

**PROGRAMMABEGROTING
2023-2026**

Begroting 2023 - 2026

september 2022

Voorwoord

Aan de raad

Voor u ligt de programmabegroting 2023 - 2026 die is opgesteld in overeenstemming met de uitgangspunten van de kadernota 2023, zoals die in de raad van 23 juni 2022 is vastgesteld. Na deze besluitvorming is nog een memo naar de raad gestuurd met de laatst bekende informatie over onder andere de meicirculaire 2022. Dit is ook verwerkt in deze programmabegroting.

Meer nog dan bij het opstellen van de kadernota 2023 worden we geconfronteerd met onzekerheden die invloed hebben op de economie. De oorlog in Oekraïne is nog gaande, de inflatie blijft nog erg hoog, de energieprijzen blijven stijgen en er is een tekort aan materialen. De meest recente prognoses van de zorgkosten laten een verdere stijging zien. Er is krapte op de arbeidsmarkt, het opvangen van vluchtelingen en huisvesten van statushouders beheerst het dagelijks nieuws. Er zijn zorgen over de koopkracht van de burgers. De regering heeft inmiddels een pakket van maatregelen genomen om de koopkracht enigszins op peil te houden.

In deze programmabegroting zijn de besluiten die genomen zijn bij de kadernota 2023 en die voortvloeien uit het nieuwe coalitieakkoord "*bouwen aan de toekomst*" verwerkt voor het jaar 2023. Het coalitieakkoord moet de komende periode verder worden uitgewerkt en vertaald naar een uitvoeringsprogramma. In de kadernota 2024 worden de financiële effecten meegenomen.

In hoofdstuk één is de financiële positie van de gemeente op hoofdlijnen uitgewerkt. We zien ten opzichte van de begroting 2022 voor de jaren 2023 – 2025 een sterke verbetering van de reservepositie, maar de onzekerheid over het jaar 2026 blijft. De verwachting is dat hier medio september 2022 meer duidelijkheid over komt, maar dat is te laat om nog in deze programmabegroting te verwerken. Ook de solvabiliteit laat een positieve ontwikkeling zien.

We hebben een sluitende meerjarenbegroting kunnen presenteren met een stevige reservepositie om tegenvallers te kunnen opvangen. Toch blijft het voor de komende jaren de vinger aan de pols houden als het beeld van het begrotingsresultaat in 2026 niet verbetert.

Er liggen voldoende uitdagingen voor de komende periode om samen met uw raad te bouwen aan een mooie toekomst voor onze gemeente.

Burgemeester en wethouders,

secretaris,

burgemeester,

Drs. J.F.H. Jennekens

M. van de Groep

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenvatting en besluitvorming	7
Leeswijzer	9
1. FINANCIËLE POSITIE	11
1.1 Financiële beschouwing	13
1.2 Totaaloverzicht 2023 - 2026	18
2. PROGRAMMAPLAN	21
2.0 Bestuur en ondersteuning	23
2.1 Veiligheid	29
2.2 Verkeer, vervoer en waterstaat	33
2.3 Economie	39
2.4 Onderwijs	45
2.5 Sport, cultuur en recreatie	49
2.6 Sociaal domein	59
2.7 Volksgezondheid en milieu	69
2.8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	77
3. PARAGRAFEN	85
3.1 Lokale heffingen	87
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	97
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	107
3.4 Financiering	115
3.5 Bedrijfsvoering	121
3.6 Verbonden partijen	125
3.7 Grondbeleid	131
4. BIJLAGEN	137
4.1 Overhead	139
4.2 Kerngegevens	141
4.3 Overzicht directe en indirecte subsidies	143
4.4 Totaaloverzicht per taakveld 2023	146
4.5 Afkortingenlijst	149

Samenvatting en besluitvorming

De raad van de gemeente Bunschoten, gelezen de inhoud van de programmabegroting 2023

Besluit:

- I tot het vaststellen van de programmabegroting 2023 - 2026
- II akkoord te gaan met de tariefaanpassingen, zoals opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen, waarvan de belangrijkste hieronder nog even worden genoemd:

Onroerendezaakbelastingen (niet-woningen)	7,9% *
Onroerendezaakbelastingen (woningen - eigenaren)	7,9% *
Afvalstoffenheffing	7,9% *
Vast tarief voor meerpersoonshuishouden van € 312,- (inclusief inflatie)	
Vast tarief voor eenpersoonshuishouden van € 283,- (inclusief inflatie)	
Rioolrechten	7,9% *
Marktgelden	7,9%
Begraafrechten	7,9%
Bouwleges	7,9%
Overige belastingen, leges en rechten	7,9%
- III akkoord te gaan met het beschikbaar stellen van middelen voor de uitvoering van de noodzakelijke investeringen in 2023
- IV kennis te nemen van de ontwikkeling van het begrotingsresultaat in meerjarenperspectief, blijkend uit het overzicht op pagina 18
- V het budget onvoorzien vast te stellen op € 100.000,-
- VI het resultaat van de begroting toe te voegen aan de algemene reserve

* Zie pagina 91 voor de ontwikkeling van de lokale lastendruk

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 3 november 2022

de griffier,

de voorzitter,

Drs. E. Hoogstraten

M. van de Groep

Leeswijzer

In deze leeswijzer wordt in grote lijnen aangegeven hoe de programmabegroting is opgebouwd en welke informatie op welke plek is te vinden.

Algemeen

De digitale versie van deze programmabegroting werkt met automatische verwijzingen. Door te klikken op tekst met een oranje onderstreping, gaat het document automatisch naar de verwijzing toe. De inhoudsopgave werkt ook op deze wijze. In deze programmabegroting staan veel afkortingen. Om dit inzichtelijk te maken is een afkortingenlijst als bijlage toegevoegd. De afkortingen zijn oranje onderstreept en verwijzen automatisch naar de afkortingenlijst.

Financiële positie

Het eerste hoofdstuk van de programmabegroting staat in het teken van de financiële positie van de gemeente. Er wordt een financiële beschouwing gegeven, inclusief de begroting in één oogopslag en er is een totaaloverzicht van de programmabegroting te vinden op programmaniveau.

Programmaplan

Hoofdstuk twee staat in het teken van de programma's. De programma's bestaan uit verschillende taakvelden. De programma's worden aan de hand van de drie W-vragen toegelicht:

- Wat willen we bereiken?
Bij dit onderdeel worden de belangrijkste doelstellingen van het betreffende beleidsonderdeel opgesomd. De doelstellingen komen uit de beleidsnota's.
- Wat gaan we er voor doen?
De acties van het betreffende beleidsonderdeel worden hier genoemd. Deze acties vloeien voort uit de doelstellingen die bij de eerste vraag zijn opgesomd.
- Wat mag het kosten?
Deze vraag wordt beantwoord door middel van een tabel met de lasten en baten per taakveld, met een toelichting op hoofdlijnen. Ook worden de investeringen voor dat programma vermeld.

Wijziging programma Sociaal domein

Vanaf begrotingsjaar 2023 zijn de taakvelden van programma Sociaal domein fors gewijzigd. De wijziging ondersteunt de informatiebehoefte van gemeenten en Rijk in het sociaal domein en is ook dienstbaar aan de doelstellingen van de hervormingsagenda Jeugd. Landelijke trends en effecten worden zo beter meetbaar en het biedt gemeenten meer mogelijkheden om zichzelf te vergelijken.

De taakvelden op het gebied van individuele voorzieningen WMO en Jeugdzorg worden opgedeeld. Zo wordt het taakveld 'Maatwerkdienstverlening 18+' verdeeld in vier nieuwe taakvelden en het taakveld 'Maatwerkdienstverlening 18-' in tien nieuwe taakvelden (zie blz. 59).

Taakveld 'Geëscaleerde zorg 18+' bestaat vanuit 2023 uit de taakvelden 'Beschermd wonen (WMO)' en 'Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)'. Taakveld 'Geëscaleerde zorg 18-' bestaat voortaan uit taakveld 'Jeugdbescherming' en taakveld 'Jeugdreclassering'.

Daarnaast is er een naamswijziging voor het taakveld 'Wijkteams', dit veranderd in het taakveld 'Toegang en eerstelijnsvoorzieningen'. En 'Begeleide participatie' heet vanaf nu 'WSW en beschut werk'.

Indicatoren

Bij elk programma worden verplichte indicatoren, vanuit het [BBV](#), opgenomen. Deze indicatoren zijn ook te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl onder het product *Besluit Begroting en Verantwoording*. Daar is het mogelijk om de resultaten te vergelijken met andere gemeenten of provincies.

Op www.waarstaatjegemeente.nl zijn veel meer gegevens te vinden over de gemeente dan alleen de verplichte indicatoren. Het is mogelijk om per thema gegevens te raadplegen en te vergelijken. Alle gegevens op deze website wijzigen, zodra er nieuwe informatie beschikbaar is. Zo is er altijd een actuele stand van zaken.

Naast de verplichte indicatoren zijn er per programma ook indicatoren opgenomen die uit de beleidsnota's zijn ontstaan.

Paragrafen

De paragrafen in hoofdstuk drie geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting, gezien vanuit een bepaald perspectief. De paragrafen staan op volgorde volgens het BBV.

Bijlagen

In het vierde hoofdstuk zijn diverse bijlagen opgenomen. Een overzicht van de overheadskosten, de kerngegevens van de gemeente, een overzicht van verschillende subsidies, een totaaloverzicht van alle taakvelden en een afkortingenlijst.

Meerjarenprognose grondexploitatie

Het MPG wordt als afzonderlijk document door de raad vastgesteld en is geen onderdeel van de programmarekening of programmabegroting. Een toelichting wordt gegeven in de paragraaf Grondbeleid.

1. FINANCIËLE POSITIE

1.1 Financiële beschouwing

In dit hoofdstuk wordt een beschouwing gegeven van de financiële positie van de gemeente voor de periode 2023 – 2026.

Basis vastgestelde kadernota 2023 – 2026

Basis voor de opgestelde programmabegroting is de in de raad van 23 juni 2022 vastgestelde kadernota 2023 – 2026.

Structureel sluitende begroting

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van het begrotingsresultaat op een rij gezet. Uitgangspunt is de besluitvorming over de kadernota in de raad van 23 juni 2022. Aanvullend zijn de effecten van de meicirculaire 2022 verwerkt en de afspraken over de bevrozing van de accressen. Het resultaat van deze ontwikkeling is verwerkt in deze programmabegroting waarbij wordt opgemerkt dat er nog veel onzekerheden zijn en diverse zaken nog van invloed kunnen zijn op het begrotingsresultaat.

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
(=-nadeel; bedragen x € 1.000,-)				
Resultaat kadernota	1.073	1.172	1.410	806
Mededeling meicirculaire 2022	801	1.664	1.206	937
Bevriezen accres 2023 - 2025	500	657	476	0
Resultaat	2.374	3.493	3.092	1.743
Aanvullende mutaties	-465	-655	45	-1.208
Afrondingen	5	38	39	22
Begrotingsresultaat	1.914	2.876	3.176	557

Aanvullende mutaties

Bij het opstellen van de programmabegroting 2023 – 2026 moesten we nog een aantal zaken verwerken die nog niet in de kadernota waren meegenomen. Twee grote posten die genoemd kunnen worden zijn de extra geraamde uitgaven in de 1^e tussentijdse bestuursrapportage 2022 voor huishoudelijke hulp (€ 250.000,-) en voor leerlingenvervoer (€ 75.000,-). Deze ontwikkelingen zijn nu structureel meegenomen in de meerjarenbegroting. Ook is uitvoering gegeven aan de wens een reserve te vormen voor effecten zorgkosten wanneer de verevening komt te vervallen. Hiervoor is een bedrag van € 150.000,- per jaar opgenomen.

De effecten van de stijgende rentelasten komen naar voren in de jaren 2024 – 2026. Door de toenemende investeringen (onder andere rehabilitaties wegen) moet er aanvullende financiering geregeld worden. We zijn daarbij uitgegaan van de huidige renteontwikkelingen en die zijn hoger dan geraamd.

Een andere grote ontwikkeling is dat we voor het jaar 2026 er niet van uit mogen gaan dat de opschalingskorting bevroren blijft. Dat betekent een extra nadeel in 2026 van € 594.000,-. In de uitwerking van de programmabegroting is nog geen rekening gehouden met een gefaseerde verhoging van de onroerendezaakbelastingen, zoals in scenario 2 bij de kadernota in beeld is gebracht. We eindigen nog steeds met een positief resultaat in 2026, maar ten opzichte van de jaren daarvoor is dat een stuk lager. Bij de kadernota 2024 moeten we opnieuw beoordelen of het verantwoord is de ontwikkeling van de onroerendezaakbelastingen ongemoeid te laten.

Afspraken verwerken extra middelen jeugd

De extra middelen voor de jeugdzorg zijn voor het jaar 2023 in de algemene uitkering op basis van de meicirculaire 2022 verwerkt. Voor de jaren 2023 en verder waren deze extra middelen voor 75% opgenomen in onze begroting. Er zijn afspraken gemaakt dat deze middelen voor de jaren 2024 – 2026 voor 100% geraamd mogen worden. Wij hebben deze extra middelen ingezet voor de afbouw van de taakstelling die we nog in onze begroting hadden opgenomen.

Aanvullend heeft het Rijk een korting toegepast op deze middelen van € 100 miljoen in 2024 oplopend naar € 500 miljoen in 2025 en verder. Dus de algemene uitkering is naar beneden bijgesteld met deze bedragen.

Omdat het Rijk de invulling van deze taakstelling voor haar rekening neemt mag aan de uitgavenkant ook een gelijk bedrag worden opgenomen voor lagere uitgaven. Dus voor de gemeenten een budget neutrale actie.

Toch blijven er zorgen over de ontwikkeling van de zorgkosten. Op basis van de meest recente prognose (september 2022) zien we een verdere stijging van de kosten in 2022. De analyse voor de komende jaren moet nog verder worden uitgewerkt, waarbij we ook de afspraken die worden gemaakt in het kader van hervormingsagenda jeugd erbij willen betrekken.

Ontwikkeling financiële kengetallen

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de Financiële kengetallen opgenomen, hieronder staat ook een korte toelichting op diverse kengetallen.

Solvabiliteit

De reservepositie verbetert de komende jaren, vooral door de potentiële opbrengsten van de vrijgekomen schoolterreinen en de positieve begrotingsresultaten in de jaren 2023 – 2025. Dit loopt op tot een bedrag van € 36,6 miljoen in 2026. Als gevolg hiervan neemt de verhouding eigen vermogen/totaal vermogen, het zogenaamde solvabiliteitspercentage, fors toe naar een percentage van 40,5 ultimo 2026.

Netto schuldquote

De netto schuldquote loopt op, omdat de investeringen in de grondexploitatie toenemen en ook de overige investeringen (vooral investering in wegen). In 2023 wordt een extra lening aangetrokken van € 2,5 miljoen, in 2024 van € 8,5 miljoen en in 2025 nog € 2 miljoen. Er is daarbij gerekend met een rentepercentage van 2, wat op het moment van opstellen van de programmabegroting realistisch was. Er wordt onderzocht of er mogelijk meer gebruik gemaakt kan worden van kort geld (binnen de grens van de kasgeldlimiet). De gemeente blijft wat de netto schuldquote overigens wel binnen de normen van de VNG (een ratio van 130% is te hoog).

Kengetal grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie stijgt tot en met 2024, door de ontwikkeling van bedrijventerrein De Kronkels-Zuid en Rengerswetering (eiland 5 en 6). De verkopen van De Kronkels-Zuid worden met ingang van 2025 verwacht wat een positieve invloed heeft op dit kengetal.

Structurele begrotingsruimte

De structurele begrotingsruimte is nog steeds positief namelijk 7,4%.

Kengetal	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Solvabiliteitsratio	31,2%	34,1%	35,7%	36,8%	38,7%	40,5%
Netto schuldquote	47,7%	46,5%	82,3%	92,8%	74,2%	64,0%
Kengetal grondexploitatie	10,3%	15,3%	29,1%	42,5%	37,0%	26,2%

Meerjarenprognose grondexploitatie

De meerjarenprognose grondexploitatie is geactualiseerd ten opzichte van de jaarrekening 2021. De belangrijkste ontwikkelingen zijn de ontwikkeling van bedrijventerrein De Kronkels-Zuid en de eilanden 5 en 6 van Rengerswetering. De uitdaging voor de komende jaren is of we kunnen “bouwen, bouwen, bouwen” op basis van het coalitieakkoord en nog steeds sluitende grondexploitaties kunnen opstellen.

De boekwaarde van de voorraad gronden loopt op van € 12,7 miljoen per 1 januari 2023 naar € 15,9 miljoen ultimo 2026. In deze berekeningen is rekening gehouden met de voorziening verliesgevende complexen. Deze is berekend op € 3,9 miljoen per 1 januari 2023 en blijft € 3,9 miljoen per ultimo 2024. In het MPG wordt zo goed mogelijk aangegeven wat de effecten zijn voor de VPB. Dit is vooral van belang als er sprake is van complexen die met een positief resultaat worden afgesloten. Zoals al eerder aangegeven neemt het kengetal grondexploitatie weer toe door genoemde ontwikkelingen.

Reservepositie

Weerstandvermogen - risicoanalyse

Volgens afspraak is er een risicoanalyse uitgevoerd en de uitkomst daarvan is opgenomen in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing. Op basis van die analyse is een weerstandvermogen nodig van minimaal € 5,0 miljoen (excl. de risico's binnen de grondexploitatie). Kijkend naar de stand van de algemene reserve dan is er een weerstandratio van 4,0 in 2023.

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de reservepositie (ultimo van het jaar) weergegeven.

Bedragen x € 1.000,-	2023	2024	2025	2026
Algemene reserve (incl. precario)	20.233	24.681	27.808	28.211
Algemene reserve grondexploitatie	3.483	3.393	3.303	3.213
Totaal weerstandvermogen (incl. precario)	23.716	28.074	31.111	31.424
Opbrengst precario (cumulatief)	5.101	5.101	5.101	5.101
Totaal weerstandvermogen (excl. precario)	18.615	22.973	26.010	26.323
Bestemmingsreserves	2.294	2.416	2.537	2.659
Egalisatiereserves	702	775	923	1.128
Bovenplanse voorzieningen	1.185	1.185	1.185	1.332
Totaal (excl. precario)	22.796	27.349	30.655	31.442
Totaal inclusief precario	27.897	32.450	35.756	36.543

Te zien is dat de reservepositie de komende jaren sterk verbetert. Dat is het effect van het begrotingsresultaat dat aan de algemene reserve wordt toegevoegd, maar ook de verwachte positieve resultaten op de herontwikkeling van de vrijkomende schoollocaties.

Los van deze ontwikkeling neemt de algemene reserve toe en die heeft daarmee meer dan voldoende buffer voor het opvangen van de risico's, zoals genoemd in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen worden ingezet ter dekking van de uitgaven binnen de programma's die niet door inkomsten worden gedekt die binnen het programma geraamd worden. De belangrijkste onderdelen zijn de ontwikkeling van de algemene uitkering en de belastingopbrengsten. Er wordt kort ingegaan op een aantal ontwikkelingen.

Algemene uitkering

De algemene uitkering is een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente, in 2023 59% van de totale inkomsten. De algemene uitkering is geraamd op basis van de meicirculaire 2022, de aanvullende afspraken over bevroren van de accressen voor 2023 – 2025 en de effecten van de herijking gemeentefonds zijn verwerkt. Ook de afspraken over de verwerking van de extra middelen sociaal domein zijn meegenomen. Eerder in dit hoofdstuk is dat toegelicht.

Belastingen en rechten

De belastingopbrengsten zijn in lijn met de uitgangspunten van de kadernota. De belangrijkste opbrengst is de opbrengst onroerendezaakbelasting. De opbrengst is geraamd op ruim € 4,8 miljoen.

Afvalstoffenheffing

Met ingang van 2022 is het systeem van nascheiding ingevoerd. Er is voor 2023 geen extra stijging doorgevoerd om de egalisatiereserve afval verder op peil te brengen en de kostendekkendheid te verbeteren, omdat de inflatie ook al hoog is. De tarieven voor een meerpersoonshouden zijn berekend op € 312,- en die voor eenpersoonshouden op € 283,- (inclusief inflatie).

Treasury

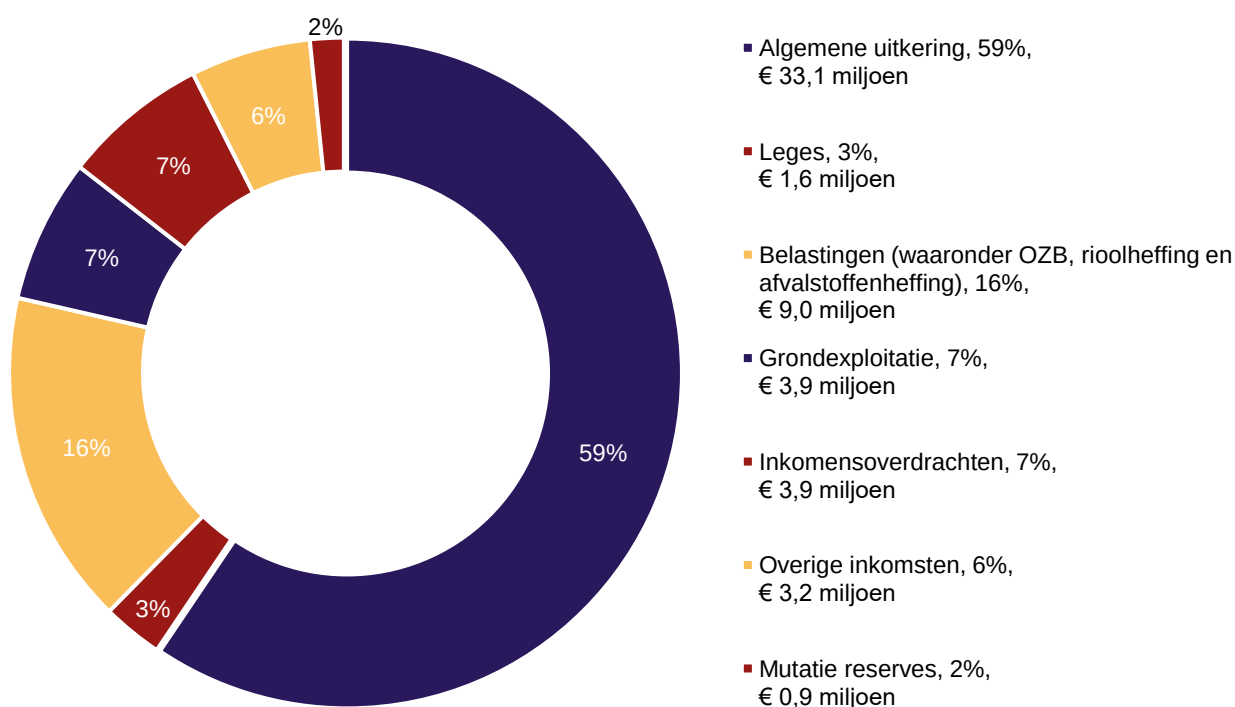
Op basis van een actualisatie van de financieringsplanning is de verwachting dat de komende jaren nog aanvullende financiering nodig is. Bij de ontwikkeling van het kengetal netto schuldquote is dat nader toegelicht.

Rente

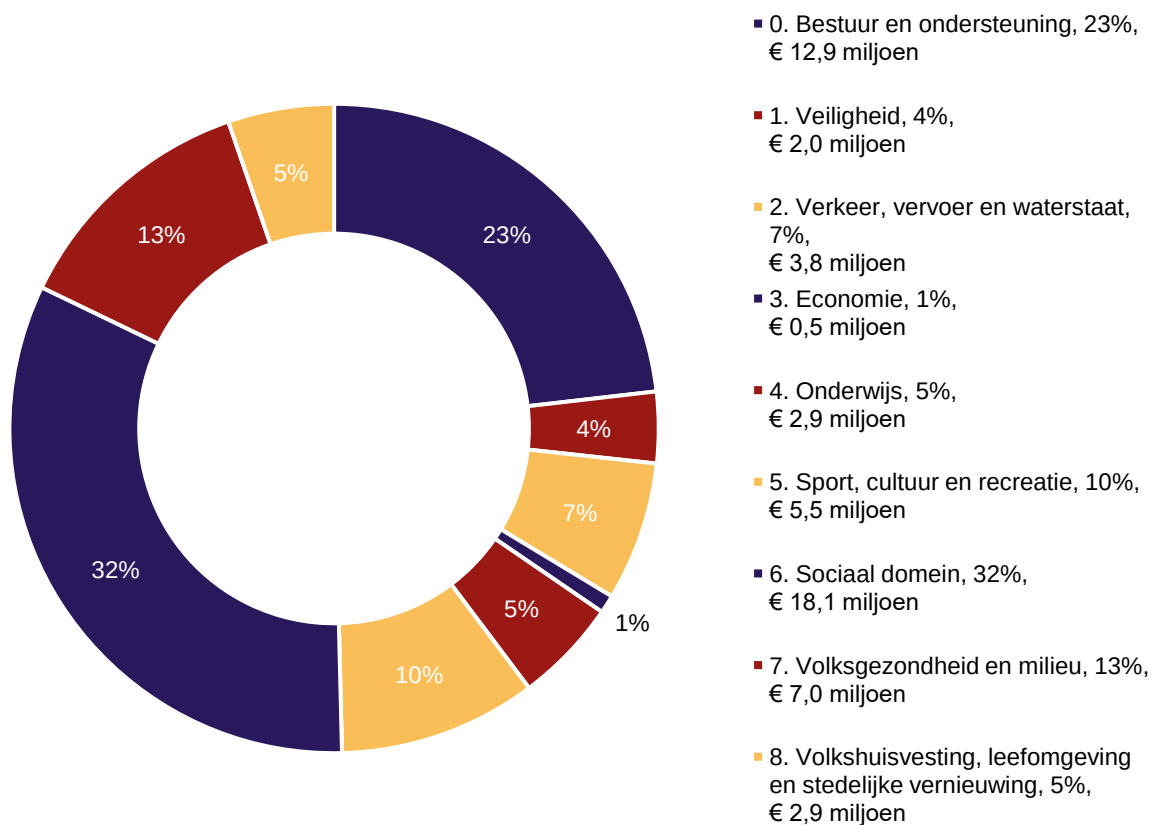
In de begroting is gerekend met een rente van 1%. We zien dat de rente stijgt en dat is meegenomen in de rentelasten van de nieuw aan te trekken geldleningen. We blijven nog rekenen met een renteomslag over onze investeringen van 1%, maar het renteresultaat wordt wel lager door de effecten van de hogere rente. We blijven de ontwikkeling nauwlettend volgen en zullen ook maximaal gebruikmaken van de mogelijkheid tot aantrekken van kort geld waar de mogelijkheid zich voordoet.

Begroting in één oogopslag

Hieronder is af te lezen welke inkomsten de gemeente ontvangt in 2023 (na mutaties in reserves). De inkomsten van de programma's na mutaties in de reserves zijn € 55,6 miljoen.

Onderstaande cirkeldiagram geeft de uitgaven per programma voor 2023 weer. Hier zijn ook de mutaties van de reserves in verwerkt, totaal € 55,6 miljoen.

1.2 Totaaloverzicht 2023 - 2026

Bedragen x € 1.000,-	Rekening		Begroting		Raming begrotingsjaar				Begrotingsjaar			
	2021		2022		2023				2024			
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo
Omschrijving programma												
Bestuur en ondersteuning	-25.235	-27.082	12.890	40.867	12.890	13.580	-27.976	42.155	12.408	41.993	-29.585	39.970
Correctie algemene dekkingsmiddelen	-26.570	-28.462	11.147	40.476	11.147	11.841	-29.329	41.764	10.658	41.602	-30.944	39.580
Bestuur en ondersteuning excl. algemene dekkingsmiddelen	1.335	1.381	1.743	391	1.743	1.739	1.352	391	1.348	391	1.359	391
Veiligheid	1.680	1.773	1.975	8	1.975	1.988	1.966	8	1.980	8	1.976	8
Verkeer, vervoer en waterstaat	2.553	2.835	3.854	688	3.854	3.991	3.167	672	3.320	656	3.452	656
Economie	255	298	504	137	504	523	367	133	390	3.374	369	5.619
Onderwijs	1.836	1.988	2.886	687	2.886	2.971	2.199	707	2.265	707	2.205	707
Sport, cultuur en recreatie	4.788	4.622	5.488	647	5.488	5.484	4.841	647	4.837	647	4.824	647
Sociaal domein	14.398	13.506	18.109	3.106	18.109	17.902	15.003	3.109	14.793	3.204	14.232	3.204
Volksgezondheid en milieu	1.274	2.100	6.990	4.964	6.990	6.885	2.026	5.004	1.881	5.044	1.786	5.084
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-2.134	-28	2.937	4.535	2.937	1.499	-1.598	2.427	9.269	8.566	702	6.225
Subtotaal programma's	25.984	28.476	44.486	15.162	44.486	42.983	29.324	13.098	53.503	22.597	30.905	22.541
Algemene dekkingsmiddelen												
Beheer overige gebouwen	-588	-207	77	251	77	73	-174	251	-178	251	-181	251
Overhead	5.002	5.063	5.857	239	5.857	5.898	5.618	239	5.660	239	5.767	239
Treasury	-135	-583	183	777	183	351	-594	925	-574	1.001	-532	966
Belastingen	-4.987	-4.228	281	4.888	281	290	-4.607	4.938	-4.648	4.938	-4.642	4.938
Algemene uitkering en overige uitkeringen												
gemeentefonds	-28.293	-29.955	-	33.073	-	-	-33.073	34.137	-34.137	34.275	-34.275	31.340
Overige baten en lasten	-473	-306	-201	343	-201	-216	-545	345	-562	346	-348	346
Vennootschapsbelasting	1.377	-										
Subtotaal alg. dekkingsmiddelen	-28.097	-30.216	6.197	39.571	6.197	6.397	-33.375	40.835	-34.438	41.049	-34.212	38.079
Raming saldo baten en lasten	-2.114	-1.740	50.682	54.733	50.682	49.379	-4.051	53.933	60.340	63.647	-3.306	60.620
												-31.342
												-787

Specificatie mutatie in reserves (last = storting : bate = onttrekking)											
Veiligheid	-11										
Dekking kapitaallasten											
Verkeer, vervoer en waterstaat	-8	-10	10	-10	6	-6	6	-6	6	-6	
Dekking kapitaallasten											
Economie	0										
Algemene dienst											
Marktgeelden	-2	1	7	-3	7	0	7	0	7	0	
Dekking kapitaallasten	-5	-5	5	-5	5	-5	5	-5	5	-5	
Onderwijs	-										
Algemene dienst											
Sport, cultuur en recreatie	-										
Algemene dienst											
Corona			50	-50							
Toekomstvisie	-	-150	50	-50							
Bovenplanse voorzieningen	-										
Dekking kapitaallasten	-10	72	34	16	34	-34	34	-34	34	-34	
Sociaal domein											
Sociaal domein	-	824	25	25		25		25		25	
Risicoverening jeugdzorg		300	150	150		150		150		150	
Volksgezondheid en milieu	40	-121	20	-1	-29	128	-29	135	-29	161	189
Rioleren	197	-35	125	-125	84	-39	41	41	16	32	32
Akvalstoffenheffing	59	-5	15	-15	16	-16	16	-16	16	-16	
Begraafrechten	-										
Bovenplanse voorzieningen	-0	-5	5	-5	5	-5	5	-5	5	-5	
Dekking kapitaallasten											
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-										
Algemene dienst	-										
Toekomstvisie	-										
Grondexploitatie	-300	-112	105	-105	90	-90	90	-90	90	-90	
Bovenplanse voorzieningen	69									147	147
Oostmaat	-										
Startersleningen	-11		1	-1	1	-1	1	-1	1	-1	
Stimulering- en vangnettening	-61	-12	2	-2	2	-2	2	-2	2	-2	
Dekking kapitaallasten	-12	-16	5	-5							
Bestuur en ondersteuning											
Algemene dienst	1.166	991	469	4232	5.118	4.411	373	3.089	1.743	381	
Corona	416	25									
Dekking kapitaallasten	5										
Toekomstvisie	-3										
Bovenplanse voorzieningen	-0										
Oostmaat	-1										
Mutatie in de reserves	1.528	1.741	905	4.046	5.445	4.515	553	3.268	2.266	1.501	765
Raming na mutatie in reserves	-586	1	55.638	-5	54.824	-38	64.200	-39	62.099	62.121	-22
Resultaat	586										
Begrotingsresultaat	-0	1	55.633	-5	54.824	-38	64.200	-39	62.099	62.121	-22

2. PROGRAMMAPLAN

2.0 Bestuur en ondersteuning

(Commissie Bestuur en Financiën, portefeuillehouders M. van de Groep en R.J. Beukers)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten vormt een hechte gemeenschap waar naar elkaar wordt omgezien. Het unieke karakter van de gemeente met grote sociale cohesie en kenmerkende ondernemersgeest weerspiegelt zich in een sterk en betrokken gemeentebestuur. Een actief, zichtbaar bestuur, dat open en bereikbaar is voor de Bunschoter gemeenschap en ruimte biedt aan initiatieven van inwoners, organisaties en ondernemers uit de verschillende kernen.

Het goede financiële beleid wordt voortgezet, er is een hoog voorzieningenniveau en eventuele kwetsbaarheden worden verminderd door samen te werken met anderen.

De gemeente ontwikkelt zich qua dienstverlening tot een laagdrempelige en efficiënte organisatie waar inwoners, bedrijven en instellingen via on- en offlinekanalen terecht kunnen. Werkprocessen worden zoveel mogelijk vanuit de optiek van de klant uitgevoerd. Vanuit het adagium: *digitaal waar het kan, persoonlijk als het moet!* biedt de gemeente persoonlijk maatwerk voor producten of doelgroepen die daarom vragen.

Uitgangspunt is een sluitende meerjarenbegroting, waarbij de structurele uitgaven worden gedekt door structurele inkomsten.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Bestuur
- Burgerzaken
- Beheer overige gebouwen en gronden
- Overhead
- Treasury
- OZB (niet) woningen
- Parkeerbelasting (niet van toepassing)
- Belastingen overig
- Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
- Overige baten en lasten
- Vennootschapsbelasting
- Mutaties reserves
- Resultaat van de rekening van baten en lasten

Context en achtergrond

Bestuur

Het coalitieakkoord '*Bouwen aan de toekomst 2022-2026*' is naast de Toekomstvisie 2025, leidend voor de doelen van het bestuur en het gemeentelijk beleid. De gemeente werkt op diverse terreinen samen met partners om zelfstandig te kunnen blijven en zo de doelstellingen te realiseren en de dienstverlening aan de inwoners, bedrijven en organisaties hoog te houden.

Burgerzaken

Op 15 maart 2023 zijn er verkiezingen voor de Provinciale Staten en het Waterschap.

Overige taakvelden

Niet alle taakvelden worden apart toegelicht. Een aantal taakvelden worden uitgebreid behandeld in de paragrafen (vanaf pagina [87](#)).

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Toekomstvisie 2025 *'Gemeente Bunschoten zijn we samen!'*

Taakveld Bestuur

Wat willen we bereiken?

- Een sterk en betrokken gemeentebestuur dat gericht is op samenwerking en participatie.
- Duurzaam verankeren van kinderp participatie: een stevig fundament voor toekomstige deelname van kinderen aan onze democratische samenleving.
- Transparante, gedragen besluiten en resultaten.
- In stand houden van waarden die kenmerkend zijn voor de identiteit en het unieke karakter van de gemeente en haar inwoners.
- De kwaliteiten van de gemeente behouden en versterken.

Wat gaan we er voor doen?

- Inwoners en politiek dicht bij elkaar brengen door met elkaar in gesprek te gaan en ruimte te bieden aan initiatieven uit de samenleving.
- Begeleiden kinderburgemeester en organiseren van een kindergemeenteraad.
- Zorgen voor transparante besluitvorming en verantwoording afleggen over genomen besluiten.
- Stimuleren van waarden en doorgeven van immaterieel erfgoed aan volgende generaties.
- Investeren om de kwaliteit van de gemeente te behouden en te versterken.

Indicator Bestuur

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Streefwaarden			
					2023	2024	2025	2026
Aantal af te leggen werkbezoeken commissie	P	Vergader schema raad	2	2	3	3	3	3

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Burgerzaken

Wat willen we bereiken?

- Verzorgen van verkiezingen.
- Goede (digitale) dienstverlening voor burgers.

Wat gaan we er voor doen?

- Alle zaken rondom verkiezingen regelen. De voorbereidingen starten eind september 2022.
- Ruime openingstijden en focus op doorontwikkeling van digitale aanvragen c.q. afhandeling.

Indicator Burgerzaken

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Streefwaarden			
					2023	2024	2025	2026
Aantal digitale transacties per jaar (digitale dienstverlening)	E	Online omgeving gem. Bunschoten	3.613	4.043	3.500	*	*	*

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* Mede afhankelijk van ontwikkelingen op macroniveau, bijvoorbeeld doorontwikkeling www.mijnoverheid.nl of Digitale Agenda 2024. De gemeente streeft naar meer webafhandelingen/ e-diensten. Burgers zijn vrij om een contactkanaal te kiezen.

Taakveld Treasury

Wat willen we bereiken?

- Optimaal gebruik maken van het aantrekken van kortgeldleningen bij negatieve rente, met inachtneming van de voorwaarden uit het treasurystatuut en het schatkistbankieren.
- Het op peil houden van een gezond weerstandsvermogen dat in staat is voorkomende tegenvallers op te vangen zonder direct ingrijpende beleidswijzigingen te hoeven doen.

Wat gaan we er voor doen?

- Actief treasurybeleid en -beheer
- Uitwerken van risicoanalyse en bepalen van het weerstandsratio.
- Begrotingsoverschotten en positieve resultaten van de tussentijdse bestuursrapportages worden aan de algemene reserve toegevoegd.

Taakveld Belastingen

Wat willen we bereiken?

- Een lokale lastendruk die, voor de OZB in lijn is met ontwikkeling inflatie.
- Voor de riool- en begraafrechten en afvalstoffenheffing kostendekkende tarieven.

Wat gaan we er voor doen?

- Jaarlijks bij de kadernota afwegen hoe dit uitgangspunt in stand kan blijven.
- Jaarlijks bij de kadernota in beeld brengen of aanpassing van tarieven nodig is.

Taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Wat willen we bereiken?

- Het in beeld houden van de geldstromen vanuit het rijk.

Wat gaan we er voor doen?

- Rapporteren over de effecten van de diverse circulaire's en andere gegevens verwerken tot een actuele stand van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Taakveld Mutaties reserves

Wat willen we bereiken?

- Een solide weerstandsvermogen voor opvang van risico's en aandacht voor een goede solvabiliteit.
- Geen beschikking over reserves voor structurele dekking.
- Buffer in de (tarief)egalisereserves voor opvang van jaarlijkse schommelingen.

Wat gaan we er voor doen?

- In beeld brengen van de risico's en dat jaarlijks actualiseren.
- Jaarlijks uitvoeren van de financiële houdbaarheidstest van de VNG.
- Opnemen in de uitgangspunten voor samenstellen kadernota.
- In beeld brengen wat een reële omvang is van de (tarief)egalisereserves.

Verbonden partijen Bestuur en ondersteuning

Gemeenschappelijk belastingkantoor Lococensus-Tricijn

Het GBLT richt processen zodanig in dat gemeentelijke (en waterschaps)belastingen maximaal worden geheven en geïnd en WOZ- en basisregistratieve taken efficiënt worden uitgevoerd.

Voor Bunschoten zijn dat de volgende belastingen en heffingen:

- Onroerendezaakbelastingen
- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht
- Forensenbelasting
- Precariobelasting
- Marktgelden en havengelden
- BIZ-heffing

Bureau regio Amersfoort

Bureau Regio Amersfoort is een samenwerkingsverband om op een duurzame en effectieve manier strategisch samen te werken aan oplossingen voor regionale vraagstukken. Het doel is bijdragen leveren aan de versterking van de regio Amersfoort als een unieke plek om te wonen, werken en leven. Er ligt nu vanuit dit bureau een verzoek om intensivering van de ondersteuning ten behoeve van gebiedsprocessen. Dit wordt in het komende jaar verder uitgewerkt.

Indicatoren Bestuur en ondersteuning

Indicator	Eenheid	Begroting 2023
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	5
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	5
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 568,40
Externe inhuur*	Kosten inhuur externen als % van totale loonsom	0%
Overhead	% van totale lasten	10,53%

* Externe inhuur is op begrotingsbasis op € 0,- geraamd, omdat de salarislasten zijn geraamd op basis van de benodigde formatie voor de uitvoering van taken. In werkelijkheid wordt er wel ingehuurd op eventuele openstaande vacatures of bij ziekte.

Wat mag het kosten?

Programma Bestuur en ondersteuning

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2021	Raming 2022	Raming 2023	Meerjarenraming		
				2024	2025	2026
Lasten programmaonderdeel						
Bestuur	1.292	1.289	1.299	1.295	1.306	1.308
Burgerzaken	439	458	444	444	444	444
Beheer overige gebouwen en gronden	84	59	77	73	69	69
Overhead	5.465	5.299	5.857	5.898	6.006	5.984
Treasury	250	210	183	351	469	468
OZB (niet) woningen	0	0	0	0	0	0
Belastingen overig	226	269	281	290	296	306
Algemene uitkering	0	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten	-117	56	-201	-216	-2	-91
Vennootschapsbelasting	1.377	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	6.086	3.248	4.951	5.445	3.821	2.266
Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	2	0	0	0	0
Totaal lasten	15.101	10.890	12.890	13.580	12.408	10.753
Baten programmaonderdeel						
Bestuur	105	115	115	115	115	115
Burgerzaken	292	252	276	276	276	276
Beheer overige gebouwen en gronden	672	266	251	251	251	251
Overhead	464	236	239	239	239	239
Treasury	385	793	777	925	1.001	966
OZB (niet) woningen	4.360	4.428	4.821	4.871	4.871	4.871
Belastingen overig	853	70	67	67	67	67
Algemene uitkering	28.293	29.955	33.073	34.137	34.275	31.340
Overige baten en lasten	356	362	343	345	346	346
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	4.558	910	905	929	553	1.501
Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	586	0	0	0	0
Totaal baten	40.336	37.972	40.867	42.155	41.993	39.970

Programma Bestuur en ondersteuning
(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2021	Raming 2022	Raming 2023	Meerjarenraming		
				2024	2025	2026
Saldo programmaonderdeel						
Bestuur	1.187	1.174	1.184	1.181	1.191	1.193
Burgerzaken	147	206	168	168	168	168
Beheer overige gebouwen en gronden	-588	-207	-174	-178	-181	-181
Overhead	5.002	5.063	5.618	5.660	5.767	5.745
Treasury	-135	-583	-594	-574	-532	-497
OZB (niet) woningen	-4.360	-4.428	-4.821	-4.871	-4.871	-4.871
Belastingen overig	-627	199	214	223	229	239
Algemene uitkering	-28.293	-29.955	-33.073	-34.137	-34.275	-31.340
Overige baten en lasten	-473	-306	-545	-562	-348	-437
Vennootschapsbelasting	1.377	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	1.528	2.337	4.046	4.515	3.268	765
Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	-584	0	0	0	0
Totaal saldo	-25.235	-27.082	-27.976	-28.574	-29.585	-29.217

Investerings

(Bedragen x €1,-)

	2023	2024	2025	2026
Automatisering	82.500	366.000	-	-
Tractie	134.000	-	130.100	96.000
Bedrijfsvoering	-	-	-	50.000
Bestuur	50.000	-	-	-
Totaal	266.500	366.000	130.100	146.000

Toelichting

De toename van het saldo van het taakveld overhead heeft enerzijds betrekking op de doorwerking van de hogere inflatie en anderzijds op het extra budget voor de formatieuitbreiding op basis van de evaluatie organisatieontwikkeling.

De daling van het saldo op het taakveld Treasury is een effect van een dalend renteresultaat als gevolg van het aantrekken van geldleningen tegen een hoger rentepercentage.

Het taakveld Belastingen laat het effect zien van de toenames van de opbrengst onroerendezaakbelastingen door aanpassing met inflatie.

De algemene uitkering is geraamd op basis van de meicirculaire 2022 inclusief de aanvullende afspraken over bevroren accres 2023 – 2025 en verwerken extra middelen jeugdzorg. We zien hier duidelijk dat het jaar 2026 fors lager is. Daar moeten nog afspraken over worden gemaakt.

Het taakveld Overige baten en lasten is een saldo van de post onvoorzien, en de doorbelasting van de btw aan de taakvelden Riolerings en Afval en de post onderuitputting kapitaallasten.

De storting in de reserves is vooral het effect van de toevoeging van het begrotingsresultaat en de opbrengst van de vrijkomende schoollocaties (2023/2024).

2.1 Veiligheid

(Commissie Bestuur en Financiën, portefeuillehouder M. van de Groep)

Omschrijving programma (missie)

Bunschoten-Spakenburg, Eemdijk en Zevenhuizen bieden een veilige en leefbare omgeving waar mensen graag willen wonen, werken en recreëren en waar dit ook veilig kan. Hierbij zijn de brandweer en de crisisbeheersingsorganisatie constant alert en paraat om adequaat te handelen wanneer dit nodig is.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Crisisbeheersing en brandweer
- Openbare orde en veiligheid

Context en achtergrond

▪ Crisisbeheersing en brandweer

De gemeente Bunschoten werkt samen met 26 andere gemeenten aan een gedegen brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing in de regio. Dit gebeurt volgens de Gemeenschappelijke Regeling VRU. De gemeente en de VRU hebben de onderlinge afspraken vastgelegd in een taakuitvoeringsovereenkomst.

▪ Openbare orde en veiligheid

De zorg voor veiligheid is een belangrijke kerntaak van de gemeente Bunschoten. De gemeente heeft belang bij een veilige woon- en leefomgeving voor haar inwoners en spant zich in om dit te waarborgen. Hiernaast heeft de gemeente ook belang bij veilige bedrijfsterreinen en winkelgebieden, zodat het aantrekkelijk is voor ondernemers. Zodoende investeert de gemeente in een veilig ondernemersklimaat. Tegelijkertijd is het werken aan veiligheid ook een verantwoordelijkheid van individuele inwoners en bedrijven. Dit betekent dat de gemeente en inwoners gezamenlijk moeten optrekken om in te staan voor een veilige gemeente. Samenwerking tussen gemeente en ondernemers, maatschappelijke organisaties, politie en het Openbaar Ministerie is hierin van groot belang. De regie in deze samenwerking ligt bij de gemeente. Het beleid voor openbare orde en veiligheid is vastgelegd in het Integraal Veiligheidsplan BES 2023 – 2026, wat volop in voorbereiding is. Binnen dit veiligheidsbeleid wordt regionaal samengewerkt met de gemeenten uit het politiebasisteam, bestaande uit Baarn, de Bilt, Eemnes en Soest.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 '*Bouwen aan de toekomst*'
- Gemeenschappelijke regeling VRU
- Beleidsplan Veiligheidsregio Utrecht 2020 – 2023
- Handboek bevolkingszorg gemeentelijke crisisbeheersing 2.0
- Regionaal risicoprofiel 2023
- Regionaal Crisisplan Utrecht 2020 – 2023
- Rampbestrijdings- en Incidentbestrijdingsplannen
- Dekkingsplan 2.0 Veiligheidszorg op Maat
- Integraal Veiligheidsplan BES 2023 – 2026
- Convenant Veilig Uitgaan 2023 – 2026
- Convenant veiligheid sportpark De Westmaat
- Convenant arbeidsmigranten
- Horeca- en evenementennota 2020 - 2024 '*Bruisend Bunschoten*'
- Terrassennota, nota Standplaatsenbeleid
- Marktverordening
- Centrumvisie Bunschoten-Spakenburg 2017 – 2023
- Beleidsregel toepassing Wet Bibob 2021

Taakveld Crisisbeheersing en brandweer

Wat willen we bereiken?

- De VRU voert de wettelijke en gezamenlijke taken uit op het bestuurlijk gewenst niveau.
- Een gedegen voorbereide brandweerrepressie, risico- en crisisbeheersing.

Wat gaan we er voor doen?

- Het monitoren van de uitvoering van de afspraken met de VRU, zoals vastgelegd in het basispakket en de taakuitvoeringsovereenkomst.
- Controles op brandveiligheid op gebouwen van onder andere bedrijven en (gezondheids)instellingen en bij evenementen.
- Projecten uitvoeren op het gebied van stimulerende preventie in samenwerking met de VRU en andere partners. Bij stimulerende preventie worden inwoners geattendeerd op het voorkomen van brand en het waarschuwen van de aanwezigen, waardoor zij zichzelf in veiligheid kunnen brengen en de brandweer sneller kunnen alarmeren. Door dit laatste kan de brandweer ook sneller ter plaatse zijn.
- Doorontwikkeling van de crisisorganisatie met als doel een hoogwaardiger crisisbeheersing in samenwerking met de regio.
- Collega's met een functie in de crisisorganisatie door opleiden, trainen en oefenen vakbekwaam maken en houden. Hierbij doorontwikkeling van hybride leren en e-learning.
- Trainen Gemeentelijk Beleidsteam met introductie crisisbeheersing en training leidinggeven en nemen in Beleidsteam.
- Leren van incidenten en implementeren adviezen en handelingsperspectieven incidenten zoals cybercrime en terrorisme.
- Versterken samenwerking Eemland bij opleiden, trainen en oefenen lokale functies in relatie tot crisisbeheersing zoals juristen, notulisten en omgevingszorg (is door corona niet doorgegaan).
- Versterken samenwerking Officier van Dienst-bevolkingszorg en Officier van Dienst-brandweer door themamiddagen.

Indicatoren Crisisbeheersing en brandweer

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Streefwaarden			
					2023	2024	2025	2026
Aantal uitrukken	E	VRU	147	160	<145	<140	<135	<130
Het aantal loze meldingen	P	Idem	35	40	<37	<37	<37	<37

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?

- Veilige omgeving voor wonen, werken en recreëren.
- Toezicht en handhaving op het gebied van leefbaarheid en overlast.
- Een veilig en leefbaar uitgaansgebied.
- Veilige evenementen binnen Bunschoten.
- Borgen van de openbare orde en veiligheid bij risicovolle voetbalwedstrijden.
- Het bestrijden van alcohol- en drugsmisbruik.
- Verminderen van onveiligheidsgevoelens bij inwoners.
- Een integrale aanpak tegen ondermijnende criminaliteit.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoeren van het Integraal Veiligheidsplan BES 2023-2026. Dit plan bevindt zich momenteel in de voorbereidende fase.
- Uitbreiden van het camerasysteem ten behoeve van risicovolle voetbalwedstrijden op de Westmaat.
- Continueren van de handhaving op de top-3 overlast (parkeeroverlast, hard rijden, hondenpoep) en op overige overlastgebieden, zoals afvaldump, alcoholgebruik, brom- en snorfietsen op Spuiplein en fietsen op de zaterdagmarkt.

- Uitvoeren van het geactualiseerde Convenant Veilig Uitgaan, een samenwerking tussen lokale horecaondernemers, politie en gemeente waarin wordt ingezet op het verminderen van alcohol en drugsgebruik onder jongeren.
- Investeren in een blijvende samenwerking met jongerenwerkers en politie in de actieve inzet van BOA's op hangeugd ter voorkoming en vermindering van overlast.
- Evalueren van en continueren van Buurtbemiddeling.
- Uitvoeren van de Horeca- en Evenementennota 2020-2024, onder andere door ervaring op te doen met de Horecacommissie, die nieuwe horeca-initiatieven toetst op verschillende factoren.
- Borgen van het toezicht op het uitgaansgebied. Naast het houden van toezicht wordt er gecontroleerd op naleving uiterste inlooptijd, drankgebruik op straat, geluidsoverlast en verstoring van de openbare orde door het uitgaanspubliek. Hierbij zijn de vrije sluitingstijden specifiek punt van aandacht. De gezamenlijke afspraken uit het geactualiseerde Convenant Veilig Uitgaan worden voortgezet.
- Continueren van de uitvoering van het regio brede Bibob-beleid, waarmee de regio sterk staan tegenover malafide exploitanten van onder andere horeca en afhaal-/bezorgzaken.
- Aanpak van ondermijnende criminaliteit, onder andere door middel van een lokaal en regionaal ondermijningsoverleg in samenwerking met partners. Bij voldoende aanknopingspunten worden integrale controles opgezet.
- Verdere bekendheid geven aan het meldplatform Meld een Vermoeden, waar professionals, maar ook burgers melding kunnen maken van vermoedens van ondermijnende criminaliteit, zoals witwassen, drugshandel of mensenhandel.
- Organiseren van samenkomsten Bunschoten United met als doel in verbinding te blijven met de verscheidene gemeenschappen binnen Bunschoten.
- Inzet van de BOA's op naleving van de APV en overige wetgeving.
- Continueren van de aanpak tegen woonoverlast in buurten en wijken, binnen de juridische mogelijkheden.
- Inzet tegen overlast door arbeidsmigranten, onder andere door integrale controles op overbewoning en brandveiligheid.
- Faciliteren en stimuleren van burgerinitiatieven op gebied van veiligheid.
- Inzet op activiteiten op het gebied van andere veiligheidsthema's, uitvoeren van wettelijke taken en reageren op incidenten en urgente vragen vanuit de samenleving.

Verbonden partijen Veiligheid

Veiligheidsregio Utrecht

De VRU organiseert de hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio. Zij adviseren gemeenten, verlenen hulp bij ongevallen en houden toezicht op veiligheid binnen de Veiligheidsregio. Binnen Bunschoten is het eigendom, beheer en onderhoud van de brandweerkazerne een actueel onderwerp.

Indicatoren Veiligheid

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2021	Nederland 2021
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 inwoners van 12-17 jaar	Bureau Halt	9	8
Winkeldiefstal	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,2	1,8
Gewelds- en seksuele misdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,5	4,3
Diefstal uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,7	1,3
Vernieling en beschadiging	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	4,3	6,1

Wat mag het kosten?

Programma Veiligheid

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2021	Raming 2022	Raming 2023	Meerjarenraming		
				2024	2025	2026
Lasten programmaonderdeel						
Crisisbeheersing en brandweer	1.314	1.315	1.372	1.384	1.380	1.379
Openbare orde en veiligheid	498	466	603	605	604	604
Totaal lasten	1.812	1.781	1.975	1.988	1.984	1.983
Baten programmaonderdeel						
Crisisbeheersing en brandweer	107	0	0	0	0	0
Openbare orde en veiligheid	25	8	8	8	8	8
Totaal baten	132	8	8	8	8	8
Saldo programmaonderdeel						
Crisisbeheersing en brandweer	1.207	1.315	1.372	1.384	1.380	1.379
Openbare orde en veiligheid	473	458	594	596	596	595
Totaal saldo	1.680	1.773	1.966	1.980	1.976	1.975

Investerings

(Bedragen x €1,-)

	2023	2024	2025	2026
Cameratoezicht Westmaat	38.000	-	-	-
Totaal	38.000	-	-	-

Toelichting

De lasten op taakveld Crisisbeheersing en brandweer hebben vooral betrekking op de meerjarenbegroting 2023-2026 van de VRU.

Op het taakveld openbare orde en veiligheid wordt de inzet van BOA's verantwoord. De lasten zijn hoger geraamd omdat inzet vaak via inhuur moet worden geregeld. Daarnaast zijn er extra middelen vanuit het Rijk (via de algemene uitkering) ontvangen voor de BOA's € 32.000,- die ook op dit taakveld zijn verantwoord.

De investering voor het cameratoezicht bij de Westmaat is gebaseerd op de meest recente informatie voor de aanschaf van camera's. Dit is geactualiseerd ten opzichte van het amendement dat is aangenomen bij de kadernota 2023.

2.2 Verkeer, vervoer en waterstaat

(Commissie Ruimte, portefeuillehouder R.J. Beukers. Voor het taakveld havens is P. van Asselt portefeuillehouder, commissie Samenleving)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten draagt zorg voor een goede bereikbaarheid en een veilige, schone en goed onderhouden openbare ruimte, die bijdraagt aan de leefbaarheid van de gemeente.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Verkeer en vervoer
- Parkeren
- Recreatieve havens
- Economische havens en waterwegen
- Openbaar vervoer

Context en achtergrond

Dit programma heeft betrekking op het onderdeel wegen, verkeer en aanverwante openbare ruimte binnen de gemeente Bunschoten. Hieronder vallen onderdelen zoals: advisering en regulering verkeer, grote infrastructurele projecten, bruggen, de gemeentelijke rol in het openbaar vervoer, fietsmaatregelen, openbare verlichting, wegmeubilair, bermverhardingen en beheer en onderhoud van het wegennet.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Mobiliteitsplan (2020)
- Beheerplan wegen 2022 - 2026
- Parkeerbeleid Spakenburg 2008
- Parkeerbeleidsplan 2010, met verfijningsbesluiten
- Beheerplan bruggen Bunschoten 2022 - 2036
- Beleidsplan gladheidsbestrijding 2021 - 2030
- Verlichtingsbeleid 2014 - 2023
- Studie verkeersnetwerk 2010
- Beheerplan Havens Gemeente Bunschoten en Laaksluis De Kooi 2020 - 2035
- Beheerplan Oeververdediging en frontmuren 2016 - 2030

Taakveld Verkeer en vervoer

Wat willen we bereiken?

- Het beeld van de wegen, voet- en fietspaden en bijbehorende voorzieningen als bruggen en openbare verlichting zijn in overeenstemming met de door de gemeenteraad vastgestelde eisen. Het beheer wordt zoveel mogelijk integraal aangepakt, met oog voor duurzaamheid.
- Voor een aantal wegen, voet- en fietspaden de inrichting aanpassen op het huidige gebruik.

Wat gaan we er voor doen?

- Een aantal asfaltwegen wordt gerehabiliteerd overeenkomstig de planning in de 'Visie wegen buitengebied'.
- Een aantal straten wordt herstraat volgens de planning die op basis van de wegininspecties 2021 is opgesteld voor elementverharding tot en met 2026. De planning wordt gebieds- en wijkgericht aangepakt en wordt afgestemd op andere disciplines.
- In 2023 vindt een nieuwe wegininspectie plaats, op basis waarvan de wegenplanningen waar nodig worden bijgewerkt.
- Het kleine onderhoud in de wijken wordt uitgevoerd door de buitendienst. Daar waar meer inzet nodig is worden derden ingezet.
- Door middel van de uitvoering van het Mobiliteitsplan en de naar aanleiding hiervan uitgevoerde 'Verkeersveiligheidsstudie 12 ongevalslocaties Bunschoten' zorgen voor een verkeersveiliger gemeente, waaronder een onderzoek naar de ontsluiting van Rengerswetering.
- Het beheer en onderhoud aan de openbare verlichting wordt uitgevoerd volgens de lopende overeenkomst met CityTec.
- In 2023 wordt een aantal oude lichtmasten en armaturen vervangen. Dit gebeurt volgens het eerder vastgestelde tienjarenplan dat samen met CityTec is opgesteld. De investeringen van de nieuwe masten met energiezuinige ledverlichting worden door de gemeente zelf gefinancierd en komen in eigendom van de gemeente.
- Er wordt een aantal bruggen in de gemeente vervangen overeenkomstig het Meerjarenoverzicht beheer bruggen 2022 - 2028.

Indicator Verkeer en vervoer

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Streefwaarden			
					2023	2024	2025	2026
% meldingen 'Snel Herstel' die binnen 5 werkdagen zijn afgehandeld, of waarover binnen 5 werkdagen terugkoppeling naar de melder heeft plaatsgevonden	P	Fixi	99,76*	100	95	95	95	95

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* Cijfers vanaf 9 maart 2020 in verband met invoering Fixi

Taakveld Parkeren

Wat willen we bereiken?

- Waar mogelijk voldoende parkeergelegenheid binnen de gemeente voor alle inwoners en voor alle bezoekers.

Wat gaan we er voor doen?

- Bij de aanleg en inrichting van nieuwe woonwijken en bedrijventerreinen wordt voorzien in de aanleg van voldoende parkeerplaatsen.
- Het parkeren blijft gratis. Waar dat mogelijk is, wordt gekozen voor ondergronds parkeren.
- Er wordt nieuw parkeerbeleid opgesteld voor het centrum van Spakenburg. Eenduidigheid zal hierin centraal staan.

Taakveld Recreatieve/Economische havens

Wat willen we bereiken?

- Al decennialang zijn de havens van de gemeente Bunschoten een toeristische trekpleister. Het gebruik van de havens is veilig voor bezoekers en gebruikers. In het beheerplan Havens Gemeente Bunschoten en Laaksluis de Kooi 2020-2035 worden de daarin aangegeven investeringen en onderhoud voor dit jaar uitgevoerd.
- Het onderhoudsbeeld voldoet aan de wensen die de gemeenteraad daarvoor heeft gesteld. Hierbij wordt samengewerkt met watersportvereniging De Eendracht.
- De haveningang is op diepte. Aanwezig slib wordt verwijderd, waardoor de recreatieve scheepvaart ongehinderd plaats kan vinden.

Wat gaan we er voor doen?

- Beheer en onderhoud in de havens wordt afgestemd met de watersportvereniging.
- Het beheerplan Havens Gemeente Bunschoten en Laaksluis de Kooi 2020-2035 is leidend als het gaat om onderhoud en vervanging en daarmee kan een veilig gebruik gewaarborgd worden.
- De baggerwerkzaamheden ten behoeve van de haveningang zullen worden aanbesteed.

Taakveld Openbaar vervoer

Wat willen we bereiken?

- Het gebruik van de drie buslijnen van Keolis (Syntus Utrecht) door de gemeente naar Amersfoort (76), Nijkerk (503/603) en Soest, Baarn en Amersfoort Vathorst (572) verder stimuleren.
- In overleg met de betrokken partners zorgen dat het voorzieningenniveau op het oude peil terugkomt (voor corona).

Wat gaan we er voor doen?

- Overleg met Keolis (de vervoersmaatschappij) en de provincie Utrecht (opdrachtgever) over het gebruik van de buslijnen, de routes en de halteplaatsen. Dit overleg wordt gecontinueerd.
- Met de provincie Utrecht en de omliggende gemeenten uit de regio Amersfoort in overleg over de nieuwe OV-concessie die eind 2025 van start moet gaan. Op basis van het OV-netwerkperspectief 2025-2035 dat onlangs door de provincie Utrecht is vastgesteld, praten en denkt de gemeente mee over de invulling voor de nieuwe concessie waarbij de wensen van de gemeente Bunschoten (o.a. HOV-verbinding met Amersfoort) inbrengen.

Wat mag het kosten?

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2021	Raming 2022	Raming 2023	Meerjarenraming		
				2024	2025	2026
Lasten programmaonderdeel						
Verkeer en vervoer	2.852	3.082	3.452	3.608	3.741	3.805
Parkeren	203	157	187	175	163	163
Recreatieve havens	145	162	148	142	138	136
Economische havens en waterwegen	18	19	19	19	19	19
Openbaar vervoer	37	44	49	48	47	47
Totaal lasten	3.255	3.463	3.854	3.991	4.107	4.169
Baten programmaonderdeel						
Verkeer en vervoer	399	321	323	323	323	323
Parkeren	41	43	68	56	44	44
Recreatieve havens	247	249	281	277	273	273
Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0
Openbaar vervoer	15	16	16	16	16	16
Totaal baten	703	628	688	672	656	656
Saldo programmaonderdeel						
Verkeer en vervoer	2.453	2.761	3.129	3.285	3.418	3.482
Parkeren	162	114	119	119	119	119
Recreatieve havens	-103	-88	-133	-135	-135	-137
Economische havens en waterwegen	18	19	19	19	19	19
Openbaar vervoer	22	29	33	32	32	32
Totaal saldo	2.553	2.835	3.167	3.320	3.452	3.514

Investeringsen

(Bedragen x €1,-)

	2023	2024	2025	2026
Fietsoversteek rotondes voorzien van plateau	146.000	-	-	-
Ontsluiting Rengerswetering kruispunt de Kampen	346.000	-	-	-
Gebakken straatstenen	100.000	100.000	100.000	-
Opwaarderen wegen (wegenbeheerplan)	750.000	750.000	750.000	-
Bermverharding (wegenbeheerplan)	30.000	30.000	30.000	30.000
Rehabilitatie asfaltweg De Kronkels	522.836	-	-	-
Rehabilitatie asfaltweg Eemdijk-Zuid buitengebied	1.453.025	-	-	-
Rehabilitatie asfaltweg Haarbrug-Noord	576.909	-	-	-
Rehabilitatie asfaltwegen 2024-2026	-	1.500.000	1.500.000	900.000
Onderzoek hoofdwegennet	-	30.000	-	-
Verlichting	173.400	201.500	205.500	205.500
Gladheidsbestrijding materieel	-	-	-	143.500
Bruggen	61.600	128.600	-	-
Asfaltonderzoek (wegenbeheerplan)	-	-	-	-
Mobiliteitsplan	169.000	410.000	-	-
Eemdijk fundering	-	150.000	-	-
Aanpassen kruising Bikkersweg - Pr. Irenestraat	-	-	-	-
Snelheidsinrichting wegdek Oostsingel tussen Zuidwenk en Schouw	137.000	-	-	-
Herstel stortsteen Westpier	132.500	-	-	-
Stroomkasten Oude Haven	-	-	-	35.000
Vervanging fontein Spuiplein	-	19.950	-	-
Totaal	4.598.270	3.320.050	2.585.500	1.314.000

Toelichting

De toename van de lasten op het taakveld Verkeer en vervoer zijn naast inflatie volledig toe te schrijven aan de extra investeringen die worden geraamd voor het rehabilitaties van diverse wegen en het mobiliteitsplan.

2.3 Economie

(Commissie Bestuur en Financiën, portefeuillehouder R.J. Beukers. Taakveld Economische promotie behoort in de portefeuille van P. van Asselt, commissie Samenleving)

Omschrijving programma (missie)

Ondernemers zorgen voor werkgelegenheid, innovatie en productiviteit en dragen daarmee bij aan de welvaart en welzijn in de gemeente Bunschoten en de regio. Daarnaast draagt het bedrijfsleven, door innovatie, bij aan oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen op het gebied van duurzaamheid, arbeidsparticipatie en onderwijs. Het mede vormgeven aan een stimulerend, faciliterend en aantrekkelijk ondernemers- en vestigingsklimaat en het bieden van ruimte om te ondernemen, zijn belangrijke ambities van de gemeente.

De gemeente Bunschoten zet in op het faciliteren van het ondernemersklimaat, een optimaal vestigingsklimaat en op de versterking van de samenwerking tussen bedrijven, inclusief gezamenlijke promotie (actief Citymarketing beleid). Binnen de regio Amersfoort wordt gezocht naar een versterking van de samenwerking.

Daarnaast is het belangrijk de detailhandel in het centrum van Spakenburg aantrekkelijk te houden voor de eigen inwoners en interessant te maken voor de regionale bezoekers.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Economische ontwikkeling
- Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- Economische promotie

Context en achtergrond

De grootste economische aandachtspunten voor gemeente Bunschoten zijn op dit moment arbeid en ruimte. De knelpunten voor de stimulering van de lokale economie liggen in de inrichting van de bedrijfsruimte en de mogelijkheden tot uitbreiding en aanpassing op de veranderende behoeften.

Het tweede aandachtspunt is de krapte op de arbeidsmarkt. Er is een tekort aan personeel op diverse niveaus. Daarnaast zorgt de opbouw van de bedrijfsstructuur ook voor een kwetsbaarheid van Bunschoten. Als een groot bedrijf vertrekt of krimpt, dan heeft het direct impact op de beschikbare ruimte en de werkgelegenheid in de gemeente.

Voor de komende jaren zijn drie strategische uitgangspunten leidend. Deze uitgangspunten zijn ook een belangrijke leidraad voor het selecteren en uitvoeren van concrete projecten.

1. De gemeente Bunschoten als aantrekkelijke gemeente voor bedrijven en medewerkers.
2. De gemeente Bunschoten als ondernemersgerichte gemeente
3. De gemeente Bunschoten als bereikbare en gastvrije gemeente

Bij het taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur worden de projecten vermeld die horen bij grondexploitatie bedrijventerreinen.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Bunschoten toekomstvisie 2025 *'Gemeente Bunschoten zijn we samen!'*
- Samenwerkingsagenda Werklocaties Regio Amersfoort 2030, *'Samen sterk'*
- Economische en Toeristische visie 2021 – 2024
- Regionale Programma Wonen en Werken 2021
- Herstructureringsplan bedrijventerrein De Kronkels
- Startnotitie De Kronkels-Zuid
- Behoefteteonderzoek De Kronkels-Zuid
- Convenant bedrijventerreinen regio Amersfoort 2011 - 2030
- Centrumvisie Spakenburg
- Kansenkaart Spakenburg Centrum 2021 – 2025

Taakveld Economische ontwikkeling

Wat willen we bereiken?

- Verbeteren van het vestigingsklimaat van de gemeente Bunschoten.
- Het creëren van ruimte om lokale bedrijven te laten groeien.
- Beter informeren en ondersteunen van (startende) ondernemers.
- Streven naar MKB-vriendelijkste gemeente van de Provincie Utrecht.
- Een toekomstbestendig, vitaal en compact centrum. Met een sterke eigenheid die vervlochten is met de toeristische functies van Spakenburg.
- De Kansenkaart Spakenburg Centrum 2021 wordt als basis gebruikt voor het herijken van de Centrumvisie.

Wat gaan we er voor doen?

- Inzet van citymarketing voor de profilering van bedrijvigheid en het aantrekken van nieuwe medewerkers.
- Inzet van citymarketing om meer bezoekers naar het centrum te trekken.
- Inzetten op de ontwikkeling van De Kronkels-Zuid fase 1 en 2.
- Samen met diverse partners verdere uitvoering gegeven aan het actieprogramma van de Economische visie.
- Verbeteren van de fietsvoorzieningen in het centrum.
- Het herijken van de centrumvisie, zodat er verder gebouwd kan worden aan een aantrekkelijk centrum.
- De nieuwe samenwerkingsverbanden verder versterken en ook cultuurorganisaties betrekken bij de centrumplannen.

Taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur

▪ Bedrijventerrein De Kronkels-Zuid

Op 12 mei 2022 is het ontwerp bestemmingsplan en ontwerp exploitatieplan ter inzage gelegd voor zienswijzen. De inbreng van de zienswijzen worden waar nodig verwerkt in het bestemmingsplan dat ter vaststelling wordt aangeboden aan de gemeenteraad in de tweede helft van 2022. Voor de daadwerkelijke realisatie is overeenstemming nodig met diverse grondeigenaren. De gesprekken en onderhandelingen hierover zullen worden voortgezet, binnen de kaders van de door de raad vastgestelde grondexploitatie en het vast te stellen exploitatieplan.

Indicator Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Streefwaarden			
					2023	2024	2025	2026
Aantal hectaren te verkopen bedrijventerrein (inclusief verhuur)	P	Gemeente	0	0	0*	0	0	0

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* Het is nu nog onduidelijk wanneer er grond kan worden uitgegeven voor Kronkels-Zuid.

Taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Wat willen we bereiken?

- Aandacht voor de bereikbaarheid van Bunschoten door een goede infrastructuur.
- Inzetten op behoud en versterking van bedrijven en bedrijventerreinen.
- Het behouden en versterken van de contacten tussen het (voortgezet) onderwijs en het bedrijfsleven.
- Werken aan een leefbaar en economisch sterk Spakenburg-Centrum.
- Ondernemers en ZZP'ers goed en snel bedienen voor een optimaal ondernemersklimaat

Wat gaan we er voor doen?

- Er wordt onderzoek gedaan naar de verbreding van de N199.
- Ondersteunende en faciliterende rol in het parkmanagement Haarbrug-Zuid en BIZ Haarbrug-Noord. Daarnaast wordt er met lokale stakeholders onderzocht hoe knelpunten op de bedrijventerreinen kunnen worden opgelost.
- De bedrijfscontactfunctionaris gaat regelmatig op bezoek bij bedrijven.
- Initiatief nemen om de contacten tussen bedrijfsleven en onderwijs te versterken.
- Het verder optimaliseren van een professionele begeleidingscursus voor startende ondernemers
- Met (nieuwe) stakeholders werken aan een aantrekkelijk en leefbaar Spakenburg-Centrum waar inwoners en bezoekers graag komen.

Indicatoren Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Omschrijving		E P	Bron	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Streefwaarden			
						2023	2024	2025	2026
Periodieke overleggen college	Dynamisch Spakenburg	P	Gemeente	2	4	2	2	2	2
	Bedrijvenkring/ <u>JOBS</u>	P	Idem	2	2	2	2	2	2
	<u>SVV</u>	P	Idem	0	1	1	1	1	1
Bedrijfsbezoeken bedrijfscontact-functionaris	Het college	P	Idem	1	2	2	2	2	2
	Portefeuillehouder <u>EZ</u>	P	Idem	14	19	10	10	10	10
	Bedrijfscontact-functionaris	P	Idem	14*	20	12	12	12	12

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* De bedrijfsbezoeken in 2020 hebben zowel fysiek als digitaal plaatsgevonden.

Taakveld Economische promotie

Wat willen we bereiken?

- Professionalisering van de Citymarketing inzet.
- Bunschoten profileert zich als een aantrekkelijke cultuurhistorische, watersport-, wandel-, fiets- en dagrecreatiegemeente.
- Behouden en versterken van de sociaaleconomische vitaliteit: behouden van eigen inwoners en bestaande bedrijvigheid.
- Uitgangspunt voor de marketing is Spakenburg als merk. Er wordt ingezet op het versterken van Spakenburg, maar er is ook aandacht voor de recreatieve kwaliteiten van Bunschoten Stad, Eemdijk en Spakenburg en waar mogelijk wordt er gekozen voor een themagerichte aanpak om de beleving te versterken.
- Behouden van de kwaliteit en de ontwikkelen van nieuwe wandel- en fietspaden.
- Stimulering van recreatieve ondernemers en recreatieve initiatieven die bijdragen aan het verhaal van Bunschoten.

Wat gaan we er voor doen?

- Het opstellen van een gericht marketingcommunicatieplan om een goede start te maken met citymarketing.
- Leveren van actieve (personele) bijdrage aan (regionale) initiatieven op recreatief toeristisch en promotioneel gebied.
- Subsidiëren van een toeristisch informatiepunt voor het bevorderen van toeristische en recreatieve mogelijkheden.
- De gemeente ondersteunt initiatieven waarin het unieke en onderscheidende karakter van Bunschoten-Spakenburg centraal staat en die in potentie bijdragen aan het vergroten van het aantal dag- en/of verblijfsrecreanten.

Indicatoren Economie

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2021	Nederland 2021
Func tiemenging	%	CBS BAG/ LISA	58,9	53,3
Vestigingen van bedrijven	Aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Landelijk Informatie systeem arbeidspla atsen	159,2	165,1

Wat mag het kosten?

Programma Economie

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2021	Raming 2022	Raming 2023	Meerjarenraming		
				2024	2025	2026
Lasten programmaonderdeel						
Economische ontwikkeling	61	90	96	97	97	86
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	12	13	13	13	3.259	5.504
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	105	101	214	212	207	207
Economische promotie	183	218	181	201	181	181
Totaal lasten	360	423	504	523	3.744	5.978
Baten programmaonderdeel						
Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0	0
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	0	3.246	5.491
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	32	90	98	94	90	90
Economische promotie	73	34	39	39	39	39
Totaal baten	106	124	137	133	3.374	5.619
Saldo programmaonderdeel						
Economische ontwikkeling	61	90	96	97	97	86
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	12	13	13	13	13	13
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	72	11	116	118	117	117
Economische promotie	109	183	142	162	142	142
Totaal saldo	255	298	367	390	369	358

Investerings

(Bedragen x €1,-)

	2023	2024	2025	2026
Economische visie	10.000	1.000	-	-
Uitvoering centrumvisie	15.000	-	-	-
Totaal	25.000	1.000	-	-

Toelichting

Op het taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen is de stijging ten opzichte van 2022 het gevolg van besluitvorming kadernota om structureel een bedrag van € 95.000,- te reserveren voor centrumactiviteiten.

In de jaren 2025 en 2026 zijn de effecten van de ontwikkeling van het bedrijventerrein De Kronkels-Zuid te zien. De basis voor deze raming is de meerjarenprognose grondexploitatie.

2.4 Onderwijs

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten wil een krachtige samenleving vormen waar iedereen aan mee kan doen, zowel in materieel als in immaterieel opzicht. Onderwijs en educatie draagt bij aan de zelfredzaamheid en het zelforganiserend vermogen van de inwoners. Dit begint al bij de jonge inwoners. Elk kind kan gezond en veilig opgroeien en zijn of haar talenten ontwikkelen. Waar nodig wordt passende ondersteuning gegeven.

Het programma Onderwijs bestaat uit de volgende taakvelden:

- Openbaar onderwijs
- Onderwijshuisvesting
- Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Het programma Onderwijs is onlosmakelijk verbonden met het programma Sociaal domein.

Context en achtergrond

Tot het taakveld Openbaar onderwijs behoren de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar basis- en middelbaaronderwijs.

Tot het taakveld Onderwijshuisvesting behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs. De gemeente zorgt voor integrale huisvestingsfaciliteiten waarin onderwijs wordt aangeboden. Goede onderwijshuisvesting draagt bij aan gevarieerd en aantrekkelijk onderwijs en ondersteunt de doelen vanuit dit beleidsonderdeel.

Tot het taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen. Binnen het onderwijs wordt samengewerkt, zodat ieder opgroeiend kind in beeld is en een passende schoolloopbaan krijgt met eventueel tijdig de juiste zorg op het juiste moment. Er wordt uitdagend onderwijs geboden waarbij wordt uitgegaan van mogelijkheden. Hierbij wordt rekening gehouden zowel met beperkingen als talenten van kinderen. Op deze wijze kunnen kinderen zich, zo goed als mogelijk, ontwikkelen tot zelfredzame volwassenen.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota's:

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 '*Bouwen aan de toekomst*'
- Integraal beleidskader Sociaal domein 2019 - 2022 (verlenging 2023)
- Integraal Huisvestingsplan Scholen 2020 - 2024
- Regionaal Programma Volwassenen Educatie 2020 - 2024 (inclusief bijbehorende 'meerjarige subsidieregeling Volwasseneducatie Regio Amersfoort 2020 - 2023' en 'Regionale samenwerking laaggeletterdheid')
- Nadere regel Subsidie kinder- en peuteropvang 2022
- Leerplicht jaarverslag 2020 – 2021
- Jaarverslag Handhaving Kinderopvang 2021

Verordeningen:

- Verordening leerlingenvervoer gemeente Bunschoten 2021
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Bunschoten 2015
- Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid gemeente Bunschoten

Taakveld Openbaar onderwijs

Wat willen we bereiken?

- Huidige aanbod openbaar primair onderwijs (inclusief bewegingsonderwijs en schoolzwemmen) continueren.

Wat gaan we er voor doen?

- Openbaar primair onderwijs blijven monitoren.
- Bewegingsonderwijs en schoolzwemmen blijven ondersteunen (vervoer en locatie faciliteren).

Taakveld Onderwijshuisvesting

Wat willen we bereiken?

- Passende onderwijshuisvesting op basis van het geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan voor de scholen, waarbij aandacht is voor mogelijkheden van multifunctionele accommodaties.

Wat gaan we er voor doen?

- Renovatie en oplevering van de Bavinckschool.
- Planvoorbereiding en bouw nieuwe school in Rengerswetering.
- Actualiseren meerjaren investeringsagenda [IHP](#).
- Actualiseren leerlingenprognoses [IHP](#).

Taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Wat willen we bereiken?

- Volwassenen zijn duurzaam aan het werk.
- Volwassenen functioneren zelfstandig.
- Jeugdigen ontwikkelen zich optimaal.
- Voorkomen, vroeg signaleren en aanpak van onderwijs(taal)achterstanden.
- Voorkomen, terugdringen en aanpak van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.
- Integrale samenwerking versterken binnen de Lokale Educatieve Agenda.

Wat gaan we er voor doen?

- Zorgen dat inwoners vaardiger worden met de Nederlandse taal en de digitale wereld (basisvaardigheden).
- Uitvoering geven aan de Samenwerkingsagenda Passend Onderwijs en Zorg voor de Jeugd Regio Eemland in samenspraak met schoolbesturen en Samenwerkingsverbanden.
- Uitvoering geven aan de thema's op de Lokaal Educatieve Agenda, die jaarlijks worden vastgesteld in samenspraak met onderwijsbestuurders, bestuurders van de kinderopvanginstellingen/voorscholen en De Boei.
- In regionaal verband uitvoering geven aan het 'Regionaal Programma Volwasseneneducatie 2020 – 2024' zodat in elke arbeidsmarktregio een kwalitatief goed [WEB](#)-bekostigd educatieaanbod en een effectieve aanpak van laaggeletterdheid is/wordt gerealiseerd;
- Uitvoering geven aan bestaand beleid (inclusief wettelijke taken en anticiperen op nieuwe taken) en uitvoering geven aan het 'Convenant Voor- en vroegschoolse educatie Bunschoten (2022 -2026)' en de 'Nadere regel Subsidie Peuter- en kinderopvang 2022'.
- Zorgdragen dat minder jeugdigen voortijdig schoolverlaten door uitvoering te geven aan sluitende aanpak. Thuiszitters en kwetsbare jongeren toeleiden naar passende opleiding, werk en ondersteuning, met regionale afstemming en samenwerking.
- Zorgdragen voor een passende vervoersvoorziening naar een school volgens de vastgestelde verordening leerlingenvervoer waarbij het vergroten van de zelfredzaamheid van deze leerlingen wordt gestimuleerd.
- Een breed gedragen visie op het onderwijs ontwikkelen (mogelijk opgenomen in een nieuwe beleidsnota Sociaal Domein) in samenspraak met de betrokken lokale onderwijspartners. Een visie op integraal kindcentra, inclusief passend thuisnabij onderwijs en een doorlopende leer- en ontwikkellijn met de kinderopvang is hier onderdeel van.
- Zorgdragen voor het continueren van de ingestelde kinderburgemeester en kindergemeenteraad.

- In contact treden met de lokale (onderwijs)partners teneinde een gezamenlijk pact te sluiten om pesten tegen te gaan.
- Stimuleren dat het voortgezet onderwijs in Bunschoten een breed aanbod biedt waaronder een VMBO gericht op techniek en maatschappelijke stages.
- In samenspraak met de (onderwijs)partners (dorpsbreed) nadere inzet plegen vanuit de steunpakketten, zoals het nationaal programma onderwijs.

Indicatoren Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Bron	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Streefwaarden			
					2023	2024	2025	2026
Aantal leerlingen basisonderwijs	P	Scholen/ 1 oktober- telling	2.096 voorlopig	2.098 Voorlopig	*	*	*	*
Aantal beschikkingen leerlingenvervoer (per 1 september)	P	Admini- stratie	138	130	130	130	128	128

E= effectindicator en P= prestatie-indicator

* Het aantal leerlingen basisonderwijs kan voor de begroting niet worden ingevuld, omdat de gemeente niet op het aantal leerlingen kan sturen. Deze cijfers worden alleen verstrekt met de jaarrekening.

Indicatoren Onderwijs

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2020*	Nederland 2020*
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 inwoners van 5-18 jaar	DUO/ Ingrado	0	2,7
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 inwoners van 5-18 jaar	DUO/ Ingrado	0	18
Voortijdige schoolverlaters totaal VO + MBO onderwijs	% van alle leerlingen van 12-23 jaar	DUO/ Ingrado	1,7	1,7

* Betreft schooljaar 2019/2020

Wat mag het kosten?

Programma Onderwijs

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2021	Raming 2022	Raming 2023	Meerjarenraming		
				2024	2025	2026
Lasten programmaonderdeel						
Openbaar basisonderwijs	39	46	49	49	49	49
Onderwijshuisvesting	560	751	906	998	946	941
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.957	1.863	1.931	1.924	1.917	1.917
Totaal lasten	2.556	2.660	2.886	2.971	2.912	2.907
Baten programmaonderdeel						
Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0
Onderwijshuisvesting	9	0	0	0	0	0
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	711	672	687	707	707	707
Totaal baten	720	672	687	707	707	707
Saldo programmaonderdeel						
Openbaar basisonderwijs	39	46	49	49	49	49
Onderwijshuisvesting	551	751	906	998	946	941
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.245	1.191	1.245	1.217	1.210	1.210
Totaal saldo	1.836	1.988	2.199	2.265	2.205	2.200

Investerings

(Bedragen x €1,-)

	2023	2024	2025	2026
Nieuwbouw Rengerswetering en Talent	4.889.240	-	-	-
Bouw- en woonrijp maken Rengerswetering en Talent	500.000	-500.000	-	-
Opbrengst afboeken boekwaarde Calvijnschool	-577.404	-	-	-
Totaal	4.811.836	-500.000	-	-

Toelichting

Ook in 2023 en verder heeft de toename van de lasten op taakveld Onderwijshuisvesting te maken met de nieuwbouw/renovatie van de scholen. Actueel zijn de nieuwbouw school en IKC Rengerswetering en de renovatie van de Bavinckschool.

In de raming van de taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken is verwerkt de structureel hogere lasten voor het leerlingenvervoer, zoals dat in de eerste tussentijdse bestuursrapportage 2022 is gemeld.

Bij de investeringen is voor de Calvijnschool een opbrengst geraamd voor afboeken van de restantboekwaarde bij verkoop.

2.5 Sport, cultuur en recreatie

(Commissie Samenleving, portefeuillehouders P. van Asselt. Voor het taakveld openbaar groen en (openlucht) recreatie is W. de Jong portefeuillehouder, voor het speelbeleid is de P. van Asselt portefeuillehouder, commissie Ruimte.)

Omschrijving programma (missie)

Gemeente Bunschoten beschikt over een rijke cultuur die historisch is gegroeid, dit is daarbij een belangrijk onderdeel van de identiteit. Het brede cultuuraanbod is het waard om te koesteren. Sport, cultuur (beleving) en recreatie zijn instrumenten die de leefbaarheid binnen de gemeente versterken. De gemeente Bunschoten wil een gastvrije gemeente zijn voor bezoekers en bewoners. Zelfredzaamheid (en samenwerking), stimuleren en zorgdragen voor goede voorzieningen staat voorop.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Sportbeleid en activering
- Sportaccommodaties
- Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- Musea
- Cultureel erfgoed
- Media
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Context en achtergrond

Sport

Het belang van sport en bewegen voor de gezondheid, sociale contacten en een zinvolle vrijetijdsbesteding wordt algemeen erkend. Daarnaast is sport een belangrijk instrument waarmee ook andere doelen bereikt kunnen worden, zoals het oplossen van maatschappelijke problemen of het profileren van de gemeente. De gemeente heeft een rol in het zorgdragen voor een adequate sportinfrastructuur met voldoende en kwalitatief goede voorzieningen.

In het sportaccommodatiebeleid wordt gestimuleerd accommodaties te ontwikkelen en te onderhouden. Zelfredzaamheid speelt hierbij een grote rol, dit vergroot de maatschappelijke betrokkenheid.

Kunst en cultuur

De gemeenschap herbergt een veelheid aan kunstenaars, creatieve ondernemers en culturele instellingen. Dit resulteert dan ook in een breed kunst- en cultuuraanbod. De gemeente ondersteunt culturele instellingen, stichtingen en verenigingen, zodat een zo breed en groot mogelijk publiek (zowel jong als oud) actief kan bijdragen aan en/of in aanraking komt met kunst en cultuur.

Daarnaast ondersteunt zij het Cultuurplatform bij het stimuleren van de onderlinge samenwerking tussen deze partijen.

Erfgoed

De gemeenschap is trots op zijn gebouwd, varend en immaterieel cultuurhistorisch erfgoed. De gemeente ondersteunt daarom de verenigingen, stichtingen en instellingen die zich inzetten voor het behoud en het onder de aandacht brengen ervan bij het grote publiek.

Daarnaast beschermt zij het historische dorpsgezicht rondom de museumhaven Spakenburg met zijn vissershuisjes, botters en de oudste en enige nog volledig in bedrijf zijnde botterwerf in Nederland; de monumentale (agrarische) bebouwing rondom de Centrale As (Veenestraat, Dorpsstraat, Stadsgracht) en in het buitengebied (Eemdijk) en de archeologische erfenissen, zoals de Stadsweiden (de restanten van de middeleeuwse stadsuitleg).

Media

De bibliotheek fungeert als kenniscentrum van informatie, educatie en cultuur in de gemeente waar inwoners kennis kunnen nemen van allerlei cultuuruitingen in de ruimste zin van het woord. Daarnaast levert de bibliotheek een bijdrage in de aanpak van laaggeletterdheid, (lees)ontwikkeling en ontspanning van de inwoners waarbij ingespeeld wordt op maatschappelijke veranderingen. Het (Digi)Taalhuis in de bibliotheek neemt hierin een belangrijke plaats. Bovendien wordt de bibliotheek steeds meer multifunctioneel waarbij aandacht is voor sociale cohesie, verbinding en onderlinge ontmoeting van inwoners.

De gemeente heeft belang bij een lokaal toereikend media-aanbod. Zij ondersteunt daarom ook de lokale omroep bij het aanbieden daarvan.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Er is meer aandacht voor recreatieactiviteiten die vanuit de voordeur kunnen worden gestart. Daarbij gaat het niet alleen om de lichamelijke, maar ook om de geestelijke ontspanning. Recreatie dichtbij huis is gewild, omdat de recreant hierin flexibel met zijn tijd om kan gaan. De watersport heeft een belangrijke functie in de gemeente; het water vormt een aantrekkelijk decor voor allerlei vrijetijdsactiviteiten. Sinds enkele jaren ondervinden watersporters op de Randmeren 's zomers grote hinder van waterplanten die naar de oppervlakte groeien. Er wordt periodiek gemaaid, maar het bevaarbaar gebied blijft beperkt en leidt in enkele gevallen tot gevaarlijke situaties. In samenwerking met andere partijen wordt naar oplossingen gezocht. Op de korte termijn zijn het maaien van een groter gebied, vaker maaien en duidelijke communicatie van belang. Verdiepen is de enige structurele oplossing, waarvan de haalbaarheid wordt onderzocht (onder andere natuur, financiën).

Bunschoten ligt midden in het Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland, hierdoor zet Bunschoten zich actief in voor een duurzame ontwikkeling van het landelijk gebied met behoud van kernkwaliteiten. Van hieruit zijn onder andere projecten ontstaan als Laakzone en de aanleg van fiets- en wandelpaden.

De rijke cultuurhistorische identiteit van Bunschoten maakt dat de gemeente aantrekkelijk is voor (dag)toeristen. De gemeente wil activiteiten stimuleren die Bunschoten op de kaart zetten, zoals het uitbreiden of versterken van activiteiten die gericht zijn op bestaande en nieuwe doelgroepen, nationaal en internationaal. Ook willen we graag de verblijfsduur verlengen en het bezoek meer spreiden over de week. Bunschoten heeft weinig overnachtingsmogelijkheden voor toeristen. Initiatieven zoals Bed & Breakfast en Kamperen bij de Boer zijn mogelijk gemaakt. Marketing en promotie van alle recreatieve/toeristische voorzieningen, de zichtbare en voelbare gastvrijheid bij aankomst en tijdens het verblijf in Bunschoten en de infrastructuur is een belangrijk middel.

Een groene leefomgeving heeft positieve invloed op gezondheid, de leefbaarheid en economische waarde van onroerend goed. Door de aanwezigheid van groen worden mensen meer gemotiveerd tot bewegen en te recreëren in de buitenlucht. Een goede speelvoorziening stimuleert kinderen om buiten te spelen, bewegen en in een veilige omgeving de wereld stapsgewijs te ontdekken.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota's:

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Kadernota Cultuurbeleid *'Sporen naar een blijvende opdracht'* 2003
- Visie en actieplan voor een samenhangend cultuurbeleid 2008
- Erfgoedbeleid - Een nieuwe nota voor historische waarden 2008
- Masterplan behoud Museumhaven Spakenburg 2015
- Nota *'Een deurkiek'* 2000
- Toekomstvisie 2025 *'Gemeente Bunschoten zijn we samen!'*
- Nota accommodatiebeleid *'Stimulus'* 2002
- Lokaal Sportakkoord 2020
- Integraal beleidskader Sociaal Domein 2019 – 2022 (verlenging 2023)
- Ontwikkelingsvisie Laakzone 2008
- Haalbaarheidsstudie *'Paden in de Eempolder'* 2005
- Groenbeleidsplan 2015 – 2025
- Snippergroenbeleid 2022 – 2026
- Speelbeleid 2022 – 2026
- Bomenbeleid Bunschoten 2018 – 2023

Verordeningen:

- Algemene Subsidieverordening gemeente Bunschoten 2011
- Nadere regel subsidie Cultuur 2015 (eerste wijziging)
- Erfgoedverordening 2013
- Ligplaatsenverordening 2013

Taakveld Sportbeleid en activering

Wat willen we bereiken?

- Het bevorderen van sport en bewegen bij jeugdige inwoners, volwassenen en inwoners met een beperking.
- Het ondersteunen en stimuleren van recreatieve sportbeoefening en breedtesport.
- Het ondersteunen van organisaties die zich bezighouden met sportbeoefening.

Wat gaan we er voor doen?

- Het bieden van (financiële) ondersteuning aan Stichting Gewoon Sport Bunschoten.
- Regionaal participeren in het aangepast sporten project "Grenzeloos Actief" en het Provinciaal Sportakkoord.
- Het stimuleren van sport en bewegen in de openbare ruimte.
- Het stimuleren van sportieve activiteiten gericht op gezondheidsbevordering.
- Het inzetten van buurtsportcoaches aan de hand van nieuwe afspraken voor de periode 2023 – 2025.
- In samenwerking met Stichting Sportplatform Bunschoten uitvoering geven aan het Sportakkoord.
- In nauwe samenwerking met Stichting Sportplatform Bunschoten nieuw Sport- en beweegbeleid ontwikkelen ten behoeve van het beleidskader Sociaal Domein.

Taakveld Sportaccommodaties

Wat willen we bereiken?

- Het in stand houden van een diversiteit aan kwalitatief goede sportvoorzieningen in de gemeente Bunschoten met voldoende capaciteit om verenigingen, scholen en inwoners de gelegenheid te bieden te kunnen sporten.

Wat gaan we er voor doen?

- Sturing geven aan het onderhoud en renovatie van de sportvelden, door het actualiseren van en uitvoering geven aan een beheersplan.
- Bieden van financiële ondersteuning aan verenigingen om sportaccommodaties in stand te houden of te realiseren. Bij de bouw van nieuwe accommodaties uitgaan van de multifunctionaliteit van het gebouw en de mogelijkheden tot kruisbestuiving.
- Beheer en exploitatie sportaccommodaties duurzaam borgen.
- Een totaalonderzoek naar de bestaande sportaccommodaties en de exploitatie hiervan. Hierbij wordt onder meer gekeken naar de behoefte aan accommodaties, de financiële mogelijkheden en de beschikbare capaciteit. Dit leidt tot een nieuwe nota sportaccommodaties.

Indicatoren Sportaccommodaties

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Streefwaarden			
					2023	2024	2025	2026
Aantal sportvelden van de 12 met redelijk en hoger beoordeeld	E	Kwaliteits- onderzoek ISA-sport	12	12	12	12	12	12

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Wat willen we bereiken?

- Het stimuleren en in stand houden van participatie door zoveel mogelijk mensen aan het kunst- en cultuuraanbod in de gemeente. Het stimuleren en ondersteunen van initiatieven die verdere samenwerking op het gebied van kunst en cultuur binnen de gemeente bevorderen.

Wat gaan we er voor doen?

- Het stimuleren en financieel ondersteunen van cultuurparticipatieprojecten via incidentele subsidies en subsidiëren van culturele verenigingen en instellingen.
- Het (financieel) ondersteunen van het Cultuur Platform Bunschoten en de hieruit voortvloeiende initiatieven.
- Het onderzoeken van de mogelijkheid tot een digitale cultuuragenda, zodat het cultuuraanbod in de gemeente goed vindbaar is.
- Het financieel ondersteunen van muzikeducatie voor kinderen en daarbij de mogelijkheid onderzoeken voor een binnenschools-programma gekoppeld aan een buitenschools vervolg.
- Het financieel ondersteunen van een cultuureducatieprogramma voor basisscholen, met daarbij een project uitgevoerd door Kunst Centraal in samenwerking met lokale cultuur- en erfgoedinstellingen.
- Deelname aan het Jeugdfonds Sport & Cultuur, waardoor kinderen uit gezinnen waar weinig geld is ook de kans krijgen zich creatief te ontwikkelen.
- Het stimuleren en financieel ondersteunen van cultuurparticipatieprojecten en culturele verenigingen en -instellingen.
- Het verrichten van onderzoek hoe cultuur binnen de gemeente een plek kan krijgen (kan een bestaand gebouw zijn).

Taakveld Musea

Wat willen we bereiken?

- Het in stand houden van een professioneel en gecertificeerd museum om de (deels gemeentelijke) collectie (kunst)historische objecten te beheren en daarmee de rijke cultuurhistorie van Spakenburg onder de aandacht te kunnen brengen bij de gemeenschap en daarbuiten.

Wat gaan we er voor doen?

- Het financieel ondersteunen van een gecertificeerd museum en het stimuleren bij het maken van plannen waardoor het museum ook in de toekomst kan blijven voortbestaan.
- Het stimuleren van de mogelijkheden voor verdere samenwerking via het samenwerkingsverband Centrum voor Erfgoed & Cultuur, op het gebied van digitaal collectiebeheer, archivering en ontsluiting van de (beeld)collectie van gemeente.

Indicator Musea

Omschrijving	<u>E</u> P	Bron	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Streefwaarden			
					2023	2024	2025	2026
Aantal bezoekers museum Spakenburg	P	Museum Spakenburg	6.151	5.571	12.500	12.500	12.500	12.500

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Cultureel erfgoed

Wat willen we bereiken?

- Door het opstellen van erfgoedbeleid op lange termijn de integraal cultuurhistorisch waardevolle zaken behouden voor volgende generaties om daarmee de identiteit en het historisch besef van de samenleving te versterken.
- Het behoud als ensemble van Museumhaven Spakenburg met de botterwerf en de omliggende aan de visserij gerelateerde bebouwing en historische schepen.
- Het onder de aandacht brengen en vergroten van kennis over de lokale cultuurhistorie bij zowel inwoners als bezoekers van de gemeente.
- Het stimuleren en ondersteunen van initiatieven voor nadere samenwerking op het gebied van cultureel erfgoed met de betrokken erfgoedpartners.

Wat gaan we er voor doen?

- Het beleid voor gemeentelijk erfgoed zorgvuldig bekijken en nieuwe kaders meegeven die gericht zijn op:
 - verbreding van de zorg voor het erfgoed naar immaterieel erfgoed;
 - kwaliteit en focus in plaats van kwantiteit;
 - een helder en onafhankelijk afwegings- en toetsingskader bij de beoordelingen en bezwarenbehandeling;
 - zorgvuldig contact en waar mogelijk op overeenstemming gericht overleg met de betrokken eigenaren;
 - een passend onderhoudsbudget voor eigenaren van erfgoed.
- Het bestaande monumentenbestand naast de kaders houden en evalueren, waarbij overbodige stapelingen van beschermende statussen op panden worden voorkomen.
- Het stimuleren van de aanwezigheid van historische schepen die, in verschillende gradaties, bijdragen aan het historische beeld van de Museumhaven Spakenburg.
- Het handhaven en waar mogelijk uitbreiden van aantrekkelijke voorwaarden (in de vorm van subsidie) voor de monumenteneigenaren om de monumenten in stand te houden.
- Het vergroten van het draagvlak in de gemeenschap voor het behoud en verantwoord onderhouden en verduurzamen van het gebouwde culturele erfgoed, door het uitbreiden van de voorlichting en informatievoorziening richting eigenaren van gemeentelijke monumenten en cultuurhistorisch dominante, beeldbepalende en beeld ondersteunende panden.
- Naar behoren en met ambitie uitvoeren van de wettelijke verplichte taken op het gebied van cultuurhistorie, monumentenzorg en archeologie.
- Het verankeren van de cultuurhistorische waarden in de ruimtelijke ordening door het vastleggen daarvan in omgevingsvisie en omgevingsplan (verplichting vanuit overheid).

- Bundeling van krachten van de diverse stichtingen op gebied erfgoed, cultuur en recreatie onder andere door het Centrum van Erfgoed en Cultuur.
- Gezamenlijk met de historische vereniging en andere geïnteresseerde partijen cultuurhistorisch waardevolle (foto)materialen uit de archieven en het lokale Erfgoed ontsluiten voor interactief gebruik via www.erfgoedbunschoten.nl. Daarvoor wordt de toegankelijkheid, gebruiksvriendelijkheid en uitstraling van de website verbeterd.
- Het uitvoeren van een integraal en overkoepelend beleid voor het behoud van de Museumhaven van Spakenburg met historische botters op korte termijn (ondersteuning bij het opvangen van de gevolgen van de coronacrisis) en de lange termijn (ondersteunen SBMS bij uitvoer van het Masterplan).
- Het uitbreiden van de bestaande monumentenlijst, waarbij de voorgestelde lijst van kwetsbare en (cultuur)historisch waardevolle panden die voor aanwijzing als gemeentelijk monument in aanmerking zouden komen, ter opiniering en besluitvorming aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.
- Het plaatsen van cultuurhistorische informatieborden op diverse locaties in de gemeente.

Indicator Cultureel erfgoed

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Bron	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Streefwaarden			
					2023	2024	2025	2026
Aantal gemeentelijke monumenten	E	Gemeente	65	65	*	*	*	*

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* De indicator is nog nader te bepalen, afhankelijk van de evaluatie van het bestaande monumentenbestand.

Taakveld Media

Wat willen we bereiken?

- Het instant houden van de Bibliotheek in Bunschoten.
- Inwoners ondersteunen om zich te ontwikkelen, zodat iedereen – zo goed als mogelijk – mee kan doen in de maatschappij.
- Stimuleren van een geletterde samenleving: bevorderen van lezen en leesplezier, mee kunnen doen in de digitale samenleving en een leven lang ontwikkelen van basisvaardigheden die bijdragen aan blijvende participatie. Naast de ‘klassieke’ boekenbibliotheek treedt er verschuiving op naar een maatschappelijke-educatieve bibliotheek met een vrij toegankelijke plek met een brede informatiefunctie.
- Voortbestaan van de lokale omroep door het stimuleren van een samenwerkingsverband met lokale omroepen uit de regio, met behoud van de lokale identiteit.
- Het beeld- en geluidsarchief van de Lokale Omroep Spakenburg wordt geoordeeld als erfgoed en moet daarom worden geborgd voor behoud hiervan.

Wat gaan we er voor doen?

- Subsidiëren van Stichting Regiobibliotheek Eemland, vestiging Bunschoten:
 - Het beheren en uitleen van een (literatuur)collectie en ondersteunen van het (Digi)taalhuis inclusief het uitleenpunt in Eemdijk;
 - Het (mee)organiseren, ondersteunen en stimuleren van lees(bevorderings)activiteiten en digitale taal-/mediavaardigheden zoals Taal café, Klik en Tik, Zomerschool, Bibliotheek op School, Boekenpret, VoorleesExpress, Digisterker, Leeskringen, lezingen, ontvangst groepen en klassen, etc.;
 - Lees- en mediabevordering op het Oostwende College.
 - Werken aan een toekomstbestendige bibliotheek. Overleg en afstemming met de Bibliotheek Eemland en de vijf samenwerkende deelnemende gemeenten over het herijken van de financiële onderlinge afspraken teneinde de continuïteit van de Bibliotheek Eemland te waarborgen;
 - Ondersteuning bieden aan- en samenwerken met (onderwijs)instellingen op het gebied van cultuur.

- Het subsidiëren van de lokale/ streekomroep (wettelijke verplichting).
- Het ondersteunen van de lokale omroep in het transitietraject naar een nog op te richten streekomroep met de samenwerkingspartners (lokale omroepen uit de regio). Het ondersteunen bij het behoud van het beeld- en geluidsarchief van de Lokale Omroep Spakenburg.

Indicator Media

Omschrijving	$\frac{E}{P}$	Bron	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Streefwaarden			
					2023	2024	2025	2026
% inwoners dat lid is van de bibliotheek	P	Bibliotheek Eemland	17,72	17,99	18	18	19	19

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Wat willen we bereiken?

- Een groene leefomgeving creëren die bijdraagt aan het welzijn van de inwoners en een positieve uitwerking heeft op de leefomgeving.
- Een buitenruimte die klimaatbestendig is ingericht. Meer ruimte voor groen binnen de stedelijke omgeving speelt een belangrijke rol bij het tegengaan van hittestress en het creëren van extra waterberging.
- Een duurzaam en gezond bomenbestand dat voldoet aan de wettelijke zorgplicht voor boomveiligheid, waarbij nieuwe bomen en boomstructuren voldoende ruimte hebben zowel boven- als ondergronds.
- Voor de jeugd het waarborgen van de basisvoorziening sport en spelen. Gezinsvriendelijke en veilige wijken met een gelijkmatige spreiding van speel- en sportvoorzieningen over de gemeente, waarbij de inrichting van de speelplaatsen wordt gekenmerkt door actief en natuurlijk spelen.
- De komende jaren zal geïnvesteerd worden in het omvormen van bestaande speeltuinen naar samenspeelplekken ter bevordering van het inclusief spelen.
- Inwoners waar mogelijk betrekken bij hun leefomgeving door participeren bij beleidsvraagstukken en inrichtingsvraagstukken.
- Extensieve recreatiemogelijkheden (wandelen-, fiets-, kano en ruiterroutes) vergroten.
- Het voor de watersport bevaarbaar houden van het Eemmeer in de zomermaanden, wanneer de waterplantengroei het grootst is.

Wat gaan we er voor doen?

- Het uitvoeren van het dagelijkse groenbeheer, binnen de vastgestelde kwaliteitsnormen en contracten, die gericht zijn op het in standhouden van de groenvoorziening en buitenruimte. Dit heeft betrekking op het beheer van de bomen, de plantsoenen, de gazons, de berm, het bestrijden van onkruid op verharding.
- In 2023 zal het bermenbestek worden herzien en aanbesteed waarbij extra aandacht is voor biodiversiteit.
- Daarnaast het uitvoeren van diverse groenrenovaties (in combinatie met speeltuinen) om de beoogde kwaliteit te waarborgen. Waar mogelijk overbodig verhard oppervlak vervangen voor groen.
- Bewoners worden gevraagd om te denken over de invulling van hun buitenruimte. De Schilderbuurt is hier een mooi voorbeeld van, dat in 2023 wordt uitgevoerd.
- Binnen de beschikbaar gestelde financiële middelen wordt de boomveiligheidscontrole uitgevoerd en wordt de uitvoering van maatregelen uit het beleid voor de waardevolle bomen en boomstructuren voortgezet.
- Naast het dagelijks beheer en het uitvoeren van de veiligheidsinspecties wordt op basis van het speelbeleid 2022-2026 diverse speeltuinen gerenoveerd en oude speeltoestellen vervangen.
- De speeltuin aan het Vivaldiplantsoen wordt gerenoveerd.
- Daarnaast worden twee speeltuinen tot samenspeelplek omgevormd.
- Bewoners worden benaderd om mee te denken over de invulling van de speeltuinen. Dit alles om de voorzieningen veilig en op niveau te houden.

Indicatoren Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2019	Werkelijk 2021	Streefwaarden			
					2023	2024	2025	2026
De veiligheidsinspecties van speelvoorzieningen zijn uitgevoerd	P	Interne administratie	100%	100%	100%	100%	100%	100%
De mate waarin de beeldkwaliteit van groenvoorzieningen (A, B en C) wordt behaald	E	Interne inspecties	97%	97%	92%	92%	92%	92%

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Verbonden partijen Sport, cultuur en recreatie

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.

De gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband van de gemeenten Gooise Meren, Huizen, Blaricum, Eemnes, Bunschoten, Nijkerk, Putten, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Elburg, Oldebroek, Kampen, Dronten, Zeewolde en Almere. De coöperatie is belast met een aantal aspecten van beheer en onderhoud in de Randmeren en activiteiten op het gebied van (inter)nationale positionering. De Stichting Maaian Waterplanten Randmeren zorgt voor de gezamenlijke aanpak van de enorme groei van waterplanten, die de pleziervaart belemmert.

Indicatoren Sport, cultuur en recreatie

Indicator	Eenheid	Bron	2016 * Bunschoten	2016 * Nederland
Niet sporters	%	Gezondheidsmonitor GGD, CBS en RIVM	50,2	48,7

* Door een fout in het systeem van het uitvoerende onderzoeksbureau bij de dataverzameling van de Gezondheidsmonitor 2020 is het niet mogelijk om gegevens over bewegen en sporten voor Bunschoten te presenteren.

Wat mag het kosten?**Programma Sport, cultuur en recreatie**

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2021	Raming 2022	Raming 2023	Meerjarenraming		
				2024	2025	2026
Lasten programmaonderdeel						
Sportbeleid en activering	352	307	268	267	262	259
Sportaccommodaties	2.236	1.693	1.778	1.781	1.780	1.777
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	137	127	135	134	133	133
Musea	259	265	280	280	280	280
Cultureel erfgoed	423	392	378	376	376	373
Media	425	417	448	448	448	448
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.840	2.041	2.201	2.197	2.192	2.188
Totaal lasten	5.672	5.243	5.488	5.484	5.471	5.457
Baten programmaonderdeel						
Sportbeleid en activering	70	20	0	0	0	0
Sportaccommodaties	707	473	521	521	521	521
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2	18	18	18	18	18
Musea	54	61	53	53	53	53
Cultureel erfgoed	2	2	2	2	2	2
Media	0	0	0	0	0	0
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	48	47	53	53	53	53
Totaal baten	884	620	647	647	647	647
Saldo programmaonderdeel						
Sportbeleid en activering	283	287	268	267	262	259
Sportaccommodaties	1.529	1.220	1.257	1.261	1.259	1.257
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	135	109	117	116	115	115
Musea	205	205	228	228	228	228
Cultureel erfgoed	421	390	376	374	374	371
Media	425	417	448	448	448	448
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.791	1.995	2.148	2.144	2.139	2.135
Totaal saldo	4.788	4.622	4.841	4.837	4.824	4.811

Investeringsen

(Bedragen x €1,-)

	2023	2024	2025	2026
Nota sportaccommodaties	30.000	-	-	-
Verlichting toren/ Visser van Spakenburg	-	-	13.000	-
Aanleg pumptrack	50.000	-	-	-
Digitalisering historisch beeldarchief	-	14.000	-	-
Werkzaamheden 't Kleine Zeetje	192.500	-	-	-
Spelenbeleid samenspeelplekken	30.000	30.000	30.000	30.000
Totaal	302.500	44.000	43.000	30.000

Toelichting

Op het taakveld Sportbeleid en activering was voor het jaar 2023 en volgende een bezuiniging ingeboekt voor de buurtsportcoaches. Bij de besluitvorming voor de kadernota 2023 is besloten een bedrag van € 60.000,- structureel beschikbaar te stellen om door te kunnen gaan met de buurtsportcoaches.

De stijging van het taakveld openbaar groen en recreatie is het effect van areaaluitbreiding en de lasten van de geraamde investeringen onder andere voor 't Kleine Zeetje en spelenbeleid.

2.6 Sociaal domein

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten wil een krachtige samenleving vormen waar iedereen aan mee kan doen, zowel in materieel als immaterieel opzicht. Zelfredzaamheid en zelforganiserend vermogen van inwoners en van de lokale gemeenschap staat hierbij voorop en wordt versterkt. Waar nodig wordt passende ondersteuning geboden. Elk kind kan gezond en veilig opgroeien en zijn of haar talenten ontwikkelen.

Met ingang van begroting 2023 zijn de taakvelden in het programma Sociaal domein veranderd. De teksten in deze programmabegroting zijn geschreven naar de nieuwe indeling. Een aantal taakvelden wordt samengevoegd. Dit om de leesbaarheid te vergroten en omdat niet alle taakvelden van toepassing zijn op de gemeente Bunschoten. Het was niet mogelijk om financieel al de nieuwe taakvelden te verwerken. De financiën staan daarom nu nog op basis van de oude taakvelden. In de loop van 2023 zal dit aangepast worden naar de nieuwe taakvelden.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Samenkracht en burgerparticipatie
- Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (was eerst 'Wijkteams')
- Inkomensregelingen
- WSW en beschut werk (was eerst 'Begeleide participatie')
- Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Het taakveld Maatwerkdienstverlening 18+ wordt opgedeeld in vier nieuwe taakvelden:

- Hulp bij het huishouden
- Begeleiding
- Dagbesteding
- Overige maatwerkarrangementen

Het taakveld Maatwerkdienstverlening 18- wordt opgedeeld in tien nieuwe taakvelden:

- Jeugdhulp begeleiding
- Jeugdhulp behandeling
- Jeugdhulp dagbesteding
- Jeugdhulp zonder verblijf overig
- Pleegzorg
- Gezinsgericht
- Jeugdhulp met verblijf overig
- Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf
- Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf
- Gesloten plaatsing

Het taakveld Geëscaleerde zorg 18+ wordt opgedeeld in twee nieuwe taakvelden:

- Beschermde wonen (WMO)
- Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)

Het taakveld Geëscaleerde zorg 18- wordt opgedeeld in twee nieuwe taakvelden:

- Jeugdbescherming
- Jeugdreclassering

Het programma Sociaal domein is onlosmakelijk verbonden met het programma Onderwijs, Sport, cultuur en recreatie en Volksgezondheid en milieu.

Context en achtergrond

Alle inwoners van de gemeente Bunschoten hebben gelijke kansen om mee te doen

De gemeente Bunschoten wil een krachtige samenleving vormen waar iedereen aan mee kan doen, zowel in materieel als immaterieel opzicht. Daarvoor werken overheid, maatschappelijke partners en inwoners samen om de maatschappelijke doelen te realiseren. Daarbij wordt de eigen identiteit en mogelijke beperkingen van inwoners in acht genomen.

Daaruit volgen vier missies:

1. *Alle inwoners kunnen volwaardig meedoen en krijgen daarbij - waar nodig - ondersteuning*
We bevorderen de participatie van personen en ondersteunen zelfredzaamheid.
2. *Alle inwoners ondersteunen elkaar en zetten zich actief in voor hun omgeving*
Door sociale samenhang te bevorderen wonen inwoners graag in de gemeente Bunschoten. Mensen letten op elkaar, helpen elkaar en voelen zich veilig bij elkaar. Hierin hebben ook (sport)verenigingen, bedrijven en geloofsgemeenschappen een belangrijke rol.
3. *Alle inwoners hebben een optimale gezondheid*
Gezondheid is geen doel op zich maar een middel om volwaardig mee te doen. Gezondheid is het vermogen van mensen om zich aan te passen en zelf regie te voeren in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven.
4. *De jeugd kan zich optimaal ontwikkelen en groeit veilig op*
De jeugd verdient extra aandacht, hoewel ook de vorige missies betrekking hebben op de jeugd. Jeugdigen moeten zich optimaal kunnen ontwikkelen en in een veilige omgeving opgroeien.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota's:

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Integraal beleidskader Sociaal domein 2019 – 2022 (verlenging 2023)
- Beleidsplan Mantelzorg en vrijwilligerszorg 2016 – 2019, *'Samen kunnen we meer! Omzien naar elkaar'*
- Woonvisie 2020 - 2025 gemeente Bunschoten
- Beleidsplan Armoede en Schulden 2020 – 2023
- Regiovisie *'Samen in de Wijk'* 2021 – 2026
- Beleidsplan toezicht en handhaving Sociaal Domein 2021 – 2024, [BBS gemeenten](#).
- Nota voor de invoering van de nieuwe Wet inburgering 2022, Gemeente Bunschoten
- Regiovisie *'Samen werken aan de specialistische jeugdhulp'* 2021 – 2026
- Regiovisie *'Voor een veilig thuis regio Utrecht'*

Verordeningen:

- Omgekeerde verordening Sociaal Domein 2022
- Verordening Cliëntenparticipatie Wet sociale werkvoorziening 2017
- Verordening Persoonsgebonden budget begeleid werken Wet sociale werkvoorziening 2008

Taakveld Samenkracht en burgerparticipatie

Wat willen we bereiken?

- Inwoners participeren zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving.
- Kracht van de samenleving wordt optimaal benut.
- Er is voldoende passend aanbod van basiszorginfrastructuur.
- Ouders/verzorgers voelen zich beter toegerust in hun ouderschap.
- Eenzaamheid onder inwoners neemt af.
- Daling overbelaste mantelzorgers.
- Nieuwkomers leren de Nederlandse taal en verdiepen zich in de Nederlandse normen en waarden.
- Een inclusieve samenleving, waaraan iedere inwoner mee kan doen, ongeacht beperking, geaardheid of achtergrond.

Wat gaan we er voor doen?

- Versterken van de basiszorginfrastructuur waar dat nodig blijkt (i.s.m. De Boei, Sociaal team).
- Vergroten van het collectief aanbod om de inzet van individuele voorzieningen te voorkomen.
- Ondersteunen van nieuwe initiatieven binnen het sociaal domein, waarvoor subsidie wordt aangevraagd. In die gevallen waarin dat een aanvulling is op het bestaande aanbod.
- Succesvolle pilots, zoals Homies, Gezinsparaplus en Samen Sterk worden voortgezet.
- Meer vrijwilligers werven die zich inzetten voor buurt of gemeenschap.
- In het kader van 'Eén tegen eenzaamheid' nog meer integraal werken aan het voorkomen van eenzaamheid.
- Inwoners bij wie mogelijk sprake is van eenzaamheid en die in een isolement dreigen te raken worden bezocht.
- Inwoners wordt de gelegenheid geboden hun eenzaamheid te melden bij een meldpunt.
- Het waarderen van mantelzorgers continueren. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het mantelzorgcompliment.
- Uitvoering van het beleidsplan mantelzorg en vrijwilligerszorg om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen.
- Actieve inzet als dementievriendelijke gemeente om mensen met dementie en hun mantelzorgers zo lang mogelijk mee te laten doen in de samenleving.
- Naschoolse opvang voor kinderen uit kwetsbare gezinnen is geborgd.
- Voor alle peuters van 2,5 tot 4 jaar is er een passende plek in de kinderopvang.
- Naast taalonderwijs wordt ingezet op (vrijwilligers)werk.
- Hindernissen in toegankelijkheid worden gesignaleerd en verholpen, in samenwerking met andere teams binnen de gemeente (VN-verdrag).

Taakveld Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Wat willen we bereiken?

- Inwoners worden tijdig geholpen.
- Specialistische hulp wordt ingezet als dat niet anders kan.
- Eén huishouden, één plan, één regisseur.
- Er wordt integraal samengewerkt binnen het sociaal domein bij gezinnen met meervoudige problematiek.
- Een goede aansluiting en effectieve samenwerking van het Sociaal Team met partners op het gebied van veiligheid om waar nodig tijdig en effectief te signaleren en hulp in te zetten.

Wat gaan we er voor doen?

- Het Sociaal team (inclusief Zorgloket) biedt of regelt in goed overleg met de inwoner passende zorg en betreft ook de mogelijkheden die familie en sociaal netwerk bieden. Het Sociaal team en de gedragsdeskundigen gaan zelf meer inwoners begeleiden in plaats van doorverwijzen naar aanbieders.
- Het team werkt nauw samen met maatschappelijke partners.
- Het team helpt zo snel als mogelijk en probeert wachtlijsten tegen te gaan.
- De werkwijze van het Sociaal team en de overige lokale teams in de regio wordt meer eenduidig en afgestemd op de transitieplannen die verband houden met de inkoop vanaf 2023/2024 van Wmo en Jeugdhulp.
- De toegang tot specialistische jeugdhulp via de jeugd- en huisartsen loopt zoveel mogelijk via de gedragsdeskundigen (nieuwe naam voor de SO JGGZ).
- Implementeren van de wet aanpak meervoudige problematiek in het sociaal domein (Wams).
- Versterken van het Sociaal team, zodat zij beter toegerust zijn om hun (nieuwe) taken op het gebied van het signaleren en de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling uit te voeren.
- Met gedupeerde ouders van de toeslagenaffaire wordt contact gelegd en zij worden ondersteund.
- Uitvoering geven aan de regiovisie Voor een veilig thuis regio Utrecht.
- Het Sociaal Team werkt samen met Veilig Thuis, SAVE, de politie, het Veiligheidshuis en overige benodigde partners.

Taakveld Inkomensregelingen

Wat willen we bereiken?

- Iedereen die een uitkering of inkomensondersteuning nodig heeft en daar recht op heeft, krijgt deze tijdig, correct en efficiënt.
- De ondersteuning is zo kort mogelijk.
- We zetten in om inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt duurzaam aan het werk te helpen.
- Staan voor een effectief en doeltreffend armoedebeleid, waarbij de armoedeval wordt voorkomen.
- Minder inwoners met problematische schulden.

Wat gaan we er voor doen?

- Inzetten op het tijdig herkennen en aanpakken van schulden. Dit doen door het inzetten van laagdrempelige hulp en het continueren van het project 'Vroegsignalering schulden'.
- Het voorkomen van onnodige en onrechtmatige uitkeringen, het gebruiken digitale informatie, inzetten voorliggende voorzieningen en rechten en plichten duidelijk maken.
- De uitkering zo snel mogelijk verstrekken. De klant krijgt binnen de wettelijke termijn van acht weken een besluit. Meedenken over de situatie in deze periode en wijzen op de noodzaak om informatie tijdig aan te leveren.
- Strikt handhaven, waarbij in eerste instantie uitgegaan wordt van vertrouwen.
- Inzetten op het terugvorderen van onterecht betaalde uitkeringen. De menselijke maat wordt hierbij niet uit het oog verloren.
- Inwoners begeleiden met verminderd arbeidsvermogen naar een reguliere duurzame baan en zorgen dat werkgevers gecompenseerd worden voor het verminderd arbeidsvermogen.
- Aan de hand van een minimaffectrapportage en landelijke inkomensontwikkelingen onderzoeken voor welke huishoudens het beleid aanpassing behoeft om werken lonender te maken.

Taakveld WSW en beschut werk

Wat willen we bereiken?

- Iedereen doet mee naar vermogen.

Wat gaan we er voor doen?

- Mensen begeleiden uit het doelgroepenregister naar gesubsidieerd werk, en zorgdragen dat ze ook op hun werkplek blijven. Voor deze mensen is blijvende begeleiding nodig, anders dan bij de meeste anderen die de uitkering verlaten.
- Gebruik maken van de expertise van het Wsw-bedrijf voor de ondersteuning van de doelgroep beschut werk.

Taakveld Arbeidsparticipatie

Wat willen we bereiken?

- Goede ondersteuning bieden om de inwoners optimaal te laten participeren in de samenleving.
- Statushouders voldoen succesvol aan hun inburgeringsplicht.

Wat gaan we er voor doen?

- Inwoners worden begeleid om zo snel mogelijk duurzaam aan het werk te gaan, of - indien dat (nog) niet kan-, op andere wijze maximaal te participeren in de samenleving. Bij deze begeleiding wordt het brede sociale domein optimaal benut.
- Met elke klant een plan van aanpak opstellen, waarin afspraken worden vastgelegd. In het plan van maximaal één jaar oud staan de in te zetten instrumenten beschreven.
- Klanten proberen te matchen op vacatures. De caseload zo klein mogelijk houden, zodat mensen intensief begeleid kunnen worden. Het stimuleren van parttime werk en helpen bij urenuitbreiding. Klanten voor wie werk niet mogelijk is, leiden naar andere zinvolle dagbesteding. Hierbij nauw samenwerken in het sociale domein.
- Statushouders volgen verplicht hun PIP en MAP en moeten deze succesvol afronden.
- Via de MAP wordt de statushouder in vroeg stadium wegwijs gemaakt op de arbeidsmarkt en actief deelnemer via vrijwilligerswerk/ stages e.d.

Taakveld Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Wat willen we bereiken?

- Inwoners blijven langer thuis wonen.

Wat gaan we er voor doen?

- Inwoners krijgen advies hoe zij zelf aan de slag kunnen om langer thuis te kunnen blijven wonen, daarbij ondersteund door inzet vanuit de basisinfrastructuur, algemene en maatwerkvoorzieningen, zoals woon-, rollen en (collectieve) vervoersvoorzieningen.
- In de nieuwe Woonvisie is aandacht voor de ontwikkeling van (meer) levensloopbestendig aanbod.

Taakvelden Huishoudelijke hulp, Begeleiding, Dagbesteding en Overige maatwerkarrangementen (WMO)

Wat willen we bereiken?

- Voldoende passend aanbod specialistische zorg.

Wat gaan we er voor doen?

- In regionaal verband wordt samengewerkt aan een goed en passend aanbod van (specialistische) zorgvoorzieningen met aandacht voor lokale dekking.
- Implementeren van de nieuwe werkwijze ten aanzien van de inzet van maatwerkvoorzieningen Wmo met de nieuw gecontracteerde aanbieders (expertiseteams [Wmo](#)).
- Zorgen voor een geleidelijke overgang van 18- naar 18+ door hierop tijdig te anticiperen.

Taakvelden Jeugdzorg begeleiding, Jeugdzorg behandeling, Jeugdhulp dagbesteding, Jeugdhulp zonder verblijf overig

Wat willen we bereiken?

- Meer kinderen groeien zo thuis mogelijk op.

Wat gaan we er voor doen?

- In regionaal verband wordt samengewerkt aan een goed en passend aanbod van (specialistische) zorgvoorzieningen met aandacht voor lokale dekking.
- De regiovisie 'Samen werken aan de specialistische jeugdhulp' wordt uitgevoerd, o.a. door de voorbereiding van de inkoop jeugd en Wmo 2023. De taakgerichte bekostiging, zoals nu al wordt toegepast voor de Breed Spectrum Aanbieders Jeugd, wordt breder toegepast.
- Implementeren van de nieuwe werkwijze ten aanzien van de inzet van maatwerkvoorzieningen jeugd met de nieuw gecontracteerde aanbieders (gebiedsteams jeugd).
- Voorkomen dat er kinderen uit huis worden geplaatst door het versterken van de [SBI](#) en de ambulante jeugdhulpverlening;
- Zorgen voor een geleidelijke overgang van 18- naar 18+ door hierop tijdig te anticiperen.

Taakvelden Pleegzorg, Gezinsgericht en Jeugdhulp met verblijf overig

Wat willen we bereiken?

- Zo veel mogelijk kinderen groeien veilig thuis op. Als dat echt niet mogelijk is, dan groeien de kinderen op in gezinsvormen, zoals pleegzorg of een gezinshuis.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering van de regiovisie 'Samen werken aan de specialistische jeugdhulp' in samenwerking met de regio Amersfoort.
- Ondersteunen van pleegouders en gezinshuisouders door middel van de Gezinsparaplu.

Taakvelden Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf, Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf en Gesloten plaatsing

Wat willen we bereiken?

- Verminderen van het aantal jongeren in zware vormen van jeugdhulp en jeugdhulp met verblijf.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering van de regiovisie 'Samen werken aan de specialistische jeugdhulp' in samenwerking met de regio Amersfoort.
- Implementeren van de nieuwe werkwijze ten aanzien van de inzet van maatwerkvoorzieningen jeugd met de nieuw gecontracteerde aanbieders (gebiedsteams jeugd).
- Versterken van de SBI en de ambulante jeugdhulpverlening, zodat wordt voorkomen dat problemen escaleren.

Taakvelden Beschermd wonen en Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)

Voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke- en vrouwenopvang is gemeente Amersfoort centrumgemeente. Voor Beschermd Wonen geldt dit tot 2024 en voor maatschappelijke opvang tot in ieder geval 2026. Gemeente Amersfoort ontvangt van het Rijk rechtstreeks middelen voor Beschermd wonen en Maatschappelijke- en vrouwenopvang.

Wat willen we bereiken?

- Afbouw in de functie 'verblijf' (minder mensen in Beschermd Wonen) en toename van ambulante ondersteuning.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering van de regiovisie Samen in de Wijk (Beschermd Wonen en maatschappelijke opvang) in samenwerking met regio Amersfoort.

Taakvelden Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

Wat willen we bereiken?

- Kinderen groeien zo veel mogelijk veilig thuis op.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering geven aan de regiovisie 'Voor een veilig thuis regio Utrecht'.
- Het Sociaal Team werkt intensief samen met Veilig Thuis, SAVE, de politie, het Veiligheidshuis en overige benodigde partners.

Indicatoren Sociaal domein

Omschrijving	Bron	Werkelijk 2020	Streefwaarde 2023
Aantal gezinnen uit bijstand duurzaam aan het werk	Jaarwerk <u>BBS</u>	15	100
Aantal inwoners met schuldhoogte van meer dan € 50.000	Jaarwerk Uitvoerder	15	25
Aantal inwoners vanaf 75 jaar die nog zelfstandig wonen	<u>WSJG</u>	904	1.000
% Inwoners dat specialistische zorg ontvangt	<u>WSJG</u>	20,8	18,5
Aantal vrijwilligers dat zich inzet voor buurt of gemeenschap	Jaarwerk De Boei	172 (2019)	200
% Eenzame senioren	<u>WSJG</u>	32,2 (2016)	30
% Jongeren met jeugdhulp met verblijf	<u>WSJG</u>	0,7	0,7
Alle kinderen van 2,5 tot 4 jaar een plek in de peuter- of in kinderopvang	<u>SZW/ VNG</u>	Non bereik 62*	Non bereik 0

* Deze cijfers verschijnen tweejaarlijks.

Toelichting indicatoren

De beleidsnota 'Integraal Beleidskader Sociaal Domein 2019 – 2022 Gemeente Bunschoten' is op 1 november 2018 door de gemeenteraad vastgesteld. Dit betekent dat er vanaf 2023 een nieuw beleidskader zou moeten ingaan (vaststelling in 2022 door de raad). Om op zorgvuldige wijze het nieuwe beleidsplan voor te kunnen bereiden is echter meer tijd nodig. Vandaar dat is besloten om het beleidskader Sociaal Domein 2019 – 2022 met een jaar (2023) ongewijzigd te verlengen. Dit betekent dat de indicatoren ook met een jaar (2023) worden verlengd.

Verbonden partijen Sociaal Domein

Samenwerking Sociaal Domein Baarn, Bunschoten en Soest

Deze gemeenschappelijke regeling heeft ten doel de kwetsbaarheid van de eigen organisatie te reduceren, de efficiency te verhogen en de output- en proceskwaliteit te verhogen bij de uitvoering van specifieke taken op het gebied van het Sociaal domein. Naast werk en inkomen is ook de zorgadministratie en het werkgeverschap van sociaal team daar belegd.

Het Regionaal Sociaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort en omgeving (RWA/ Amfors Holding B.V.)

De gemeenschappelijke regeling RWA voert voor Bunschoten de Wet sociale werkvoorziening uit. De Wsw regelde tot 2015 dat mensen met een arbeidsbeperking beschermd aan het werk kunnen. Deze mensen met een Wsw-indicatie zijn in dienst van de RWA. Amfors Holding B.V. is namens RWA belast met de uitvoering van de Wsw. De medewerkers werken in de verschillende bedrijven (businessunits), zoals Eemfors en Cleanfors.

Indicatoren Sociaal domein

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2021	Nederland 2021
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	Landelijk informatiesysteem arbeidsplaatsen	867,4	805,5
Jongeren met een delict voor de rechter	% van alle jongeren van 12-21 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	1 (2020)	1 (2020)
Kinderen in uitkeringsgezin	% van kinderen tot 18 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	2 (2020)	6 (2020)
Netto arbeidsparticipatie	%	<u>CBS</u> - arbeidsdeelname	75,6	70,4
Jeugdwerkloosheid	% van alle jongeren van 16-22 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	1 (2020)	2 (2020)
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	<u>CBS</u> - participatiewet	165,4	431,2
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners 15-65 jaar	<u>CBS</u> - participatiewet	128,5 (2020)	202 (2020)
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	12,8	12,9
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	1,1	1,2
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12-23 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	Geen data*	0,3
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	Monitor Sociaal Domein	620	700 (2020)**

* Dit cijfer wordt weergegeven als geheim om het risico op onthulling van individuen voorkomen.

** Het cijfer voor Bunschoten 2021 is wel bekend, maar het landelijke cijfer (nog) niet.

Wat mag het kosten?

Programma Sociaal domein

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2021	Raming 2022	Raming 2023	Meerjarenraming		
				2024	2025	2026
Lasten programmaonderdeel						
Samenkracht en burgerparticipatie	2.070	2.019	2.120	2.120	2.120	2.120
Wijkteams	993	1.182	1.363	1.363	1.363	1.363
Inkomensregelingen	4.387	4.015	4.086	4.086	4.086	4.086
Begeleide participatie	1.059	1.058	1.143	1.137	1.064	1.038
Arbeidsparticipatie	248	498	545	544	552	552
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	584	476	513	513	513	513
Maatwerkdienstverlening 18+	2.894	2.715	2.831	2.831	2.831	2.831
Maatwerkdienstverlening 18-	5.856	4.632	5.505	5.305	4.905	4.805
Geëscaleerde zorg 18+	3	53	3	3	3	3
Geëscaleerde zorg 18-	0	0				
Totaal lasten	18.094	16.648	18.109	17.902	17.436	17.311
Baten programmaonderdeel						
Samenkracht en burgerparticipatie	67	8	0	0	0	0
Wijkteams	0	0	0	0	0	0
Inkomensregelingen	3.472	2.925	2.855	2.850	2.850	2.850
Begeleide participatie	0	0	0	0	0	0
Arbeidsparticipatie	0	184	226	234	234	234
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	155	25	25	25	120	120
Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0	0	0
Maatwerkdienstverlening 18-	3	0	0	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	3.696	3.142	3.106	3.109	3.204	3.204
Saldo programmaonderdeel						
Samenkracht en burgerparticipatie	2.003	2.011	2.120	2.120	2.120	2.120
Wijkteams	993	1.182	1.363	1.363	1.363	1.363
Inkomensregelingen	915	1.090	1.231	1.236	1.236	1.236
Begeleide participatie	1.059	1.058	1.143	1.137	1.064	1.038
Arbeidsparticipatie	248	314	319	310	318	318
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	429	451	488	488	393	393
Maatwerkdienstverlening 18+	2.894	2.715	2.831	2.831	2.831	2.831
Maatwerkdienstverlening 18-	5.853	4.632	5.505	5.305	4.905	4.805
Geëscaleerde zorg 18+	3	53	3	3	3	3
Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo	14.398	13.506	15.003	14.793	14.232	14.107

Toelichting

De stijging van de netto lasten op het taakveld Samenkracht en burgerparticipatie is het effect van toerekenen extra formatie aan dit taakveld.

De formatie van het sociaal team is nu structureel in de meerjarenbegroting verwerkt. Dit is in lijn met de transitie jeugd en de uitgangspunten inkoop zorg vanaf 2024.

De raming binnen het taakveld Inkomensregelingen en arbeidsparticipatie zijn gebaseerd op de meerjarenbegroting 2023 van BBS.

De raming op taakveld Begeleide participatie is gebaseerd op de begroting van RWA/Amfors 2023.

Het taakveld Maatwerkvoorzieningen (Wmo) heeft betrekking op de verstrekking van rolstoelen, vervoervoorzieningen en woningaanpassingen.

Het taakveld Maatwerkdienstverlening 18+ heeft betrekking op de inkoop Wmo en huishoudelijke hulp. Het onderdeel huishoudelijke hulp is op basis van de eerste tussentijdse rapportage 2022 structureel verhoogd met € 250.000,-. Wel is met ingang van 2025 weer een hogere eigen bijdrage geraamd. Daarvoor is de gemeente gekort in het gemeentefonds.

Taakveld Maatwerkdienstverlening 18- heeft betrekking op de inkoop jeugd. Deze raming is aangepast aan de laatste stand van zaken afrekening 2021. De taakstellende bezuiniging is eruit gehaald door hiervoor dekking in te zetten vanuit de extra middelen van het Rijk (met ingang van 2024 mogen we 100% uitkering ramen in plaats van de 75% waar in de kadernota nog vanuit werd gegaan, voor 2023 was al wel 100% verwerkt). Verder laten we de storting in de egaliseringsreserve sociaal domein vervallen. Wel is in de begroting rekening gehouden met een extra storting van € 150.000,- in de reserve risicoverevening jeugdzorg.

De daling van de uitgaven op dit taakveld met ingang van 2024 is het effect van het opnemen van een taakstelling die door het Rijk moet worden ingevuld. We worden gekort in de algemene uitkering in 2024 met € 100 miljoen oplopend naar € 500 miljoen in 2025 en verder. Dit verloopt voor de begroting van onze gemeente dan budgetneutraal.

2.7 Volksgezondheid en milieu

(Taakveld Volksgezondheid valt onder de commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt. De taakvelden Riolering, Afval, en Begraafplaatsen en crematoria horen bij de commissie Ruimte, portefeuillehouder W. de Jong. Begraafbeleid behoort bij M. van de Groep.)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente heeft oog voor de gezondheid van haar inwoners, iedereen moet optimale kansen op gezondheid hebben en de gezondheidsverschillen moeten kleiner worden. Daarnaast streeft de gemeente naar een duurzame en leefbare gemeente.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Volksgezondheid
- Riolering
- Afval
- Milieubeheer
- Begraafplaatsen en crematoria

Context en achtergrond

Volksgezondheid

Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen.

De ruimte die gemeenten hebben om eigen gezondheidsbeleid te voeren, wordt bepaald door wettelijke en financiële kaders. De Wet Publieke Gezondheid is het belangrijkste wettelijke kader. Op basis van deze wet is de gemeente verantwoordelijk voor publieke gezondheidszorg. Publieke gezondheidszorg richt zich op de zorg voor de gezondheid van de hele samenleving en voor risicogroepen. Het is de taak om de gezondheid van de inwoners te beschermen, te bewaken en te bevorderen. Daarmee vult het de reguliere zorg aan, die vooral gericht is op genezing en verzorging van individuele patiënten op het moment dat hun gezondheid al geschaad is. Een groot gedeelte van de taken op het gebied van gezondheid is wettelijk vastgelegd, met weinig beleidsvrijheid voor de gemeente. De GGD is daarbij de belangrijkste uitvoerder. Het betreft de volgende taken:

- gezondheidsbevordering algemeen
- jeugdgezondheidszorg
- preventieve ouderengezondheidszorg
- infectieziektebestrijding

Naast de Wpg heeft de gemeente ook te maken met de landelijke nota gezondheidsbeleid. De landelijke speerpunten bieden aangrijpingspunten voor gemeenten om effectiever beleid te voeren. Tot slot heeft de gemeente te maken met het Nationaal preventieakkoord. Voor de komende jaren wordt vanuit dit akkoord ingezet op de thema's roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik. Dit zijn de thema's die leiden tot een groot gezondheidsverlies en die een hoge ziektelast veroorzaken.

Naast de wettelijke taken waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, ligt de focus op overgewicht en problematisch middelengebruik onder jeugdigen. De gemeente zet vooral in op preventie, zodat mensen gezond kunnen blijven en daarmee gezondheidsproblemen voor kunnen zijn. Verder wordt de integraliteit tussen verschillende beleidsterreinen binnen de gemeente gestimuleerd. Daarbij wordt vooral verbinding gezocht met het sociaal domein, maar ook met veiligheid en ruimtelijke ordening (Omgevingswet).

Riolering, Afval en Milieubeheer

De gemeente vergunt bedrijfsvestigingen en bewaakt de milieubelasting door bedrijven, zorgt voor gescheiden inzameling van huishoudelijk afval, streeft naar energiebesparing, stimuleert waar mogelijk duurzaam bouwen, houdt een goede riolering in stand en geeft voorlichting aan burgers en bedrijven. Voor de uitvoering van het beleid maakt de gemeente gebruik van aanwezige wet- en regelgeving waaronder de Wet milieubeheer. Daarnaast komt vanuit het Klimaatakkoord een aantal verplichtingen op de gemeente af, dit maakt deel uit van de landelijke energietransitie.

Begraafplaatsen en crematoria

Gemeente Bunschoten bezit twee begraafplaatsen en geen crematoria. Memento Mori is de oudste begraafplaats die in 1908 in gebruik is genomen. Een deel van deze begraafplaats is aangewezen als monument. De begraafplaats de Akker is in 2005 in gebruik genomen. Deze begraafplaats is gelegen aan de rand van de polder en heeft een moderne en parkachtige uitstraling. Naast reguliere graven is een ruimte voor islamitische graven, een urnenkelder en een ruimte om as uit te strooien na een crematie.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Integraal beleidskader Sociaal domein 2019 – 2022 (verlenging 203)
- Lokaal Preventieakkoord 2021
- Actieplan preventie alcohol en drugs onder jongeren 2022 – 2025
- Gemeentelijk Water en Riolering Plan (GWRP) 2022 – 2026
- Baggerplan Bunschoten 2013 - 2023
- Beheerplan Oeververdediging en Frontmuren 2016 – 2030
- Verbreed Basis Rioleringsplan 2019
- Plan van Aanpak diffuse bronnen 2007
- Quick Scan Wateroverlast Bunschoten Spakenburg oktober 2007
- Parapluplan *'Samen naar een duurzame afvalwaterketen'* 2014
- Baggerbeheerplan 2013 - 2023
- Afvalstoffenverordening gemeente Bunschoten
- DVO ROVA gemeente Bunschoten
- Nota Integrale handhaving 2017 - 2020
- DVO RUD gemeente Bunschoten
- Begraafplaats beheerplan gemeente Bunschoten 2015 – 2025
- Nota Bodembeheer (inclusief bodemkwaliteitskaarten en PFAS)
- Transitievisie Warmte
- Afwegingskader grootschalige duurzame elektriciteit
- RES 1.0

Taakveld Volksgezondheid

Wat willen we bereiken?

- Afname van het aantal inwoners met overgewicht.
- Afname van het aantal jeugdigen met problematisch alcoholgebruik.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering geven aan het actieplan preventie alcohol en drugs onder jongeren, waaronder het vergroten van bewustwording onder ouders van de gevaren van alcoholgebruik bij hun minderjarige kinderen.
- Uitvoering geven aan het Lokaal Preventieakkoord Bunschoten waarbij wordt ingezet op een 'rookvrije generatie', het verminderen van roken onder zwangeren, het tegengaan van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren en volwassenen en het stimuleren van gezond eten en bewegen onder jongeren en volwassenen.
- Uitvoeren rioolwateronderzoek opiaten.
- Stimuleren van gezonde kantines/ clubhuizen bij sportverenigingen.
- Verdere stimulering, advisering en begeleiding voor scholen volgens de Gezonde School-aanpak.

Zie voor het bevorderen van sport en bewegen het Taakveld Sportbeleid en activering (blz. 51)

Indicatoren Volksgezondheid

Indicator	Bron	Werkelijk 2021	Streefwaarde 2023
% Scholen met vignet "Gezonde school" of certificaat "Welbevinden" of "Roken en Alcohol"	GGD Monitor	55	75
% jeugdigen dat aan de beweegnorm voldoet	GGD Monitor	43	45
% volwassenen en senioren dat aan de beweegnorm voldoet	GGD Monitor	Niet bekend	70 / 80
% kinderen (10-11 jr) met overgewicht	GGD Monitor	14	10
% volwassenen en senioren met overgewicht	GGD Monitor	48	47,0 / 66,2
% jeugdigen dat de afgelopen maand alcohol heeft gedronken	GGD Monitor	41	28
% drugsgebruik wiet/ hasj 18-	GGD Monitor	Niet bekend	<1,0
% harddrugsgebruik 19+	GGD Monitor	1,3	7

Toelichting indicatoren

Om op zorgvuldige wijze het nieuwe beleidsplan voor te kunnen bereiden is meer tijd nodig. Vandaar dat is besloten om het beleidskader Sociaal Domein 2019 – 2022 met een jaar (2023) ongewijzigd te verlengen. Dit betekent dat de indicatoren ook met een jaar (2023) worden verlengd.

Vignet Gezonde School: zes scholen hebben een vignet. Daarnaast zijn er meer scholen die aan alle criteria van het vignet voldoen, maar deze (nog) niet aanvragen.

De Gezondheidsmonitor Jeugd wordt vierjaarlijks uitgevoerd door de GGDrU. Over 2021 zijn er geen gegevens bekend. Uit de laatste monitor blijkt dat 43% van de jeugdigen aan de beweegnorm voldoet en 41% van de jeugdigen afgelopen maand alcohol heeft gedronken.

Vanwege een fout in het systeem van het uitvoerende onderzoeksbureau bij de dataverzameling van de Gezondheidsmonitor volwassenen en senioren in 2020 is het niet mogelijk om gegevens over bewegen en sporten te presenteren.

Minder dan 30 jongeren hebben de vraag over drugsgebruik wiet/hasj in de Gezondheidsmonitor Jeugd beantwoord en/of minder dan vijf jongeren hebben de afgelopen vier weken gebruikt. Daarom zijn er geen gegevens bekend.

Taakveld Riolerings

Wat willen we bereiken?

- Een optimaal functionerend rioleringsstelsel.
- Het rioolstelsel is voor zover mogelijk klimaat adaptief ingericht. Dat wil zeggen dat bij vervanging rekening is gehouden met klimaatontwikkelingen.
- De riool hoofdgemalen zijn veilig en schoon, voldoen aan de huidige wettelijke eisen en functioneren optimaal.
- Voor de gemeentelijke rioolleidingen op particulier terrein zijn zakelijke rechten gevestigd.
- Doelmatig rioolbeheer vindt plaats, zoals in het door de gemeenteraad vastgestelde GWRP 2022 – 2026 is aangegeven.
- Bewoners zijn zich bewust van het gebruik van de riolering.
- Bewoners zijn meer betrokken bij het klimaat adaptief inrichten van de openbare ruimte in de gemeente en de particuliere terreinen.

Wat gaan we er voor doen?

- De hoofdriolen worden volgens de methode van risico gestuurd beheer, gereinigd en geïnspecteerd. Hierbij worden de relatief jonge minder belangrijke rioolstrengen minder vaak geïnspecteerd ten opzichte van de oudere rioolstrengen met een transportfunctie.
- In een aantal straten wordt de riolering vervangen.
De rioolgemalen worden periodiek onderhouden. Dit vindt voor een klein deel in eigen beheer plaats en voor het overige deel worden onderhoudspartijen ingezet.

- In overleg met de bewoners en belanghebbenden van de Schilderbuurt wordt invulling gegeven aan een klimaat adaptieve inrichting van de wijk.
- Met niveaumeters het vulgedrag in het rioolstelsel onderzoeken om nog meer inzicht te krijgen in het functioneren van het stelsel. Met dit inzicht stuurt de gemeente op afvalwaterstromen. Hierdoor worden overstorten vanuit het riool op oppervlaktewater voorkomen.
- Met het waterschap Vallei en Veluwe en het Platform Water Vallei en Eem samenwerken om de waterketen zo optimaal mogelijk in te richten.
- Bewoners informeren over het juiste gebruik van de riolering en het bewust maken van de verandering van het klimaat en de invloed daarvan op de leefomgeving.

Taakveld Afval

Wat willen we bereiken?

- Een schone gemeente en een functionele grondstoffen- en restafvalinzameling.
- Op effectieve en efficiënte wijze continueren van het systeem van nascheiding.

Wat gaan we er voor doen?

- Het evalueren van het ingevoerde systeem van nascheiding en de eventuele verbeterpunten invoeren.
- Het in kaart brengen van en het verminderen van het Grof Huishoudelijk Afval.
- Samen met de AVU en ROVA werken aan het terugdringen van afval en het bevorderen van het hergebruik van grondstoffen.
- De uitkomsten van het raadsbesluit “aanbiedstation” worden uitgewerkt, mede in relatie tot nascheiding en het project om het Grof Huishoudelijk Afval te verminderen.

Taakveld Milieubeheer

Wat willen we bereiken?

- Het behouden en zo mogelijk verbeteren van een duurzame leefomgevingskwaliteit in Bunschoten, waarbij de milieutaken op adequaat niveau zijn. Om de milieudoelstellingen te bereiken kunnen onder andere juridische (regelgeving, convenanten) en economische (subsidie/belasting) middelen ingezet worden. De gemeente werkt lokaal en in regieverband aan de energietransitie, daarbij is participatie van groot belang. De mogelijkheden voor het verbeteren van een duurzame leefomgevingskwaliteit worden gezocht aan de hand van twee centrale vragen:
 - Hoe moet de Bunschotense ruimte, bedrijvigheid, samenleving en overheidsorganisatie zich vanuit een ‘duurzaamheids- en leefbaarheidsbril’ ontwikkelen?
 - Welke bijdrage kunnen de Bunschotense gebieden, bedrijven, burgers en overheidsorganen leveren aan het realiseren van een duurzame leefomgevingskwaliteit?

Wat gaan we er voor doen?

- Met betrokken partijen invulling geven aan actuele onderwerpen op het gebied van leefbaarheid, zoals afvalinzameling en -scheiding, het besparen van energie in en het isoleren van de gebouwde omgeving en het opwekken van duurzame energie.
- Integraliteit met betrekking tot het onderwerp klimaatadaptatie verder vormgeven.
- Voorbereiden op de komst van de Omgevingswet, te weten:
 - Implementatie op het gebied van milieu en duurzaamheid
 - Voorbereiding met RUD
 - Overdracht bodemtaken van provincie naar gemeente
- Inpassing van de Wet bodembescherming in de toekomstige Omgevingswet volgen, waardoor taken van provincie naar gemeente schuiven.
- Integraal samenwerken met handhavers in de gemeentelijke organisatie en daarbuiten (bijvoorbeeld het Waterschap in het discrepantieproject), vanuit het vastgestelde Actualisatie Integrale Handhavingsbeleid.
- De informatieplicht energiebesparing implementeren door voorlichting richting bedrijven en het overdragen van het toezicht aan de RUD.
- Vanuit de RES werkt de gemeente onder andere aan het stimuleren van zonnepanelen op bedrijfsdaken en het onderzoeken van de mogelijkheden voor aquathermie.

- Vanuit de Transitievisie Warmte en het lokale afwegingskader grootschalige duurzame elektriciteit worden een isolatiecampagne vormgeven en wordt de potentie van alternatieve warmtebronnen als restwarmte onderzocht.
- Woningeigenaren en huurders vanuit het project Duurzaam Bunschoten aanzetten tot het treffen van energiebesparende maatregelen, bijvoorbeeld door de inzet van energiecoaches en het onder de aandacht brengen van het Duurzaam Bouwloket.

Taakveld Begraafplaatsen en crematoria

Wat willen we bereiken?

- Nette begraafplaatsen en begravenissen, waarbij orde, respect, rust en netheid de belangrijkste uitgangspunten zijn.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering geven aan het reguliere begraafbeleid.
- Het beheren en onderhouden van de begraafplaatsen op een hoog onderhoudsniveau.
- Uit het onderzoek langere grafrust volgt dat de huidige tarieven niet kostendekkend zijn. De komende periode zal gekeken worden naar het gewenste onderhoudsniveau, passende beheermaatregelen en de bijbehorende kosten. Op basis daarvan volgt een advies voor het eventueel aanpassen van de tarieven.

Verbonden partijen Volksgezondheid en milieu

Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht

De [GGDrU](#) beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van de gemeenten in het werkgebied. Zij doet dit door de risico's voor gezondheid te signaleren, te voorkomen en de gezondheid van de inwoners te bevorderen. Ook als er incidenten uitbreken in de regio zorgt de [GGDrU](#) voor snelle hulpverlening, in samenwerking met de [VRU](#).

Afvalverwijdering Utrecht

De [AVU](#) werkt samen met en in opdracht van de Utrechtse gemeenten in de afvalketen en draagt zorg voor de overslag, het transport en de verwerking van het huishoudelijk afval van de deelnemende gemeenten in de provincie Utrecht.

Regionale uitvoeringsdienst Utrecht

De [RUD](#) Utrecht voert vergunningverlenings-, handhavings- en adviestaken uit voor de provincie Utrecht en 11 andere gemeenten waaronder Bunschoten. De manier waarop de [RUD](#) en haar opdrachtgevers samenwerken en de verdeling van taken en bevoegdheden zijn vastgelegd in een gemeenschappelijke regeling. De vergunningverleners en toezichthouders werken aan een schoon milieu, natuurbehoud en een veilige leefomgeving.

N.V. ROVA Holding

De [ROVA](#) zamelt de huishoudelijke afvalstoffen in, in de gemeente Bunschoten.

Vitens N.V.

Vitens [NV](#) heeft als missie een duurzame, efficiënte en effectieve watervoorziening binnen het voorzieningsgebied van de aangesloten bedrijven, voor de verschillende deelmarkten en doeleinden van waterverbruik, volgens de hoogste standaards op het gebied van kwaliteit, gezondheid en beschikbaarheid, gebaseerd op een integraal beheerde en duurzaam ingerichte waterketen.

Indicatoren Volksgezondheid en milieu

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2020	Nederland 2020
Omvang huishoudelijk restafval	KG per inwoner	CBS	43	170
Hernieuwbare elektriciteit	%	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	19,3	26,9

Wat mag het kosten?

Programma Volksgezondheid en milieu

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2021	Raming 2022	Raming 2023	Meerjarenraming		
				2024	2025	2026
Lasten programmaonderdeel						
Volksgezondheid	961	950	1.012	987	987	987
Riolering	1.507	1.673	1.643	1.564	1.528	1.502
Afval	2.612	2.773	2.984	2.983	2.980	2.946
Milieubeheer	712	894	919	918	901	895
Begraafplaatsen en crematoria	390	393	433	434	434	434
Totaal lasten	6.182	6.682	6.990	6.885	6.830	6.765
Baten programmaonderdeel						
Volksgezondheid	60	0	0	0	0	0
Riolering	1.542	1.544	1.663	1.663	1.663	1.663
Afval	2.808	2.626	2.858	2.898	2.938	2.978
Milieubeheer	49	25	25	25	25	25
Begraafplaatsen en crematoria	448	387	418	418	418	418
Totaal baten	4.907	4.582	4.964	5.004	5.044	5.084
Saldo programmaonderdeel						
Volksgezondheid	901	950	1.012	987	987	987
Riolering	-34	129	-20	-99	-135	-161
Afval	-197	147	125	84	41	-32
Milieubeheer	663	869	894	893	876	870
Begraafplaatsen en crematoria	-58	6	15	16	16	16
Totaal saldo	1.274	2.100	2.026	1.881	1.786	1.680

Investeringsen

(Bedragen x €1,-)

	2023	2024	2025	2026
Drukunits	-	-	-	-
Afsluiten duikers	16.500	16.500	16.500	16.500
Vervanging actualisering gemeentelijk Rioleringsplan	25.000	-	-	-
Vervanging actualisering basis Rioleringsplan	22.500	-	-	-
Vervanging/renovatie riolering 2022 e.v.	-	528.700	393.000	469.000
Riolering verbeteringen	-	-	33.000	-
Vervangen gemalen	-	-	-	85.500
Aanleg 4e grafheuvel begraafplaats De Akker	197.000	-	-	-
Vervangen gereedschappen voor begraafplaatsen	-	31.842	-	-
Ruimen en herbegraven Memento Mori 2017-2021	-	-	-	-
Totaal	261.000	577.042	442.500	571.000

Toelichting

De meerjarenbegroting 2023 van de GGD is de basis voor de raming van het taakveld Volksgezondheid.

De raming op taakveld Riolering heeft voornamelijk betrekking op de investeringen vanuit het gemeentelijk rioleringsplan. In de berekening van de tarieven rioolheffing is alleen gerekend met inflatie.

De extra lasten op taakveld Afval zijn gebaseerd op de begrotingen van de AVU en die van de ROVA. De stijging van de baten is het effect van aanpassen van de tarieven afvalstoffenheffing met inflatie en een hogere oud papierprijs.

De lasten op taakveld Milieubeheer hebben, naast de eigen formatie, voornamelijk betrekking op de meerjarenbegroting van de RUD.

De mutaties in de baten en lasten op het taakveld Begraafplaatsen en crematoria zijn vooral een effect van inflatie. Toegezegd is dat bij de kadernota 2024 gekeken zal worden naar de mate van kostendekkenheid van de tarieven begraafrecht. Daarbij wordt ook gekeken naar de mate van onderhoud van de begraafplaatsen.

De voor- en nadelige saldi van afval, riolering en begraven worden verrekend met de betreffende egalisatiereserves. Een meer uitgebreide toelichting is opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen.

2.8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

(Commissie Ruimte, portefeuillehouders W. de Jong en R. Beukers)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten kenmerkt zich als een 'eiland in de groene zee'. Ingezet wordt op het behoud van het open landschap rondom Bunschoten. Bunschoten wil voldoende ruimte houden voor opvang van de eigen bevolking en de ontwikkeling van de plaatselijke werkgelegenheid. Gestreefd wordt naar handhaving en versterking van de bestaande kenmerken en kwaliteiten: kleinschaligheid, cultuurhistorie, rust en natuur en de ligging aan het water.

Het beleid streeft naar een zodanige inrichting van de gemeente dat voldoende ruimte bestaat voor wonen, werken en voorzieningen. Samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties wordt er gewerkt aan een vitale gemeente, waar het aantrekkelijk is om in te wonen, werken en recreëren.

Bij deze inspanningen wordt nadrukkelijker samengewerkt op regionaal niveau, onder andere met regio Amersfoort, regio Foodvalley en de provincie Utrecht, voor de gemeente overschrijdende uitdagingen (strategische agenda regio Amersfoort, regionale energiestrategie, regio woondeal met het Rijk, regionale programmering wonen, [POVI](#), Ontwikkelbeeld 2030-2040, meer verbinden woon- en zorgthema's etc).

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Ruimte en leefomgeving
- Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)
- Wonen en bouwen

Context en achtergrond

Ruimte en leefomgeving

De rijksoverheid werkt sinds een geruim aantal jaar aan een wetgevingstraject dat grote gevolgen heeft voor de wetgeving en werkwijze binnen het omgevingsrecht (bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, water, erfgoed, natuur en infrastructuur). De nieuwe Omgevingswet, welke inmiddels door de Tweede en Eerste Kamer is vastgesteld, moet een groot aantal bestaande wetten en uitvoeringsregelingen (AMvB's en ministeriële regelingen) gaan vervangen. Inmiddels is duidelijk geworden dat de wet opnieuw later in werking zal treden, naar verwachting op 1 januari 2023. Het heeft organisatiebreed gevolgen voor de wijze van werken.

In navolging op de afgelopen jaren wordt in 2023 verder gewerkt aan de implementatie van de Omgevingswet in de organisatie. Activiteiten om voor te bereiden op de inwerkingtreding zijn onder meer het volgen van opleidingen, zodat gemeente Bunschoten volgens de vereisten van de nieuwe wet kan vergunnen, het oefenen met de nieuwe manier van werken en participatietrajecten, het werken aan de kerninstrumenten, zoals de nieuwe omgevingsvisie en het omgevingsplan en de inzet op het automatiseringstraject (Digitale Stelsel Omgevingswet). De gemeenteraad wordt op een passende manier geïnformeerd en betrokken bij dit implementatietraject.

Grondexploitatie

Voor dit taakveld gelden enkele algemene beleidsuitgangspunten. Ten behoeve van de uitgangspunten wordt aan diverse woningbouwprojecten (mee)gewerkt. Vanuit deze projecten worden woningen toegevoegd waarmee het inwoneraantal kan worden verhoogd. Door in de projecten te participeren en voorwaarden te stellen aan het woningbouwprogramma wordt voorzien in passende woonruimte voor de doelgroepen van het vastgestelde volkshuisvestingsbeleid. In regionaal verband wordt gewerkt vanuit de vastgestelde Regionale ruimtelijke visie Regio Amersfoort.

Wonen

Nieuwe woonvisie 2020 – 2025

Bij de opzet van woonvisie 2020 – 2025 is als uitgangspunt genomen de PRIMOS 2020 kengetallen over de verwachte bevolkingsgroei. Zo moeten er gedurende vijf jaren zo'n 650 woningen, voor tien jaren 1.200 woningen en voor twintig jaren 1.900 woningen voor eigen behoefte worden gebouwd. Daarbij is een accentverlegging nodig qua nieuwbouw met meer nul-treden-woningen (appartementen en grondgebonden patio-woningen en bungalows) om de groeiende groep senioren beter te kunnen bedienen en de doorstroming van inwoners naar geschikte woningen te bevorderen. Ook dient dit type woningen naast de koopsector meer in de huursector gerealiseerd te worden. Verder vallen teveel mensen tussen wal en schip en moet de gemeente meer bouwen voor deze groep in de sociale huur, de middenhuur en de sociale en middeldure koop (tot aan de NHG-grens).

Voor senioren en specifieke doelgroepen

Vanwege deze deels veranderde nieuwbouwopgave omarmt de gemeente naast de klassieke nieuwbouw-methoden ook de meer creatieve nieuwbouwconcepten, zoals Knarhofjes, gespikkeld wonen, Tiny Houses en/of micro-wonen voor de verschillende doelgroepen.

Voor starters en middeninkomens

Voor starters worden meer kansen gecreëerd, waarbij de inzet is om voor 50% nieuwbouw te realiseren in het segment sociale huur, middenhuur en sociale koop tot aan de NHG. Ook mensen met een middeninkomen moeten hierdoor beter bediend worden. Naast de gemeente gaat ook de provincie hier nadrukkelijk op sturen op basis van regionale programmering voor Wonen als onderdeel van de POVI.

Uitgangspunt is daarbij ook 50%*, maar vanuit de nieuwbouwagenda van het nieuwe ministerie voor Volkshuisvesting en ruimtelijke Ordening wordt inmiddels zelfs 66,67% nagestreefd. Of deze aangescherpte rijksambitie voor onze regio haalbaar wordt geacht, wordt middels een aanpassing van de woondeal regio Amersfoort met het Rijk in de loop van 2022/2023 duidelijk.

* voor 2020 en 2021 is gemiddeld 40% sociale huur en goedkope tot middeldure koop (tot NHG-grens) gerealiseerd. De realisatie van meer sociale huur en goedkope tot middeldure koop moet de komende jaren omhoog om aan de eigen, regionale en rijks-uitgangspunten te kunnen voldoen.

Woondeal regio Amersfoort met het Rijk

Met deze woondeal wordt een versnelling van de woningbouw nagestreefd in de regio met gemiddeld 40%. De woondeal betreft een meerjarig contract tot uiterlijk 2030. Daarnaast worden lokale knelpunten aangekaart c.q. aangepakt welke aansluiten op deze versnelling. Specifiek voor Bunschoten is afgesproken dat we een versnelling van de nieuwbouwopgave van 20% nastreven. Oplevering nieuwbouw en/of transformatie tussen 129 en 155 woningen per jaar. In 2022 is deze versnelling gerealiseerd. Inmiddels is deze ambitie met het nieuwe coalitieakkoord "Bouwen aan de toekomst" 2022-2026 bijgesteld naar 200 nieuwbouwwoningen per jaar (een versnelling van ruim 55% ten opzichte van de oorspronkelijke ambitie uit de woonvisie). Het betreft hier overigens de eigen lokale ambitie, welke formeel losstaat van de ambitie uit de woondeal.

De woondeal wordt in het jaar 2022/2023 aangepast vanwege de nieuwe en aangescherpte ambities vanuit het Rijk met de wens/eis van 66,67% goedkope tot middeldure koop en 30% sociale huur in iedere gemeente.

Regionaal programmeren wonen & werken

Het regionaal programmeren is in 2021 ingevoerd in de regio Amersfoort voor zowel wonen als voor werken. Het betreft een adaptief programma, welke jaarlijks kan worden aangepast. Specifiek voor wonen, moet dit leiden tot een versnelling en meer flexibiliteit in het programmeren van nieuwbouw in de gemeenten. Omgekeerd is er ook meer regionale afstemming wat er precies wordt gebouwd. Daarbij zal bijvoorbeeld ook worden bewaakt of de doelstelling voor meer starterswoningen (sociale huur, middenhuur, sociale koop) voor maximaal 50% (of wellicht 66,67%) ook regionaal gerealiseerd kan worden. De planmonitor van de Provincie wordt hiertoe nog nader omgevormd om naast de kwantitatieve gegevens ook meer kwalitatieve gegevens te monitoren.

Huisvestingsverordening

Eind 2021 is de nieuwe Huisvestingsverordening Bunschoten 2022-2025 vastgesteld door de raad. Naast woonruimteverdeelregels voor sociale huurwoningen is ook de ambitie uitgesproken om 80 sociale huurwoningen extra te realiseren (totaal 230). Tijdens behandeling van het raadsvoorstel is door het college aangeboden en door de raad gevraagd om een onderzoek naar aanvullende maatregelen woonbeleid, o.a. Opkoopbescherming en/of zelfbewoningsplicht + maximeren regels om nieuwbouwwoningen optimaal toe te kunnen wijzen aan de eigen inwoners en starters. Een resultaat van het onderzoek is voorzien in de tweede helft van het jaar 2022, waarna uitwerking van de gewenste maatregelen volgt in 2022 en 2023.

Prestatieafspraken met woningcorporaties en huurdersorganisaties

De prestatieafspraken 2017-2021 met de Stichting woningcorporatie Het Gooi en Omstreken en huurdersorganisatie Het Gooi en Omstreken lopen af en in het jaar 2022 worden nieuwe prestatieafspraken 2022-2025 integraal opgezet met beide corporaties en huurdersorganisaties. Woningcorporatie Eemland wonen en huurdersraad Eemland sluiten dan aan. In het 3^e kwartaal van 2022 worden de nieuwe prestatieafspraken vastgesteld en ondertekend, waarna deze ambtelijke en bestuurlijk worden uitgevoerd en gemonitord. Indien wenselijk worden nieuwe afspraken gemaakt. Daartoe bestaat jaarlijks de optie, met als vertrekpunt het jaarlijkse bod (activiteitenplan) van de corporaties aan de gemeente Bunschoten.

Bouwen

In de Wabo, hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht en hoofdstuk 10 van de Ministeriele regeling omgevingsrecht zijn de kwaliteitseisen voor handhaving opgenomen. Hierin wordt voorgeschreven dat het handhavingsbeleid jaarlijks in een uitvoeringsprogramma moet worden uitgewerkt. Daarin staat waaraan de beschikbare capaciteit wordt besteed. Deze verdeling is gebaseerd op wettelijke vereisten, het lokale handhavingsbeleid en de risicoanalyse die jaarlijks wordt uitgevoerd. De verantwoording hiervan gebeurt door middel van een jaarlijkse evaluatie en bijstelling van de beleids- en uitvoeringscyclus (De big-8-cyclus). Er komt in 2023 een nieuwe opzet inzake VTH.

Het uitgangspunt voor het bepalen van de hoogte van de leges is dat de leges kostendekkend moeten zijn. De leges van de omgevingsvergunning vormen de belangrijkste inkomstenpost voor wat betreft de opbrengst van leges. Het promillage van de bouwleges wordt jaarlijks door de raad vastgesteld.

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet per 1 januari 2023 treedt ook de Wet Kwaliteitsborging in werking. Deze wet zorgt ervoor dat het bouwtechnische toezicht op de reguliere nieuwbouwwoningen - vallend onder de categorie gevolgklasse 1 - overgaat van de gemeente naar de particuliere sector. De bouwers/ontwikkelaars moeten hiertoe een particulier toetsorgaan inhuren om de kwaliteit van de nieuwbouw van dit type woningen te borgen. Dit heeft ook impact voor de leges voor de omgevingsvergunningen, welke met circa 30% zullen afnemen. Eind 2022 wordt een nieuwe legesverordening Bunschoten 2023 ter vaststelling voorgelegd aan de raad, waarin deze uitgangspunten zijn verwerkt.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 'Bouwen aan de toekomst'
- Toekomstvisie 2025 'Gemeente Bunschoten zijn we samen!'
- Omgevingsvisie 2040
- Interim Omgevingsverordening Provincie Utrecht 2021
- Omgevingsvisie Provincie Utrecht 2021
- Regionale Ruimtelijke Structuurvisie
- Masterplan Rengerswetering 2007
- Stedenbouwkundig plan Rengerswetering eiland 4 2020
- Ontwikkelingsvisie Kuststrook - Oost 2005
- Woonvisie Bunschoten 2020 – 2025
- Huisvestingsverordening 2022 – 2025
- Prestatieafspraken wonen in de gemeente Bunschoten 2022 – 2025
- Bouwbesluit
- Welstandsnota gemeente Bunschoten 2017
- Bouwverordening
- Bestemmingsplannen

Taakveld Ruimte en leefomgeving

Wat willen we bereiken?

- Werken conform de omgevingswet.
- De doelstellingen realiseren uit de toekomstvisie 2025 wat betreft het werkveld ruimtelijke ordening en de Structuurvisie Bunschoten en de nieuwe Omgevingsvisie 2040.
- Het raamwerk omgevingsplan vaststellen.
- Het raamwerk per gebied of thema vertalen in een nieuw omgevingsplan.
- Regievoering op de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Bunschoten.
- Uitbreiding van de kern Eemdijk.
- Streven naar het behoud van de kernkwaliteiten van het buitengebied, waarbij de agrariërs worden gestimuleerd mee te denken over de bijdrage die zij kunnen leveren aan het realiseren van maatschappelijke doelen. Er wordt agrariërs ondersteuning gegeven bij gesprekken tussen diverse partijen om agrarische mogelijkheden en/of nevenactiviteiten te onderzoeken.

Wat gaan we er voor doen?

- Verder werken aan het raamwerk en de kerninstrumenten van de nieuwe omgevingswet (omgevingsvisie en omgevingsplan).
- Volgen van verdiepingscursussen en ervaring opdoen met het werken volgens de nieuwe omgevingswet.
- Ervaring opdoen met het Digitale Stelsel Omgevingswet.
- Uitvoering geven aan het masterplan Rengerswetering, door het opstellen van verkavelingsplannen en uitwerkingsplannen.
- Uitvoering geven aan diverse projecten zoals Tiny Houses, Oostsingel/Garnalenweg (voormaling Van Amerongenterrein), de uitgifte van de schoollocaties en andere inbreidingslocaties.
- Waar nodig faciliterend optreden bij de overige in het uitvoeringsprogramma opgenomen (woningbouw)projecten.
- Toetsing en begeleiding en advisering over ruimtelijke plannen.
- Toepassen van het vastgestelde grondbeleid.
- Daar waar actief grondbeleid wordt gevoerd gebruik maken van de instrumenten uit de Wet voorkeursrecht gemeenten en de Onteigeningswet.
- De overige plannen procedureel en projectmatig begeleiden (onder meer vergunningverlening en contractvorming met betrekking tot kostenverhaal en dergelijke).
- De plannen met betrekking tot uitbreiding van Eemdijk zorgvuldig procedureel begeleiden en faciliteren.

Taakveld Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)

Binnen de gemeente is een aantal projecten in uitvoering die betrekking hebben op de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente. Het gaat zowel om enkele grote ruimtelijke uitbreidingsplannen (woningbouw en bedrijfsterrein) als om enkele kleinere in ontwikkeling te nemen inbreidingslocaties.

▪ Rengerswetering

Eén van de meest omvangrijke woningbouwprojecten in Bunschoten betreft Rengerswetering. In navolging op de eerste drie eilanden wordt in 2023 het vierde centrale eiland "Het Zuiderland" gerealiseerd. Daarnaast wordt de planvorming van de eilanden 5, 6 en 7 vervolgd en gestart met de eerste uitwerking.

Samengevat zien de belangrijkste activiteiten voor 2023 er als volgt uit:

Eiland vier (Zuiderland)

- In 2023 zal volop worden doorgebouwd aan de woningen en de supermarkt.
- Starten met de bouw van de nieuwe school.
- Op basis van het vastgestelde stedenbouwkundig plan en bijbehorend beeldkwaliteitsplan wordt het woonrijp maken gefaseerd uitgevoerd.

Eiland vijf, zes en zeven

- In aansluiting op het vierde eiland wordt een voorlopig stedenbouwkundig plan voor de eilanden 5, 6 en 7 vastgesteld en wordt dit plan per fase uitgewerkt.
- Op basis daarvan wordt voortvarend gestart met de planuitwerking en voorbereiding van het bouwrijp maken en de bouwplanontwikkeling (door derden).

▪ **Plan Oostsingel**

In samenwerking met de initiatiefnemers zal worden gewerkt aan de voorbereiding en realisatie van het plan Oostsingel op en rondom het voormalige terrein van Amerongen Sierbestrating. Het plan bestaat uit ongeveer zes twee onder een kapwoningen en ongeveer 49 appartementen. Tegen de verleende vergunning loopt een beroepsprocedure.

▪ **Project Tiny Houses**

Samen met woningstichting 't Gooi en omstreken wordt gewerkt aan de plannen voor de realisatie van 16 Tiny Houses binnen de gemeente. Hiertoe is tussen beide partijen een intentieovereenkomst ondertekend. De beoogde locatie voor deze woningen is de groenstrook achter de woningen aan de Frits de Zwerver, waar ter financiering van dit project ook 15 grondgebonden woningen worden gerealiseerd. De planning is dat de Tiny Houses in 2023 worden geplaatst.

▪ **Kerkstraat**

De gemeente is in overleg over de restauratie van d' Ouwe Sjoel. Het streven is dat de restauratie in september 2023 klaar is.

▪ **Uitbreiding Eemdijk-Oost**

In 2022 is opnieuw een planologische procedure voor de uitbreiding van Eemdijk-Oost gestart. Dit door middel van het ter inzage leggen van het voorontwerpbestemmingsplan. De inbreng van het vooroverleg en eventuele zienswijzen wordt waar nodig verwerkt in een ontwerpbestemmingsplan. Na onherroepelijkheid van het bestemmingsplan zal de initiatiefnemer starten met de realisatie van het bouwplan.

▪ **Diverse inbreidingslocaties**

Verspreid door de gemeente wordt nog met initiatiefnemers gewerkt aan enkele inbreidingslocaties waar woningen of appartementen (in een bestaande woning) gerealiseerd kunnen worden. Mogelijk dat een enkel initiatief in 2023 in uitvoering kan worden genomen.

Taakveld Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

- Voldoende woonmogelijkheden voor eigen inwoners, zowel in de huur- als de koopsector (specifiek voor starters en ouderen, maar ook voor bijzondere doelgroepen als mensen met een zorgbehoefte en met beperkingen).
- Een rechtvaardige en evenwichtige woonruimteverdeling, dat wil zeggen meer kansen voor groepen die aangewezen zijn op betaalbare huisvesting, zowel in de huursector (woningzoekenden die niet kunnen kopen, urgenten en bijzondere doelgroepen) als in de koopsector (starters en oudere doorstromers/senioren).
- Bouwen volgens de woonvisie vooral voor de eigen inwoners, maar ook deels voor de regionale behoefte.
- Gezien de verscheidenheid in behoefte wordt gestreefd naar differentiatie in de bouw van woningen in Rengerswetering. Er moet evenwicht zijn tussen goedkope en duurdere woningen, ruime en minder ruime woningen, sociale en middenhuur woningen en de koopsector. Wel wordt gekeken of er nog meer een accent gelegd kan worden op de realisatie van woningen voor starters, met inachtneming van de motie "bouwen, bouwen, bouwen".
- Naast Rengerswetering meer inbreidingslocaties voor een betere spreiding. Dit geldt vooral voor de sociale woningbouw, waarbij kansen met eigen grondposities goed worden benut. Voor ouderen moeten vooral geschikte locaties gevonden worden nabij voorzieningen. Het vinden van voldoende geschikte locaties voor nieuwbouwwoningen voor de verschillende doelgroepen wordt nog een hele uitdaging voor de gemeente, corporaties en overige initiatiefnemers.

Wat gaan we er voor doen?

- De nieuwe woonvisie 2020-2025 vormt met inachtneming van de woondeal 2021-2030 regio Amersfoort met het Rijk en het coalitieakkoord Bouwen aan de toekomst 2022-2026 het vertrekpunt voor diverse acties zoals hiervoor geschetst en ook voor de monitoringsresultaten, die u jaarlijks terugziet in de jaarrekening.
- Oppakken van initiatieven van (lokale) inwoners, ontwikkelaars en beleggers om te komen tot nieuwbouw en transformatie van niet-woningen tot woningen. Meer dan voorheen zal daarbij het accent op de betaalbaarheid van koopwoningen moeten liggen.
- De nieuwe Huisvestingsverordening 2022-2025, welke nu specifiek is gericht op de schaarste aan sociale huurwoningen. Wellicht volgt er in 2022/2023 nog een passage over opkoop-bescherming voor goedkope/middeldure koopwoningen, mocht uit nader onderzoek blijken dat dit juridisch en beleidsmatig onderbouwd kan worden.
- Nieuwe prestatieafspraken Bunschoten 2022-2025 met woningcorporaties en huurders-belangenorganisaties.
- Een verdiepingsslag maken met de provinciale Planmonitor woningen - meer kwaliteitscriteria (o.a. duurzaamheid, betaalbaarheid) naast de kwantiteitscriteria (aantallen woningen).

Verbonden partijen Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

MooiSticht programma

MooiSticht heeft door de specifieke gemeentelijke taak als verlengd lokaal bestuur één herkenbaar programma Welstands- en monumentenadvisering. De doelstelling van de stichting is de zorg voor de instandhouding en bevordering van het bouwkundig schoon, de welstandszorg, het landschaps- en stedenschoon, waaronder de monumentenzorg en ook de zorg voor de ruimtelijke kwaliteit in zijn algemeenheid in de deelnemende gemeenten. Uitgangspunt is steeds het optimaal bedienen van de besturen van de aangesloten gemeenten.

Indicatoren Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2022	Nederland 2022
Gemiddelde WOZ -waarde woningen	1.000 euro	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	340 (2021)	290 (2021)
Nieuwbouwwoningen	Aantal per 1.000 woningen	ABF-systeem Woningvoor-raad	17,9 (2021)	8,9 (2021)
Demografische druk	%	CBS - Statistiek Bevolking	72,8	70,3
Woonlasten éénpersoonshuishouden	Euro	COELO	749	733 (2021)*
Woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	COELO	776	810 (2021)*

* De woonlasten over 2022 Nederland zijn (nog) niet bekend.

Wat mag het kosten?

Programma Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2021	Raming 2022	Raming 2023	Meerjarenraming		
				2024	2025	2026
Lasten programmaonderdeel						
Ruimte en leefomgeving	382	422	348	356	356	356
Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)	7.952	6.399	1.532	127	7.891	5.403
Wonen en bouwen	918	1.022	1.057	1.016	1.022	1.017
Totaal lasten	9.253	7.843	2.937	1.499	9.269	6.775
Baten programmaonderdeel						
Ruimte en leefomgeving	503	875	2.358	1.655	30	30
Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)	9.851	6.399	1.532	127	7.891	5.550
Wonen en bouwen	1.033	597	645	645	645	645
Totaal baten	11.387	7.871	4.535	2.427	8.566	6.225
Saldo programmaonderdeel						
Ruimte en leefomgeving	-120	-453	-2.010	-1.300	325	325
Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)	-1.899	0	0	0	0	-147
Wonen en bouwen	-114	425	412	371	377	372
Totaal saldo	-2.134	-28	-1.598	-928	702	550
Investeringsen						
(Bedragen x €1,-)			2023	2024	2025	2026
Software digitaal stelsel omgevingswet			-	58.000	-	-
Woonvisie 2025 - 2030			-	50.000	-	-
Totaal			-	108.000	-	-

Toelichting

De raming van het taakveld Grondexploitatie is gebaseerd op de meerjarenprognose grondexploitatie, zoals opgenomen in de paragraaf [Grondbeleid](#).

De geraamde baten op het onderdeel Ruimte en leefomgeving voor 2023 en 2024 hebben betrekking op potentiële opbrengsten vrijkomende schoollocaties.

De baten op het taakveld Wonen en bouwen is de geraamde opbrengst leges omgevingsvergunningen.

3. PARAGRAFEN

3.1 Lokale heffingen

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf lokale heffingen is opgenomen in artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf betreffende de lokale heffingen bevat tenminste de geraamde inkomsten, het beleid ten aanzien van de lokale heffingen, een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, een aanduiding van de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwietscheldingsbeleid.

Begroting versus jaarrekening

De belastingparagraaf in deze begroting is zo vormgegeven dat de uitwerking van de belastingparagraaf in de jaarrekening straks zoveel mogelijk overeenkomt. Dit is bevorderlijk voor de controlerende taak van de raad en verschaft een zo goed mogelijk inzicht. De verplichte onderdelen in deze paragraaf is uitgebreid met een “kostendekkingsoverzicht voor de verschillende leges en rechten”. Dit verschaft extra inzicht aan de raad hoe op begrotingsbasis omgegaan wordt met het kostendekkingsuitgangspunt en hoe dit zich straks vertaalt in de jaarrekening. Bij het overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen is slechts het algemene kader geschetst van de verschillende heffingen die geheven worden in deze gemeente. In de belastingparagraaf voor de jaarrekening worden deze heffingen ook nader voorzien van kengetallen, resultaten en een nadere analyse van de behaalde opbrengsten in relatie tot de begrote bedragen.

Egalisatiereserves

De egalisatiereserves vormen een essentieel onderdeel van de kostendekking van de verschillende rechten. Egalisatiereserves hebben als voornaamste doel om grote tariefschommelingen te voorkomen. Ook kan een reserve worden opgebouwd om toekomstige vervangingsinvesteringen uit te bekostigen. Over de gewenste bandbreedte van deze reserves zijn nadere uitgangspunten geformuleerd. Aan de hand van deze uitgangspunten kan aan de hand van de stand van de egalisatiereserves worden bepaald hoe omgegaan moet worden met eventuele (extra) tariefmaatregelen om in een bepaalde termijn weer binnen de afgesproken bandbreedte te opereren. Dit kan zowel een verlaging als een verhoging van tarieven betreffen.

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus / Tricijn (GBLT)

Het GBLT te Zwolle voert de verschillende heffingen, inningen en de Wet Waardering Onroerende Zaken voor de gemeente Bunschoten uit. Een gemeentelijke regiefunctionaris bewaakt de financiële afspraken en prestatieafspraken in overleg met de belastingsamenwerking en zorgt ook voor de relevante informatie-uitwisseling. De gecombineerde aanslag gemeentelijke belastingen wordt bij deze samenwerking gebundeld met verschillende waterschapheffingen, waardoor er een optimaal heffings- en inningsproces ontstaat. Burgers en bedrijven worden door GBLT hierover geïnformeerd. Enige (veelal incidentele) heffingen voert de gemeente zelf nog uit. Het betreffen de roerende ruimtebelasting, leges, begrafenisrechten en incidentele marktgelden.

Belastingen en rechten	Primitieve begroting 2023	
<u>Belastingen:</u>		
Onroerendezaakbelastingen (GBLT)	€	4.816.000,00
Roerende-ruimtebelastingen (gemeente)	€	5.000,00
Forensenbelasting (GBLT)	€	7.000,00
Precariobelasting, algemeen (GBLT)	€	67.000,00
<u>Bestemmingsheffingen:</u>		
Rioolheffing (GBLT)	€	1.663.000,00
Afvalstoffenheffing (GBLT)	€	2.452.000,00
BIZ bijdrage Haarbrug Noord (GBLT)	€	22.000,00
Afdracht BIZ bijdrage Haarburch Noord (gemeente)	€	-21.000,00
<u>Rechten:</u>		
Begrafnisrechten (gemeente)	€	418.000,00
Marktgelden (GBLT heffingen jaarplaatsen, gemeente incidenteel)	€	60.000,00
Overige inkomsten markt - water/stroomverbruik (gemeente)	€	16.000,00
Afdracht promotiegelden markt (gemeente)	€	-8.500,00
Havengelden (GBLT heffingen jaarligplaatsen)		107.000,00
Leges algemene dienstverlening/burgerzaken (gemeente)	€	282.000,00
Afdracht Rijksleges (gemeente)	€	-95.000,00
Leges omgevingsvergunning/bouwen (gemeente)	€	616.000,00
	€	
Totaalopbrengst belastingen en rechten	€	10.406.500,00

Na afronding van het dienstjaar wordt, in de belastingparagraaf behorende bij de jaarrekening 2023, een nadere analyse gegeven van de behaalde opbrengsten in relatie tot de begrote opbrengsten.

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

De gemeentelijke inkomsten bestaan slechts voor een beperkt deel uit eigen belastinginkomsten (belastingen en rechten). Het overgrote deel van de gemeentelijke inkomsten wordt gevormd door de algemene uitkering uit het Gemeentefonds en door specifieke uitkeringen van de Rijksoverheid. De overige inkomsten van gemeenten zijn afkomstig uit onder andere bouwgrondexploitatie, beleggingen, huren, pacht, nutsbedrijven, handel en industrie.

Waarom zijn de eigen belastinginkomsten dan toch zo belangrijk?

- Door op lokaal niveau (de gemeenteraad) de afweging te maken welke voorzieningen tot stand worden gebracht en welke belastingheffing daarvoor nodig is, wordt een optimale democratische afweging gemaakt;
- Daarnaast kunnen eigen (belasting)inkomsten noodzakelijk zijn om de onvolkomenheden in de verdeling van de gelden uit het Gemeentefonds te kunnen opvangen;
- In toenemende mate worden ook de taken van de Rijksoverheid overgedragen aan gemeenten. Bij de overdracht van de bijbehorende financiële middelen gaat het Rijk er in veel gevallen vanuit dat gemeenten de overgedragen taken efficiënter uit kunnen voeren dan het Rijk, zodat men op voorhand een zogenaamde efficiencykorting toepast op de bij de taak behorende geldstroom. Ook de kosten voor het opzetten van nieuwe taken wordt veelal niet, of slechts gedeeltelijk, door het Rijk gedragen. Een eigen lokaal belastinggebied is voor de lokale politiek dan een pré.

In de Gemeentewet is bepaald welke belastingen een gemeente mag heffen. Het is de gemeenteraad die besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een belasting door het vaststellen van een belastingverordening.

Bij de eigen belastinginkomsten van gemeenten kan onderscheid worden gemaakt tussen een tweetal vormen:

- belastingen die dienen om kosten te verhalen op diegenen die deze kosten veroorzaken (leges en rechten);
- belastingen die dienen om inkomsten te genereren die vrij besteedbaar zijn en waarbij geen relatie wordt gelegd met gemaakte of te maken kosten (verschillende belastingen, waaronder de onroerendezaakbelastingen).

Beleid en verordeningen

De redactionele en technische wijzigingen van de belasting- en rechtenverordeningen 2023 worden in een afzonderlijk raadsvoorstel aangeboden. De relevante verordeningen zijn (voor zover relevant) vooraf tekstueel afgestemd met het [GBLT](#).

Hierin worden ook de in deze paragraaf vermelde tariefbepalingen verwerkt. In het kort worden nu al enige (toekomstige) beleidsmatige wijzigingen in deze paragraaf van de programmabegroting toegelicht.

Tarievenbeleid

Bij het opstellen van de ramingen van de inkomsten uit belastingen, bestemmingsheffingen en rechten voor de gemeentelijke begroting 2023 wordt uitgegaan van een gemiddelde tariefswijziging. Daarbij is als algemeen uitgangspunt een verwacht inflatiepercentage voor 2023 gehanteerd van 7,90%.

Onroerendezaakbelastingen

De gemiddelde waardeinstijging/-daling van woningen en van niet-woningen voortkomend uit de jaarlijkse herwaarderings [Wet WOZ](#) worden gecompenseerd door bijstelling van de tarieven onroerendezaakbelastingen. Een herwaardering levert de gemeente in beginsel dan ook geen extra geld op. Naast dit herwaarderingseffect kan de gemeente overigens wel tariefmaatregelen nemen die daarvan los staan. Over het algemeen vindt inflatiecorrectie plaats over de tarieven.

Coalitieakkoord

In het coalitieakkoord "Bouwen aan de toekomst" 2022-2026 wordt nagestreefd om de gemeentelijke woonlasten zo laag mogelijk te houden en tot de goedkoopste gemeenten van Nederland te blijven behoren. Landelijke besluiten waarop de gemeente zelf geen invloed heeft, denk hierbij aan een herijking van het Gemeentefonds, kunnen ons echter dwingen tot een aanpassing van deze uitgangspunten. De gemeentelijke tarieven voor leges en rechten blijven kostendekkend. De hondenbelasting blijft afgeschaft.

Belastingen

- Onroerendezaakbelastingen:
 - verhoging van het tarief eigenarenbelasting woningen met 7,90%;
 - verhoging van de tarieven eigenaren- en gebruikersbelasting niet-woningen met 7,90%;
- Roerende-ruimtebelastingen: verhoging van de tarieven met 7,90%;
- Forensenbelasting: verhoging van de tarieven met 7,90%;
- Precariobelasting: verhoging van de tarieven met 7,90%.

Bestemmingsheffing

- Brede rioolheffing: verhoging van de bestaande tarieven met 7,90%;
- Afvalstoffenheffing: verhoging van de bestaande tarieven met 7,90%;
- [BIZ Haarbrug Noord](#): de tarieven zijn vastgesteld voor een periode van vijf jaar (2022 - 2026) en kunnen tussentijds niet worden aangepast.

Overige rechten

- Begravenisrechten: verhoging van de tarieven met 7,90%;
- Marktgelden: verhoging van de tarieven met 7,90%;
- Havengelden vaste ligplaatshouders: verhoging van de tarieven met 7,90%;
- Veerpontgelden de Eem: geen verhoging, de tarieven zijn al fors;
- Leges, verdeeld over drie clusters van samenhangende dienstverlening:
 - Algemene dienstverlening: verhoging van de tarieven met 7,90%;
 - Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning: 7,90%.
 - Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn: verhoging van de tarieven met 7,90%.

WAARDERINGSKAMER

Dit instituut controleert of gemeenten of belastingsamenwerkingsverbanden zoals de GBLT, de Wet waardering onroerende zaken goed uitvoeren. Verder houden zij toezicht op de uitvoering van de Basisregistratie waardering onroerende zaken. De Waarderingskamer heeft in 2018 geconstateerd dat de GBLT deze taken in voldoende mate uitvoert. In 2019 heeft GBLT de score 'goed' ontvangen van de Waarderingskamer. Meer informatie is beschikbaar op de site van de Waarderingskamer.

Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Wet Waardering Onroerende Zaken

De Wet WOZ verplicht gemeenten om jaarlijks een nieuwe taxatie vast te stellen voor alle panden. Met een jaarlijkse herwaardering (taxatie) zijn de waardesprongen minder groot en benaderen meer de actuele waarde, mede omdat de waardepeildatum dichterbij het belastingjaar ligt. In 2023 ontvangt iedere hoofdbewoner van een object een WOZ-waardering wanneer hij/zij op 1 januari 2023 eigenaar is van een woning (of woning in aanbouw of grondkavel) en/of eigenaar of gebruiker is van een niet-woning (bedrijf, ander soort object, in aanbouw of grondkavel). De WOZ-waarde wordt gebruikt om de hoogte van verschillende belastingen te berekenen, zoals de onroerendezaakbelastingen (gemeenten), het eigen-woningforfait inkomstenbelasting, de vennootschapsbelasting, de schenkbelasting en erfbelasting (Rijksbelastingdienst) en de waterschapsheffing 'omslag gebouwd' (waterschappen). De WOZ-waarde wordt ook gebruikt voor afschrijvingen van bedrijfsgebouwen en wordt ook gebruikt voor het vaststellen van de huurprijs van een huurwoning.

Waardering met methodiek netto gebruiksoppervlakte

De WOZ waardering vindt plaats op basis van bruto inhoud naar het waarderen op basis van netto gebruiksoppervlakte. Deze methodiek sluit goed aan op de taxatie- en makelaarsbranche waar het begrip netto gebruiksoppervlakte veel wordt gebruikt. Tevens sluiten de basisregistratie WOZ en BAG (adressen en gebouwen) hierdoor goed op elkaar aan. Het gaat hierbij overigens om de waardering van woningen. De niet-woningen (verhuurbaar vloeroppervlakte en bruto oppervlakte) vallen hierbuiten.

Belastingen

- **Onroerendezaakbelastingen:** dit is veruit de belangrijkste belasting qua inkomsten voor de gemeente. De onroerendezaakbelastingen zijn objectieve en zakelijke belastingen, waarbij de vastgestelde WOZ-waardering van de onroerende zaak het uitgangspunt is. Er zijn drie onroerendezaakbelastingen:
 - een belasting geheven van eigenaren van woningen;
 - een belasting geheven van eigenaren van niet-woningen;
 - een belasting geheven van gebruikers van niet-woningen.
- **Forensenbelasting:** deze belasting kan worden geheven van natuurlijke personen die niet in de gemeente wonen, maar die wel meer dan 90 dagen per jaar verblijf houden of die daar meer dan 90 dagen per jaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden. Vooral recreatiewoningen worden in deze heffing betrokken.
- **Precariobelasting:** deze belasting kan worden geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Met voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond wordt bedoeld grond in eigendom van de gemeente die strekt tot algemeen nut en waar eenieder belang bij kan hebben zoals parken, openbare wegen, pleinen etc. Bij de heffing van precariobelasting kan gedacht worden aan terrassen, standplaatsen, uitstallingen, circussen, reclameborden etc.

Bestemmingsheffingen

- **Rioolheffing:** middels deze heffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:
 - de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater;
 - de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

De belasting wordt geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd en van gebruikers van percelen waarvoor hemelwater en/of grondwater wordt afgevoerd. Gelden alleen die laatste twee rubrieken, dan is het belang hiervoor beperkter en geldt daarom een goedkoper tarief.

- **Afvalstoffenheffing:** Op basis van de Wet Milieubeheer hebben gemeenten de wettelijke taak om zorg te dragen voor de verwijdering van afvalstoffen die afkomstig zijn van particuliere huishoudens. Hiervoor wordt afvalstoffenheffing in rekening gebracht als lokale belasting aan alle huisaansluitingen binnen de gemeente.
- **BIZ bijdrage:** de gemeenteraad kan onder de naam BIZ-bijdrage een heffing instellen op binnen een bepaald gebied in de gemeente (BI-zone) gelegen onroerende zaken, die niet in hoofdzaak tot woning dienen. De BIZ-bijdrage is een belasting die de kosten moet bestrijden, die verbonden zijn aan activiteiten die zijn gericht op het bevorderen van leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of economisch belang in (relatie tot) de openbare ruimte van de BI-zone. De BIZ-bijdrage wordt geheven van een selectie van de gebruikers en/of eigenaren van de niet-woningen gelegen in de BI-zone (bijdrageplichtigen). De selectie komt tot stand op grond van een in de heffingsverordening te bepalen objectieve definitie. Als peilmoment geldt de situatie bij het begin van het kalenderjaar. In de verordening kan worden bepaald dat bij onroerende zaken die niet in gebruik zijn, de BIZ-bijdrage voor de ontbrekende gebruiker wordt geheven van de eigenaar.

Rechten:

- **Begraafenisrechten:** deze rechten worden geheven voor het begraven van een overledene op de gemeentelijke begraafplaatsen Memento Mori of De Akker. De aanvrager van deze dienst is belastingplichtig. Overigens vervullen begrafenisondernemers vaak een ondersteunende rol in zowel de begeleiding van de begrafenis als de financiële afwikkeling ervan;
- **Marktgelden:** deze rechten worden geheven ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten, bestaande uit het ter beschikking stellen van een standplaats voor het uitoefenen van de markthandel en daarmee verband houdende handelingen en/of gebruik van verstrekte hulpmiddelen. Het marktgeld wordt geheven van degene, die op de markt een standplaats inneemt.
- **Havengelden:** dit recht wordt geheven voor het met een vaartuig ligplaats nemen of het voor anker gaan in de gemeentelijke haven. Belastingplichtig is de schipper, de reder, de eigenaar van het vaartuig, degene aan wie het vaartuig in gebruik is gegeven of degene die als vertegenwoordiger van één van dezen optreedt.
- **Leges:** deze worden geheven voor gemeentelijke dienstverlening in de vorm van met name administratieve diensten, zoals het behandelen van aanvragen voor vergunningen en ontheffingen, het geven van inlichtingen, het verstrekken van afschriften, het afgeven van verklaringen, paspoorten, rijbewijzen etc. Belastingplichtig is de aanvrager van de dienst dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend.

Aanduiding van de lokale lastendruk

Lokale lastendruk

Met de hiervoor genoemde tariefmaatregelen 2023 voor de onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt een toename van de gemiddelde lastendruk voorzien van 7,90% voor de gemiddelde burger van Bunschoten in een meerpersoonshuishouden. Dit geldt voor eigenaren van woningen. Voor huurders geldt ook een stijging van 7,90%, aangezien de afvalstoffenheffing en rioolheffing met eenzelfde percentage is verhoogd.

Nadrukkelijk wordt gesproken over gemiddelde lastendruk, omdat de effecten in incidentele gevallen afhankelijk zijn van de woningwaarde, de gezinssituatie en of men beschikt over een eigen woning of niet.

Aan het eind van deze paragraaf is een overzicht toegevoegd van de ontwikkeling van de lokale lastendruk vanaf 2019 tot en met 2023 (periode van vijf jaar). Hierin is de lokale lastendruk voor genoemde heffingen nader uitgewerkt.

Beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente is vastgelegd in de kwijtscheldingsregeling van de gemeente Bunschoten. Hierin is opgenomen dat kwijtschelding voor de volgende gemeentelijke belastingen en rechten mogelijk is:

- onroerendezaakbelastingen: eigenarenbelasting voor woningen;
- belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten: eigenarenbelasting voor woningen;
- afvalstoffenheffing: het vastrecht eenpersoons- of meerpersoonshuishouden;
- rioolheffing: gebruikersbelasting voor woningen.

Algemeen

Bij het verlenen van kwijtschelding wordt voor de kosten van bestaan uitgegaan van 100% van de genormeerde bijstandsuitkeringen. Alleen in geval van pensioengerechtigden wordt hiervan sinds het jaar 2013 vanaf geweken door als norm te nemen 100% AOW met een deel van de tegemoetkoming koopkracht oudere belastingplichtigen. Aanleiding voor deze afwijking is de Wet geleidelijke afbouw van de dubbele heffingskorting, waardoor pensioengerechtigden in een nadeliger positie zouden komen te verkeren voor hun lokale kwijtscheldingsmogelijkheden. De raad heeft op deze tekortkoming in de wetgeving geanticipeerd door haar lokale kwijtscheldingsregeling hiervoor aan te passen. Verder heeft de raad kwijtschelding van privé belastingsschulden van ondernemers mogelijk gemaakt. Het betreft voornamelijk de categorie ZZP-ers.

GBLT

GBLT voert vanaf 2016 deze kwijtscheldingstaak voor de gemeente Bunschoten uit met de door de raad van de gemeente Bunschoten geformuleerde beleidsuitgangspunten.

Kostendekkingsoverzicht voor de verschillende leges en rechten

De raad heeft als algemeen uitgangspunt dat alle leges en rechten kostendekkend moeten zijn. Dit houdt in dat 100% kostendekking op begrotingsbasis wordt nagestreefd, waarbij dit niet geldt voor de individuele dienstverlening, maar voor het totaalpakket van het in een verordening (en/of titel) opgenomen diensten.

Totaaloverzicht kostendekking leges en rechten 2022 en 2023

Heffingen	Begroting 2022	Begroting 2023
Afvalstoffenheffing	100%	100%
Rioolheffing	100%	100%
Begraafrechten	100%	100%
Marktgelden	100%	100%
Leges algemene dienstverlening (titel 1 Legesverordening)	68%	69%
Leges omgevingsvergunning (titel 2 Legesverordening)	89%	88%
Leges vallend onder Europese Dienstenrichtlijn (titel 3 Legesverordening)	100%	100%

Afvalstoffenheffing

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2023 te verhogen met 7,90% inflatie.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2022		Begroting 2023	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten afval	2.474.502		2.714.632	
Mutatie egalisatiereserve		145.937		125.202
Aandeel straatvegen/papierbakken	45.000		45.000	
Afvalstoffenheffing ▪ vastrecht ▪ variabel recht/Diftar		2.266.000		2.452.000
Btw component	224.000		224.000	
Opbrengst oud papier/kunststof/glas/zwerfafval/oud ijzer		211.565		286.430
Verrekening groen/veegafval		40.000		40.000
Dividend ROVA		80.000		80.000
Totaal	2.743.502	2.743.502	2.983.632	2.983.632

Toelichting:

De stijging van de kosten voor afvalverwerking zijn gebaseerd op de begrotingen van de AVU en de ROVA. Aan de andere kant neemt de opbrengst afvalstoffenheffing ook toe door aanpassing met inflatiepercentage en door een hogere opbrengst oud papier. Per saldo wordt er nog steeds een bedrag onttrokken aan de egalisatiereserve. Dit is mede het gevolg van achterwege laten van een extra stijging boven inflatie omdat de reguliere inflatie al hoog is.

Rioolheffing

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2023 te verhogen met 7,90% inflatie.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2022		Begroting 2023	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten riolering	1.370.699		1.443.503	
Aandeel baggeren grachten etc.	80.000		80.000	
Btw-component	121.653		119.468	
Mutatie reserve riolering, afschrijving basisvoorziening		28.352	20.029	
Rioolheffing		1.544.000		1.663.000
Totaal	1.572.352	1.572.352	1.663.000	1.663.000

Toelichting:

De raming op taakveld Riolering heeft voornamelijk betrekking op de investeringen vanuit het gemeentelijk rioleringsplan. In de berekening van de tarieven rioolheffing is alleen gerekend met inflatie. We zien wel dat de baten hoger zijn dan de lasten waardoor er ruimte is een bedrag toe te voegen aan de reserve.

Begraafrechten

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2023 te verhogen met 7,90% inflatie.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2022		Begroting 2023	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten begraven	381.919		433.049	
Mutatie egalisatiereserve	5.081			15.049
Begraafrechten		387.000		418.000
Totaal	387.000	387.000	433.049	433.049

Toelichting:

De mutaties in de baten en lasten ten opzichte van 2022 zijn vooral een effect van inflatie. Toegezegd is dat bij de kadernota 2024 gekeken zal worden naar de mate van kostendekkenheid van de tarieven begraafrecht. Daarbij wordt ook gekeken naar de mate van onderhoud van de begraafplaatsen

Marktgelden

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2023 te verhogen met 7,90% inflatie.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2022		Begroting 2023	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten markt	70.131		83.404	
Mutatie egalisatiereserve	869			7.404
Marktgelden		63.000		60.000
Opbrengst water/stroomverbruik		8.000		16.000
Totaal	71.000	71.000	83.404	83.404

Toelichting:

De stijging van de lasten ten opzichte van 2022 zijn vooral het effect van hogere energiekosten en inflatie. Tegenover de hogere energiekosten staat ook een hogere opbrengst. De opbrengst van de marktgelden dekt, ondanks de aanpassing met inflatie, niet meer alle kosten. Dit is mogelijk nog een na-ijleffect van corona. We houden de vinger aan de pols over deze ontwikkeling.

Leges

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2023 met 7,90% te verhogen.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2022		Begroting 2023	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Algemene dienstverlening	372.000	252.000	400.000	276.000
Omgevingsvergunningen	641.000	571.000	697.000	616.000
Dienstverlening Europese richtlijn	5.000	5.000	5.000	5.000

Titel 1. Algemene dienstverlening (onder andere leges burgerzaken/afdracht Rijksleges/overige leges)

Toelichting: de opbrengst van de leges is bijgesteld op basis van de ontwikkelingen bij de jaarrekening 2021.

Titel 2. Fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning (bundeling van maximaal 25 vergunningen)

Toelichting: De raming van de opbrengst is gebaseerd op een gemiddelde van de afgelopen periode en afgestemd op de te verwachten bouwontwikkelingen. Er is nog geen rekening gehouden met de mogelijke effecten van invoering van de omgevingswet.

Titel 3. Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn (voornamelijk APV aangelegenheden)

Toelichting: Titels 1 en 3 zijn nauw met elkaar verweven en niet zo eenvoudig uit elkaar te rafelen.

Overzicht lokale lastendruk

(over de periode 2019 tot en met 2023)

Tariefscenario 2023:

- Tariefstijging OZB eigenarenbelasting woningen = + 7,90% (inflatie)
- Tariefstijging afvalstoffenheffing/ nascheiding = + 7,90% inflatie.
Afvalstoffenheffing per huishouden = € 312,- voor meerpersoonshuishoudens en € 283,- voor eenpersoonshuishoudens.
- Tariefstijging rioolheffing = + 7,90% (inflatie)
Rioolheffing – vastrecht voor woningen = € 171,-

Eigen woning

Aanslag gemeentelijke belastingen bij gemiddelde woningwaarde en meerpersoonshuishouden					
	2019	2020	2021	2022	2023
Onroerendezaakbelastingen, eigenarenbelasting	277,00	282,00	288,00	292,00	314,00
Afvalstoffenheffing per perceel/huishouden	164,50	207,00	272,00	289,00	312,00
Rioolheffing standaardtarief	150,50	153,00	156,36	158,50	171,00
Totaal (€)	592,00	642,00	720,36	739,50	797,00
Percentage cumulatief	100	108,45	121,01	124,92	134,63
Stijgingspercentage t.o.v. vorig jaar		8,45	11,58	3,23	7,78
Stijging concreet bedrag t.o.v. vorig jaar (€)		50,00	74,36	23,14	57,50
Inflatiepercentage	2,50	1,70	2,20	1,40	7,90

Huurwoning

Aanslag gemeentelijke belastingen bij gemiddelde woningwaarde en meerpersoonshuishouden					
	2019	2020	2021	2022	2023
Afvalstoffenheffing per perceel/huishouden	164,50	207,00	272,00	289,00	312,00
Rioolheffing standaardtarief	150,50	153,00	156,36	158,50	171,00
Totaal (€)	315,00	360,00	428,36	447,50	483,00
Percentage cumulatief	100	114,29	135,99	142,06	153,33
Stijgingspercentage t.o.v. vorig jaar		14,29	18,99	4,47	7,93
Stijging concreet bedrag t.o.v. vorig jaar (€)		45,00	68,36	19,14	35,50
Inflatiepercentages	2,50	1,70	2,20	1,40	7,90

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is opgenomen in artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- *De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.*
- *Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.*

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat tenminste een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid daarover. Ook, sinds de begroting 2016, zijn enkele kengetallen verplicht in deze paragraaf, met een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen is te omschrijven als 'de mate waarin de gemeente Bunschoten in staat is middelen vrij te maken om financiële risico's op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het bestaande beleid van de gemeentelijke dienstverlening'. Deze formulering is zo gekozen, omdat het niet wenselijk is, vooral na de doorgevoerde bezuinigingen, dat er opnieuw moet worden bezuinigd en/of omgebogen indien zich onverwachts substantiële tegenvallers voordoen.

Notitie weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is een indicator voor de robuustheid van de financiële positie van de gemeente. Om te kunnen vaststellen of het weerstandsvermogen voldoende is, moeten de belangrijkste risico's worden geïnventariseerd en gerelateerd aan de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om de financiële gevolgen van dergelijke niet begrote zaken te kunnen opvangen. Ook voor de grondexploitatie is het van belang de risico's te onderkennen.

Een overzicht reserves staat aan het eind van deze paragraaf opgenomen. Uit dit overzicht blijkt dat de reserve algemene dienst ultimo 2023 € 20,2 miljoen bedraagt (inclusief precario).

Overzicht weerstandsvermogen

Op de volgende pagina staat een overzicht van de weerstandscapaciteit. Een toelichting op deze tabel is hieronder te lezen.

Het begrip onbenutte belastingcapaciteit is afgeleid van de normen die worden gehanteerd voor een artikel 12 gemeente. De onbenutte belastingcapaciteit voor Bunschoten wordt berekend op € 3,3 miljoen per 1 januari 2023.

Het artikel 12 beleid voor de onderdelen riolering en afval blijft onveranderd 100% kostendekkend. In de begroting is dat ook het uitgangspunt, waarbij wordt opgemerkt dat hierbij ook de mutaties in de equalisatiereserves zijn meegenomen. Voor wat betreft de totale jaarlijkse exploitatie is er een weerstandscapaciteit van gemiddeld € 3,4 miljoen (afgerond).

Het weerstandsvermogen van de algemene dienst is € 20.233.000,-. Dit is de reserve algemene dienst (inclusief precario). De ratio van het weerstandsvermogen wordt bepaald door de reserve algemene dienst (inclusief precario) ÷ € 20.233.000,- te delen door de geïnventariseerde financiële risico's ÷ € 5.000.000,-. Dit betekent een ratio van het weerstandsvermogen van 4.0. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de gemeente Bunschoten de mogelijke financiële risico's goed kan dekken.

De risico's binnen de grondexploitatie zijn in 2021 geactualiseerd bij het MPG. Uitgangspunt van de gewenste stand van de reserve is € 1 miljoen plus de geïnventariseerde risico's (€ 2,5 miljoen). Hiermee is de gewenste stand € 3,5 miljoen. De stand van de reserve grondexploitatie bedraagt per 31 december 2023 € 3,5 miljoen. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat de risico's binnen de grondexploitatie gedekt kunnen worden door de reserve.

Ontwikkeling weerstandsvermogen/capaciteit

(Bedragen x € 1.000,-)	2023	2024	2025	2026
Jaarlijkse exploitatie				
Onbenutte belastingcapaciteit	3.300	3.300	3.300	3.300
Stelpost onvoorziene uitgaven	100	100	100	100
Totaal jaarlijkse exploitatie	3.400	3.400	3.400	3.400
Vermogenssfeer (31/12 vh jaar)				
Reserve algemene dienst (excl. precario)	15.132	19.580	22.707	23.110
Reserve grondexploitatie	3.483	3.393	3.303	3.213
Totaal	18.615	22.973	26.010	26.323
Precario kabels en leidingen (cumulatief)	5.101	5.101	5.101	5.101
Totaal vermogenssfeer (incl. precario)	23.716	28.074	31.111	31.424
Totaal voor opvang risico's	27.116	31.474	34.511	34.824

Risico's

Financiële risico's

Bij de financiële risico's kan er onderscheid worden gemaakt tussen de risico's die voortvloeien uit het eigen beleid, uit het beleid van andere overheden, samenwerking met andere gemeenten c.q. instanties, uit voor gemeenten autonome ontwikkelingen (bijvoorbeeld economische en maatschappelijke ontwikkelingen) en ten slotte nog uit het doen en/of nalaten van anderen.

Dubieuze debiteuren

Voor de dubieuze debiteuren wordt bij de jaarrekening een voorziening dubieuze debiteuren gevormd, die vervolgens wordt aangewend voor het verlagen van het debiteurensaldo. Van jaar tot jaar wordt deze ontwikkeling gevolgd bij de jaarrekening. In de jaarrekening 2021 is voor dit onderdeel een voorziening getroffen van € 408.000,-. Het grootste deel van deze post betreft debiteuren sociale zaken (€ 351.000,-).

Verzekeringen

Daar waar mogelijk voorzienbare risico's ontstaan heeft de gemeente deze zoveel mogelijk afgedekt door het afsluiten van verzekeringen. Er is wel een toenemende claimbewustheid van de burger.

Grotere aansprakelijkheid vindt zijn weerslag in de kosten van de verzekeringen tegen deze risico's en verder door een verhoging van het eigen risico bij zaak- en vermogensschades. Deze schades worden doorgestuurd naar de verzekering, die de verdere afhandeling voor haar rekening neemt. Bij schades onder het eigen risico worden de kosten in rekening gebracht bij de gemeente. Het gaat veelal om relatief kleine bedragen.

De gemeente Bunschoten werkt samen met de BLNP gemeenten voor het onderdeel verzekeringen. Per 2023 is er een nieuw contract brand- en stormschadeverzekering afgesloten.

Verhaal van schade

Wanneer er door derden schade veroorzaakt wordt aan gemeentelijke eigendommen, worden deze verhaald als de veroorzaker bekend is.

Garantieverstrekkingen

Het WEW staat garant voor de risico's van hypotheek. De gemeente en het Rijk zijn achtervangovereenkomsten aangegaan waarbij zij beiden voor 50% garant staan voor eventuele liquiditeitstekorten. Bij tekorten hebben zij de verplichting renteloze leningen te verstrekken aan het WEW.

Door de Rijksoverheid wordt erop geattendeerd voorzichtig te zijn met het verstrekken van garanties. Vooral instellingen in de sport- en zorgsector moeten in eerste instantie aankloppen bij het voor die sector betreffende waarborgfonds, waarbij de gemeente als achtervang optreedt.

Voor het verstrekken van achtervangovereenkomsten ten behoeve van leningen voor woningbouwverenigingen geldt een vergelijkbare regeling. De stichting WSW staat garant voor de leningen. Ook hier zijn de gemeente en het Rijk achtervangovereenkomsten aangegaan waarbij zij beide voor 50% borg staan voor rente en aflossing van de leningen. Bij tekorten hebben zij de verplichting renteloze leningen te verstrekken aan de stichting WSW.

Open-einde regelingen

In de begroting is een aantal open-einde regelingen opgenomen. Met regelingen die gekenmerkt worden door een open-einde regeling wordt bedoeld dat het volume van de aanspraken op de betreffende voorzieningen door de gemeente moeilijk beïnvloedbaar en dus moeilijk beheersbaar is. Voorbeelden hiervan zijn het beroep op de Participatiewet (BUG), schuldsanering, de Wet maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en vervoer van leerlingen naar speciaal onderwijs. Ook de uitvoering van de Wsw kan hierbij worden betrokken.

Het zijn vooral ontwikkelingen binnen het Sociaal domein die hier zijn genoemd. Er zijn extra middelen toegezegd voor compensatie van gestegen zorgkosten en uitvoering van een hervormingsagenda. Die zijn ingezet om de taakstelling in te vullen de budgetten in lijn te brengen met de uitkomsten 2021.

Risicoanalyse

In 2022 is de risicoanalyse opnieuw uitgevoerd. De risico's van de gemeente Bunschoten zijn in de breedste zin van het woord geïnventariseerd, de top vijf risico's zijn hierna weergegeven.

Nr.	Risico (Bedragen x € 1,-)	Financieel risico	Kans	Financieel gevolg
1	Recessie/crisis in de breedste zin van het woord (denkend aan stikstof, woningmarkt, rente, migranten enz.)	€ 1.500.000	50%	€ 750.000
2	De marktprijzen stijgen door krapte in de markt bij onze leveranciers en bij aanbestedingsprocedures.	€ 1.500.000	50%	€ 750.000
3	Aansprakelijkheidsstelling (in de breedste zin van het woord bijvoorbeeld: afgeven vergunningen, gladheidsbestrijding, riolering, bodemvervuiling, aanvaring veerpont, letsel speeltoestellen, awb procedures, faillissement (van aannemer waar wij verantwoordelijk voor zijn), seizoen afhankelijk risico's (storm- en vuurwerkschade) en dergelijke.	€ 1.250.000	40%	€ 500.000
4	De vraag naar aspecten in het sociaal domein (o.a. jeugdzorg en bijstand) zal meer worden, door laagdrempeligheid en de eigenbijdrage wordt niet meer inkomensafhankelijk. De kosten gaan omhoog door mogelijke niet ingekochte zorg, het doorzetten van speciale gevallen door te weinig mankracht en rechtszaak kosten door te weinig dossier tijd.	€ 750.000	50%	€ 375.000
5	Fiscaal risico	€ 1.000.000	25%	€ 250.000
	Totaal	€ 6.000.000		€ 2.625.000

De risico's van de algemene uitkering zijn uit de top vijf verdwenen. Er zijn afspraken gemaakt over de bevrozing van het accres voor de jaren 2023 – 2025 en de effecten van de herijking gemeentefonds zijn verwerkt in de begroting. Nieuw zijn de risico's voor een recessie/economische crisis die nu als nummer 1 is opgenomen. Het blijft een lastige inschatting. Er is nu voor € 6,0 miljoen aan financieel risico geïnventariseerd in de top vijf. Het totaal van de financiële gevolgen van de geïnventariseerde risico's komt uit op afgerond € 5 miljoen. Wanneer gekeken wordt naar de risico's die boven de 75% kans uitkomen, dan kan het voor komen dat deze risico's zich vaak voordoen. Als deze risico's zich vaak voordoen, dan dienen deze risico's op termijn structureel in de begroting opgenomen te worden.

Sociaal domein

Participatiewet

Het regionaal werkvoorzieningsschap Amersfoort voert voor Bunschoten de Wet Sociale Werkvoorziening uit.

Jeugdwet en Wmo/AWBZ

In de verschillende beleidsnota's is in een aparte paragraaf aandacht besteed aan de mogelijke risico's en de te treffen beheersmaatregelen.

Rente

Een moeilijk voorspelbare en door de gemeente niet te beïnvloeden grootheid is de rente. Een aantal elementen bepaalt eigenlijk het positieve of negatieve renterisico:

- Onzekerheid over de korte rente
- Onzekerheid over de rente bij renteaanpassingen
- Onzekerheid over de rente bij aan te trekken geldleningen voor een nieuwe investering

In de paragraaf Financiering is de renterisiconorm uitgewerkt. Er is een toename te zien in de rente.

Incidentele baten en lasten

Op begrotingsbasis speelt het onderscheid tussen incidentele en structurele baten en lasten nauwelijks een rol, omdat de meeste ramingen structureel doorwerken in de begroting. Ook de bezuinigingen die gefaseerd ingevoerd worden vallen niet onder het begrip incidenteel. Bij de jaarrekening speelt het wel weer een grote rol, omdat het resultaat daar regelmatig wordt beïnvloed door afrekeningen van voorgaande jaren of incidentele opbrengsten in verband met verkopen.

In onderstaande tabel staat een overzicht met alle incidentele posten voor de jaren 2023 tot en met 2026. Ook geeft de tabel weer wat dit voor invloed heeft op het begrotingssaldo.

Overzicht incidentele baten en lasten begroting 2023-2026

Omschrijving	(Bedragen x € 1,-)	Baten	Lasten	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
Programma	Bestuur en ondersteuning						
	Audit juridische kwaliteitszorg			0	-10.250	0	
Mutatie reserves	begrotingsresultaat		4.232.000	-4.232.000	-4.411.000	-3.089.000	-381.000
Programma	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing						
	Resultaat grondverkoop (excl. grondexploitatie)	2.327.500		2.327.500	1.625.000	0	
Totaal		2.327.500	4.232.000	-1.904.500	-2.796.250	-3.089.000	-381.000

Structureel begrotingssaldo

(Bedragen x € 1,-)	2023	2024	2025	2026
Saldo baten en lasten voor mutatie in de reserve	4.051.000	4.553.000	3.306.000	934.000
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	4.046.000	4.515.000	3.268.000	912.000
Begrotingssaldo na bestemming	5.000	38.000	38.000	22.000
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-1.904.500	-2.796.250	-3.089.000	-381.000
Structureel begrotingssaldo	1.909.500	2.834.250	3.127.000	403.000

Beschikking reserves

Voor de tariefegaliseringsreserves geldt dat deze zijn gekoppeld aan de 100% kostendekking.

Geprognosticeerde balans

Het is verplicht om in de begroting een geprognosticeerde balans op te nemen. Deze balans geeft de verwachting voor de aankomende jaren weer.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Realisatie 31-12- 2021	Begroting 31-12- 2022	Begroting 31-12- 2023	Begroting 31-12- 2024	Begroting 31-12- 2025	Begroting 31-12- 2026
Activa						
Vaste activa	50.286	57.539	63.298	68.040	71.514	72.480
Vorraden	6.172	8.686	15.935	22.899	23.571	15.887
Vlottende activa	13.912	0	0	0	0	0
Liquide middelen	693	2.000	-2.653	-4.328	-4.225	145
Overige vlottende activa	1.271	1.643	1.643	1.643	1.643	1.643
Totaal activa	72.334	69.868	78.224	88.254	92.503	90.156
Passiva						
<i>Eigen vermogen</i>						
Algemene reserves	15.510	15.996	20.228	24.644	27.770	28.189
Bestemmingsreserves	7.090	7.850	7.669	7.806	7.987	8.354
Voorzieningen	6.036	6.463	6.950	7.360	7.872	8.449
Langlopende leningen	26.740	22.250	27.760	31.103	28.380	24.307
Vlottende passiva	16.959	17.309	15.617	17.341	20.494	20.857
Totaal passiva	72.335	69.868	78.224	88.254	92.503	90.156

Vooruitlopend op de kengetallen die op de volgende bladzijde staan, is in onderstaand overzicht een verloop van de netto schuldquote, solvabiliteit en het kengetal grondexploitatie opgenomen voor de jaren 2023 – 2026, berekend op basis van de geprognosticeerde balans.

Kengetal	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Solvabiliteitsratio	35,7%	36,8%	38,7%	40,5%
Netto schuldquote	82,3%	92,8%	74,2%	64,0%
Kengetal grondexploitatie	29,1%	42,5%	37,0%	26,2%

Financiële kengetallen

Nr.	Kengetal	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
1a	Netto schuldquote	47,7%	46,5%	82,3%
1b	Netto schuldquote -/- verstrekte leningen	43,3%	40,7%	77,1%
2	Solvabiliteitsratio	31,2%	34,1%	35,7%
3	Kengetal grondexploitatie	10,3%	15,3%	29,1%
4	Structurele exploitatieruimte	1,3%	0,0%	7,4%
5	Belastingcapaciteit	88,7%	91,2%	88,2%

- **Netto schuldquote:** De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie (>130 = hoge schuld). Uit het overzicht blijkt dat er in 2024 en 2025 sprake is van een stijging van dit kengetal voor de financiering van investeringen in de grondexploitatie en rehabilitaties van wegen.
- **Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen:** Dit is dezelfde indicator als hiervoor beschreven, maar dan gecorrigeerd met het aandeel van de verstrekte leningen (>130 = hoge schuld).
- **De solvabiliteitsratio:** Dit geeft een indicatie in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het eigen vermogen (reserves en resultaat overzicht baten en lasten) wordt uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal. Een solvabiliteit van minimaal 30% is een streven wat is opgenomen in het coalitieakkoord. Op begrotingsbasis zien we een ontwikkeling die het percentage van 30 overstijgt waarmee het doel is bereikt een gezonde solvabiliteit te bereiken.
- **Kengetal grondexploitatie:** Voor de berekening van dit kengetal wordt de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. Dit kengetal is opgenomen, omdat de afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van de gemeente. Te zien is dat er een stijging zichtbaar wordt door exploitatie van bedrijventerrein De Kronkels-Zuid en ontwikkeling van eiland 5 en 6 van Rengerswetering. In 2025 en 2026 zwakt dit weer af.
- **Structurele exploitatieruimte:** De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Dit ziet er positief uit voor de komende jaren, maar daalt in 2026. Dit is vooral effect van de maatregelen van het Rijk.
- **Belastingcapaciteit woonlasten meerpersoonshuishouden:** De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert dit in de Atlas van de lokale lasten. Onder woonlasten wordt de OZB verstaan, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in de betreffende gemeente. Deze uitkomst wordt vergeleken met het landelijk gemiddelde en uitgedrukt in een percentage. Bekend is dat Bunschoten al jaren lager scoort dan het landelijk gemiddelde en nog ruimte heeft in de onbenutte belastingcapaciteit.

Overzicht reserves

Reserves	2023				2024			
	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12
Algemene reserves								
Algemene reserve	15.996.061	4.701.500	469.265	20.228.296	20.232.998	5.118.000	707.476	24.643.522
Resultaat boekjaar		4.702		4.702		37.662		37.662
Subtotaal	15.996.061	4.706.202	469.265	20.232.998	20.232.998	5.155.662	707.476	24.681.184
Bestemmingsreserves								
- Bestemmingsreserves t.b.v. equalisatie								
Afvalstoffenheffing	164.507	0	125.202	39.305	39.305	45.013	84.318	0
Rioolrechten	337.071	20.029	20.817	336.283	336.283	99.427	-28.939	464.649
Begraafrechten	341.007	0	15.049	325.958	325.958	0	15.688	310.270
Marktgelden	3.139	4.265	7.404	0	0	7.463	7.463	0
Subtotaal	845.724	24.294	168.472	701.546	701.546	151.903	78.530	774.919
- Overige bestemmingsreserves								
Toekomstvisie	115.656	0	50.000	65.656	65.656	0	0	65.656
Starterslening	21.000	0	1.400	19.600	19.600	0	1.400	18.200
Stimulerings- vangnettening	25.900	0	1.850	24.050	24.050	0	1.850	22.200
Sociaal domein	824.000	25.000	0	849.000	849.000	25.000	0	874.000
Dekking kapitaallasten	653.808	50.000	58.644	645.164	645.164	0	50.160	595.005
Corona	290.725	0	50.000	240.725	240.725	0	0	240.725
Risicoverening jeugdzorg	300.000	150.000	0	450.000	450.000	150.000	0	600.000
Subtotaal	2.231.089	225.000	161.894	2.294.195	2.294.195	175.000	53.410	2.415.786
Grondexploitatie								
Algemene reserve	3.588.000	0	105.000	3.483.000	3.483.000	0	90.000	3.393.000
Bovenwijkse voorziening: Fonds stadsuitleg/bovenplans	1.007.535	0	0	1.007.535	1.007.535	0	0	1.007.535
Bovenwijkse voorziening: Fonds landschapstientje	0	0	0	0	0	0	0	0
Oostmaat	177.869	0	0	177.869	177.869	0	0	177.869
Subtotaal	4.773.404	0	105.000	4.668.404	4.668.404	0	90.000	4.578.404
Totaal reserves	23.846.278	4.955.496	904.631	27.897.143	27.897.143	5.482.565	929.416	32.450.293

Reserves	2025				2026			
	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12
Algemene reserves								
Algemene reserve	24.681.184	3.462.000	373.454	27.769.730	27.808.357	1.743.000	1.362.335	28.189.022
Resultaat boekjaar		38.627		38.627		22.144		22.144
Subtotaal	24.681.184	3.500.627	373.454	27.808.357	27.808.357	1.765.144	1.362.335	28.211.166
Bestemmingsreserves								
- Bestemmingsreserves t.b.v. equalisatie								
Afalstoffenheffing	0	41.146	41.146	0	0	32.400	0	32.400
Rioolrechten	464.649	135.181	-28.695	628.525	628.525	160.602	-28.451	817.578
Begraafrechten	310.270	0	16.249	294.021	294.021	0	16.408	277.613
Marktgelden	0	7.309	7.309	0	0	7.335	7.335	0
Subtotaal	774.919	183.636	36.009	922.546	922.546	200.337	-4.708	1.127.591
- Overige bestemmingsreserves								
Toekomstvisie	65.656	0	0	65.656	65.656	0	0	65.656
Starterslening	18.200	0	1.400	16.800	16.800	0	1.400	15.400
Stimulerings- vangnetlening	22.200	0	1.850	20.350	20.350	0	1.850	18.500
Sociaal domein	874.000	25.000	0	899.000	899.000	25.000	0	924.000
Dekking kapitaallasten	595.005	0	50.160	544.845	544.845	0	50.160	494.685
Corona	240.725	0	0	240.725	240.725	0	0	240.725
Risicoverening jeugdzorg	600.000	150.000	0	750.000	750.000	150.000	0	900.000
Subtotaal	2.415.786	175.000	53.410	2.537.376	2.537.376	175.000	53.410	2.658.966
Grondexploitatie								
Algemene reserve	3.393.000	0	90.000	3.303.000	3.303.000	0	90.000	3.213.000
Bovenwijkse voorziening: Fonds stadsuitleg/bovenplans	1.007.535	0	0	1.007.535	1.007.535	147.410	0	1.154.945
Bovenwijkse voorziening: Fonds landschapstientje	0	0	0	0	0	0	0	0
Oostmaat	177.869	0	0	177.869	177.869	0	0	177.869
Subtotaal	4.578.404	0	90.000	4.488.404	4.488.404	147.410	90.000	4.545.814
Totaal reserves	32.450.293	3.859.263	552.873	35.756.683	35.756.683	2.287.891	1.501.037	36.543.537

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is opgenomen in artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bevat (voor zover van toepassing) tenminste de volgende kapitaalgoederen:

- *Wegen;*
- *Riolering;*
- *Water;*
- *Groen;*
- *Gebouwen.*

Van deze kapitaalgoederen wordt het beleidskader met daarbij de voortvloeiende financiële consequenties en de financiële consequenties vertaald in de begroting.

De gemeente Bunschoten voegt ook nog het onderdeel sportvelden aan deze paragraaf toe.

Wegen & Bruggen

Beleidskader

- Beheerplan Wegen 2022 – 2026
- Beheerplan Bruggen Bunschoten 2022 – 2036

Informatie

Wegen

Onderscheid is te maken in elementenverhardingen (stenen, tegels etc.) en gebonden verhardingen (asfalt, beton, etc.). Het areaal aan verhardingen in de openbare ruimte, dat in beheer en onderhoud is bij de gemeente, wordt via een geautomatiseerd wegbeheersysteem actueel gehouden. Elke twee jaar wordt de onderhoudstoestand van de verhardingen, volgens de landelijke CROW- methodiek, globaal visueel geïnspecteerd. De inspectieresultaten worden vervolgens in het wegbeheersysteem verwerkt. Aan de hand van de resultaten wordt de restlevensduur van de verharding bepaald. Dit vormt de basis waarmee de onderhoudsplanning wordt gemaakt.

De jaarlijkse storting in de voorziening onderhoud wegen bedraagt € 765.000,-. Door deze basisplanning af te stemmen met het riool- en groenbeheer wordt uiteindelijk een integrale planning op projectniveau verkregen.

Bruggen

De gemeente heeft 80 civieltechnische kunstwerken in beheer en onderhoud, waarvan 73 bruggen. Bij het beheer en onderhoud van civiele kunstwerken wordt ten minste uitgegaan van conditieniveau 'redelijk' van de NEN norm 2767-4, waarbij de bruggen voor 100% constructief moeten kunnen functioneren.

De civiele kunstwerken in de gemeente Bunschoten worden kwalitatief beheerd. De technische staat van onderhoud wordt bepaald aan de hand van vierjaarlijkse algemene visuele inspectie. Elke vier jaar vindt een instandhoudingsinspectie, inclusief deformatiemetingen, plaats. Op basis van de vierjaarlijkse instandhoudingsinspectie wordt een meerjarenoverzicht opgesteld dat als basis wordt gebruikt voor het bepalen van de vervangingen, het jaarlijkse uitvoeringsprogramma groot onderhoud en het vaststellen van de benodigde financiële middelen.

De jaarlijkse storting in de voorziening bruggen bedraagt € 35.145,-.

Riolering & water

Beleidskader

- Gemeentelijk Water en Riolering Plan 2022 – 2026
- Baggerplan Bunschoten 2013 – 2023
- Beheerplan Oeververdediging en Frontmuren 2016 – 2030
- Beheerplan Havens Bunschoten Laaksluis de Kooi 2020 – 2035

Informatie

Riolering

Het rioolstelsel in de gemeente is nog niet zo oud. Met uitzondering van de riolen in de kernen van Bunschoten en Spakenburg. De uitbreidingswijken dateren uit de jaren '70, '80 en '90. De aangelegde riolen aan de westzijde zijn gemiddeld tussen de 30 en 50 jaar oud. Rekening houdend met een technische levensduur van circa 60 jaar worden vervangingspieken verwacht vanaf 2030.

Het is belangrijk om financieel voorbereid te zijn op de investeringen die daar mee gemoeid zijn. Door de voorziening riolering te laten groeien, wordt de basis gelegd voor de financiële draagkracht. Op basis van het door de gemeenteraad vastgestelde GWRP wordt er risico gestuurd geïnspecteerd. Daar waar risico van niet (goed) functioneren van het riool groot is wordt vaker geïnspecteerd dan waar dat risico minder is. Eén en ander op basis van kwaliteitscijfers van riolen en functies van de wegen waarin het betreffende riool ligt.

De actualiteit geeft aanleiding om de knelpunten met 'water op straat' door steeds extremere regenbuien goed te blijven volgen, en eventueel aanvullende maatregelen te nemen. Op basis van het GWRP 2022 - 2026 bedraagt de storting in de voorziening riolering € 152.500,-.

De rioolhuisaansluitingen in de uitbreidingswijken van de jaren 70 t/m 90 vragen in hogere mate aandacht. Het komt steeds meer voor dat de aansluiting op het hoofdriool defect is. Oorzaak is niet direct te achterhalen, maar uit zich in scheuren in het PVC. Herstel is echter noodzakelijk waardoor herstelkosten oplopen.

Water

Voor de uitvoering van baggerwerkzaamheden in de watergangen is een beheerplan vastgesteld. Daarmee zijn de uitgangspunten, activiteiten en financiële kaders voor tien jaar vastgelegd. Jaarlijkse storting in de voorziening baggeren bedraagt € 136.700,-.

De havens worden onderhouden volgens het beheerplan. Investeringen daarvoor zijn vastgelegd en worden in de betreffende opvolgende kadernota's opgenomen.

Groen & Spelen

Beleidskader

- Groenbeleidsplan 2015 – 2025
- Snippergroenbeleid 2022 – 2026
- Speelbeleid 2022 – 2026
- Bomenbeleid Bunschoten 2018 – 2023

Informatie

Groen

Voor het planmatig en systematisch beheer en onderhoud van het groen wordt het Groenbeleidsplan gevolgd. Er wordt gewerkt met beeldniveaus voor de onderhoudstoestand om de gewenste kwaliteit te beschrijven. Om de staat van de beplanting te garanderen is renovatie en aanpassing van groenvakken nodig. Dit wordt volgens een vastgesteld renovatieprogramma uitgevoerd.

Voor 2023 staan naast wat kleinere groenrenovaties één groot project op de planning, de Schilderbuurt en het Vivaldiplantsoen. Jaarlijks wordt een bedrag van € 44.500,- gestort in de voorziening groenbeheer.

Spelen

Met het speelbeleid wordt uitvoering gegeven voor het in stand houden van de speel- en sportvoorzieningen in de openbare ruimte. Dit wordt middels een renovatie of vervanging uitgevoerd.

Voor 2023 staat renovatie van de speeltuin Vivaldiplantsoen gepland en vervanging van enkele speeltoestellen. Er worden twee speeltuinen omgevormd tot samenspeelplekken en de kunstgrasstoplaag van de buitenwijkse trapvoorziening aan de Rengersweg wordt vervangen. Daarnaast zal uitvoering gegeven worden voor de realisatie van de skatebaan. Tenslotte zal op basis van onderzoek nader bekeken worden voor de realisatie van een pumptrack binnen de gemeente. Voor onderhoud speelvoorzieningen wordt een bedrag van € 80.000,- gestort in de voorziening. Voor het realiseren van de samenspeelplekken 2023 is € 30.000,- beschikbaar.

Gebouwen

Beleidskader

- Meerjaren beheer- en onderhoudsplannen gebouwen op basis van de NEN - 2767.
- Gebouwenbeheerplan 2022 – 2025 i.o.

Informatie

De jaarlijkse storting voor het onderhoud op basis van het Gebouwbeheerplan bedraagt € 367.843,-.

De gemeente Bunschoten wil dat de gemeentelijke gebouwen er netjes uitzien, goed onderhouden zijn en steeds duurzamer worden. Onderhoud wordt uitgevoerd vanuit de diverse meerjaren onderhoudsplannen. Dagelijkse aanpassingen kunnen door derden gedaan worden.

Om het vastgoed te verduurzamen wordt een duurzaamheid portefeuille opgesteld. Bij diverse gebouwen wordt het schilderwerk vernieuwd. Het museum aan de Oude Schans wordt uitgebreid.

Sportvelden

Beleidskader

- Nota accommodatiebeleid 'Stimulus' 2002
- Beheerplan sportvelden

Informatie

De gemeente heeft 16 sportvelden in eigendom:

- 11 voetbalvelden waarvan negen kunstgrasvelden
- Twee handbalvelden
- Eén rugbyveld
- Eén atletiekbaan
- Eén trainingsveld ten behoeve van hondenvereniging/ Dierenbescherming

De voorziening voor het onderhoud aan de sportvelden wordt gebaseerd op de kwaliteitsmetingen die periodiek plaatsvinden. Het onderhoud en de renovatie is gebaseerd op een beheerplan. De benodigde budgetten in het beheerplan vormen de basis voor de voorziening. Uitgaande van de huidige inzichten en ontwikkelingen kan uitvoering binnen de bestaande middelen in de voorziening sportvelden plaatsvinden. In 2023 is de storting in de voorziening € 222.350,-.

Overzicht investering en verloop boekwaarden

(Bedragen x € 1,-)	2023	2024	2025	2026
Investeringsniveau				
Nieuwe investeringen	3.703.770	2.101.000	1.660.000	960.000
Vervangingsinvesteringen	6.599.336	1.815.092	1.541.100	1.101.000
Investeringsniveau	10.303.106	3.916.092	3.201.100	2.061.000
Specificatie investeringen met afschrijvingslasten				
Programma Bestuur en ondersteuning	50.000	-	-	-
Programma Verkeer, vervoer en waterstaat	4.598.270	3.320.050	2.585.500	1.314.000
Programma Veiligheid	38.000	-	-	-
Programma Economie	25.000	1.000	-	-
Programma Onderwijs	4.811.836	-500.000	-	-
Programma Sport, cultuur en recreatie	302.500	44.000	43.000	30.000
Programma Volksgezondheid en milieu	261.000	577.042	442.500	571.000
Programma Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-	108.000	-	-
Bedrijfsvoering	216.500	366.000	130.100	146.000
Boekwaarde				
Te activeren investeringen	10.303.106	3.916.092	3.201.100	2.061.000
Totale boekwaarde per einde jaar	63.298.000	68.040.000	71.514.000	72.480.000

In deze tabel zijn de investeringen geraamd die in enig jaar worden verwacht. Vanuit de praktijk blijkt vaak dat de investeringen niet volledig in één jaar worden betaald, maar vaak nog doorlopen naar een volgend jaar. Voor de financieringsplanning wordt uitgegaan van een gefaseerd verloop. In de ontwikkeling van de boekwaarde is dat meegenomen.

Overzicht voorzieningen

Voorzieningen	2023				2024			
	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's								
Stads- en dorpsvernieuwing	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426
Subtotaal	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426
Onderhoudsegalisatievoorzieningen								
Onderhoud gemeentewerf MOP	23.549	0	0	23.549	23.549	0	0	23.549
Brandweerkazerne	7.911	18.000	0	25.911	25.911	18.000	0	43.911
Onderhoud gemeentehuis etc	691.190	94.000	0	785.190	785.190	94.000	0	879.190
Onderhoud wegen	912.749	765.000	534.000	1.143.749	1.143.749	765.000	534.000	1.374.749
Baggeren binnenwater	508.798	136.700	47.000	598.498	598.498	136.700	47.000	688.198
Bruggenbeheerplan	4.596	35.145	29.850	9.891	9.891	35.145	29.850	15.186
Onderhoud parkeergarage	238.042	22.000	24.290	235.752	235.752	22.000	28.453	229.299
Onderhoud overige gebouwen	84.650	106.843	77.955	113.538	113.538	106.843	176.271	44.110
Onderhoud veerpont	16.992	9.250	0	26.242	26.242	9.250	0	35.492
Onderhoud sporthal	205.686	34.000	12.387	227.299	227.299	34.000	12.387	248.912
Onderhoud sportvelden	666.408	222.350	223.147	665.611	665.611	222.350	212.563	675.398
Onderhoud zwembad	585.098	93.000	161.768	516.330	516.330	93.000	161.768	447.562
Groenbeheer	184.155	44.500	38.525	190.130	190.130	44.500	38.525	196.105
Oeververdediging en frontmuren	21.546	1.000	0	22.546	22.546	1.000	0	23.546
Onderhoud speelvoorzieningen	118.413	80.000	66.890	131.523	131.523	80.000	66.890	144.633
Havens en laaksluis	6.832	22.000	14.700	14.132	14.132	22.000	0	36.132
Subtotaal	4.276.615	1.683.788	1.230.512	4.729.891	4.729.891	1.683.788	1.307.707	5.105.972
Van derden gekregen middelen met specifiek bestedingdoel								
Achterstand/vertraging vervanging riolering	487.691	0	0	487.691	487.691	0	0	487.691
Subtotaal	487.691	0	0	487.691	487.691	0	0	487.691
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen								
Riolering	342.500	152.500	140.000	355.000	355.000	152.500	140.000	367.500
Subtotaal	342.500	152.500	140.000	355.000	355.000	152.500	140.000	367.500
Personeelsvoorziening								
Pensioen en wachtgeld wethouders	1.355.000	28.000	7.000	1.376.000	1.376.000	28.000	7.000	1.397.000
Subtotaal	1.355.000	28.000	7.000	1.376.000	1.376.000	28.000	7.000	1.397.000
Totaal voorzieningen	6.463.232	1.864.288	1.377.512	6.950.008	6.950.008	1.864.288	1.454.707	7.359.589

Voorzieningen	2025				2026			
	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's								
Stads- en dorpsvernieuwing	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426
Subtotaal	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426
Onderhoudsegalisatievoorzieningen								
Onderhoud gemeentewerf MOP	23.549	0	0	23.549	23.549	0	0	23.549
Brandweerkazerne	43.911	18.000	0	61.911	61.911	18.000	0	79.911
Onderhoud gemeentehuis etc	879.190	94.000	0	973.190	973.190	94.000	0	1.067.190
Onderhoud wegen	1.374.749	765.000	534.000	1.605.749	1.605.749	765.000	534.000	1.836.749
Baggeren binnenwater	688.198	136.700	47.000	777.898	777.898	136.700	47.000	867.598
Bruggenbeheerplan	15.186	35.145	29.850	20.481	20.481	53.000	29.850	43.631
Onderhoud parkeergarage	229.299	22.000	28.453	222.846	222.846	22.000	28.453	216.393
Onderhoud overige gebouwen	44.110	106.843	140.000	10.953	10.953	106.843	100.000	24.639
Onderhoud veerpont	35.492	9.250	0	44.742	44.742	9.250	0	53.992
Onderhoud sporthal	248.912	34.000	35.712	247.200	247.200	34.000	35.712	245.488
Onderhoud sportvelden	675.398	222.350	212.563	685.185	685.185	222.350	212.563	694.972
Onderhoud zwembad	447.562	93.000	71.915	468.647	468.647	93.000	71.915	489.732
Groenbeheer	196.105	44.500	38.525	202.080	202.080	44.500	38.525	208.055
Oeververdediging en frontmuren	23.546	1.000	0	24.546	24.546	1.000	0	25.546
Onderhoud speelvoorzieningen	144.633	80.000	66.890	157.743	157.743	80.000	66.890	170.853
Havens en laaksluis	36.132	22.000	0	58.132	58.132	22.000	0	80.132
Subtotaal	5.105.972	1.683.788	1.204.908	5.584.852	5.584.852	1.701.643	1.164.908	6.128.430
Van derden gekregen middelen met specifiek bestedingdoel								
Achterstand/vertraging vervanging riolering	487.691	0	0	487.691	487.691	0	0	487.691
Subtotaal	487.691	0	0	487.691	487.691	0	0	487.691
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen								
Riolering	367.500	152.500	140.000	380.000	380.000	152.500	140.000	392.500
Subtotaal	367.500	152.500	140.000	380.000	380.000	152.500	140.000	392.500
Personeelsvoorziening								
Pensioen en wachtgeld wethouders	1.397.000	28.000	7.000	1.418.000	1.418.000	28.000	7.000	1.439.000
Subtotaal	1.397.000	28.000	7.000	1.418.000	1.418.000	28.000	7.000	1.439.000
Totaal voorzieningen	7.359.589	1.864.288	1.351.908	7.871.969	7.871.969	1.882.143	1.311.908	8.449.047

3.4 Financiering

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf financiering is opgenomen in artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Inleiding

Op grond van de Wet Fido wordt er een treasuryparagraaf in de programmarekening opgenomen. Eén van de doelstellingen van deze wet is het bevorderen en transparant maken van een solide financieringsbeleid. Hier wordt invulling aan gegeven door het treasurystatuut en het opnemen van een treasuryparagraaf in zowel de begroting als in de programmarekening.

Treasurybeheer

Het geld van de gemeente wordt beheerd, dit wordt ook wel treasurybeheer genoemd. Het gaat hier zowel om het aantrekken en uitzetten van de voor de publieke taak van de gemeente Bunschoten benodigde respectievelijk overtollige middelen. Het treasurybeheer dient binnen de kaders van de Wet Fido te blijven. Het gaat hier met name om de kasgeldlimiet, de renterisiconorm en de kredietrisico's.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is in de Wet Fido opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Door deze limiet is bepaald dat de gemeente haar financieringsbehoefte voor een beperkt bedrag met kort geld (looptijd <1 jaar) mag financieren. In de Wet Fido is bepaald dat de gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal de kasgeldlimiet niet mag overschrijden. De norm is vastgesteld door de minister en staat op 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten (excl. de storting in de reserves). Voor het begrotingsjaar 2023 bedraagt de kasgeldlimiet afgerond € 4,6 miljoen (8,5% van het begrotingstotaal 2023 € 54,7 miljoen, exclusief mutatie reserves).

In onderstaand overzicht is het bedrag van de kasgeldlimiet van de gemeente Bunschoten berekend voor de jaren 2023 - 2026, op basis van de begroting van 2023, rekening houdend met de meerjarenbegroting.

Kasgeldlimiet 2023 t/m 2026 (bedragen x € 1.000,-)	2023	2024	2025	2026
<i>Toegestane kasgeldlimiet</i>				
Begrotingstotaal (incl. grondexploitatie/excl. storting reserves)	54.733	53.933	63.647	60.620
Vastgesteld percentage kasgeldlimiet	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Bedrag kasgeldlimiet	4.652	4.584	5.410	5.153

In het overzicht op de volgende pagina is per 1 januari 2023 de ruimte onder dan wel boven de kasgeldlimiet berekend van de gemeente Bunschoten, gelet op de hierna genoemde veronderstellingen. Hier is gebruik gemaakt van de liquiditeitsprognose.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000,-)	2023	2024	2025	2026
<i>Toegestane kasgeldlimiet</i>				
Begrotingstotaal (incl. grondexploitatie/excl. storting reserves)	54.733	53.933	63.647	60.620
Vastgesteld percentage kasgeldlimiet	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Bedrag kasgeldlimiet	4.652	4.584	5.410	5.153
<i>Toets kasgeldlimiet</i>				
Bedrag toegestane kasgeldlimiet	4.652	4.584	5.410	5.153
Vlottende schuld minus vlottende middelen	-2.653	-4.328	-4.225	145
Ruimte kasgeldlimiet	2.000	256	1.185	5.298

Als de geraamde/voorgenomen investeringen voor de komende jaren ten uitvoer worden gebracht, blijft de gemeente volgens de prognose in bovenstaande tabel ruim binnen de marges van de toegestane kasgeldlimiet. Daarbij is het algemene uitgangspunt dat voor de financieringsplanning de investeringen vaak gefaseerd over meerdere jaren worden betaald. Het gaat hier om prognoses waarbij ook de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie bepalend zijn. Deze ontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd en daar waar nodig wordt de prognose bijgesteld.

Liquiditeitsprognose (bedragen x € 1.000,-)	2023	2024	2025	2026
Liquide middelen				
Raming saldo rekening-courant <u>BNG</u> per 1/1	-	-	-	-
Raming schatkistbankieren per 1/1	2.000	-	-	-
Raming saldo rekening-courant Rabo per 1/1	-	-	-	-
Raming contante gelden in kas per 1/1	-	-	-	-
Totaal	2.000	-2.653	-4.328	-4.225
Geraamde inkomsten				
Nieuw aan te trekken geldlening	10.000	8.500	2.000	-
Aflossingen verstrekte geldleningen	60	50	40	30
Vrijvallende afschrijvingslasten	-	-	-	-
<u>BTW</u> compensatiefonds	2.500	2.500	2.500	2.500
Geraamd begrotingsoverschot (excl. verrek.)	7.639	8.199	7.152	4.323
Opbrengst verkoop bouwkavels	1.532	127	7.173	11.041
Totaal	21.730	19.376	18.864	17.894
Geraamde uitgaven				
Werkkapitaal	-	-	-	-
Aflossingen geldleningen	9.490	5.157	4.723	4.923
Investeringen tlv voorzieningen	1.363	1.455	1.388	1.388
Grondexploitatie investeringen	7.222	7.024	6.449	3.652
Investeringen (staat van activa)	8.308	7.416	6.201	3.561
Totaal	26.383	21.051	18.762	13.524
Liquiditeitsprognose per 1/1				
Overschot, danwel behoefte (-)	-2.653	-4.328	-4.225	145

Ontwikkeling EMU-saldo

De berekening van het EMU-saldo is te vinden op pagina [120](#). Hieruit blijkt dat voor de periode 2023 - 2024 een tekort van het EMU-saldo wordt verwacht. Het verloop van dit saldo (op kasbasis, terwijl voor de begroting het stelsel van baten en lasten wordt gehanteerd) hangt samen met de voortgang binnen de grondexploitatie en geplande nieuwe en vervangingsinvesteringen.

Renterisico norm

De norm renterisico is ervoor bedoeld om het renterisico dat de gemeente loopt op zijn langlopende schuld te beperken. Het renterisico op de vaste schuld mag de renterisico norm niet overschrijden. De norm wordt berekend op 20% (het door de minister vastgestelde percentage) van het begrotingstotaal. Dit houdt in dat de gemeente Bunschoten zorg moet dragen dat in het desbetreffende jaar niet meer dan 20% van de begrotingsomvang mag worden geherfinancierd. De norm is ingesteld om door een spreiding in looptijden van leningen een stabiele rentelast te bewerkstelligen.

Renterisico op vaste schuld (bedragen x € 1.000,-)	2023	2024	2025	2026
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g				
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g				
2. Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)				
3a. Nieuw aangetrokken vaste schuld o/g	10.000	8.500	2.000	
3b. Nieuw verstrekte lange leningen u/g				
4. Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	10.000	8.500	2.000	
5. Betaalde aflossingen	9.490	5.157	4.723	4.923
6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	9.490	5.157	2.000	-
7. Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	9.490	5.157	2.000	-
8. Stand van het begrotingstotaal per 1/1	54.733	53.933	63.647	60.620
Het bij ministeriële regeling vastgestelde				
9. percentage	20%	20%	20%	20%
10. Renterisico norm	10.947	10.787	12.729	12.124
10. Renterisico norm	10.947	10.787	12.729	12.124
7. Renterisico op vaste schuld	9.490	5.157	2.000	-
11. Ruimte (+)/ overschrijding (-)	1.457	5.630	10.729	12.124

In het begrotingsjaar 2023 is de renterisiconorm € 10.947.000,- (20% van € 54.733.000,-). Er wordt geen overschrijding van de renterisico norm voor de meerjarenperiode verwacht. De stand van de huidige rente is opgelopen, het risico is daardoor toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar. De looptijd van de leningen wordt zoveel mogelijk afgestemd op de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie en de investeringsopgave van de aankomende jaren.

Renteschema

Het renteschema geeft inzicht in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Een resultaat met een – ervoor is positief.

Rente schema	2023
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 172.480
Externe rentebaten over de korte en lange financiering	€ 10.000
Saldo rentelasten en rentebaten	€ 162.480
Rente die aan grondexploitatie moet worden doorberekend	€ 126.498
Rente van projectfinanciering die aan taakveld moet worden doorberekend	€ -
Rentebaat van doorverstrekte leningen die aan taakveld moet worden toegerekend	€ -
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€ 35.982
Rente over eigen vermogen	€ -
Rente over voorzieningen	€ -
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 35.982
De aan taakvelden toegerekende rente	€ 634.790
Renteresultaat op het taakveld treasury	€ -598.808

Schatkistbankieren

De gemeente Bunschoten is net als andere gemeenten verplicht om deel te nemen aan het schatkistbankieren. Het uitgangspunt hierbij is dat alle overtollige middelen van de gemeente worden afgeroomd naar een rekening van het Rijk. Hierbij mag een drempelbedrag buiten beschouwing worden gelaten. Het percentage voor het drempelbedrag is 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1.000.000,-.

De vergoeding bij de schatkist is nagenoeg verwaarloosbaar en veel lager dan wanneer gemeenten hun overtollige middelen, vanzelfsprekend volgens de uitgangspunten van het treasurystatuut, op een veilige wijze uitzetten. De gemeente Bunschoten heeft geen langlopende beleggingen. Hierdoor zijn de gevolgen in de rente-effecten minimaal.

Leningenportefeuille

Op 1 januari 2022 heeft de gemeente vijf vaste geldleningen in de lening portefeuille o/g. Het saldo is € 26.740.000,-. Op basis van de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie en de toekomstige investeringen is de verwachting dat er in 2023, 2024 en 2025 een geldlening aangetrokken dient te worden. Het saldo aan leningen loopt terug naar € 24,3 miljoen eind 2026.

Uitzettingen

Op 1 januari 2023 zijn de uitzettingen van de door het WSW geborgde leningen naar verwachting € 36 miljoen aan de Stichting Woningcorporaties Het Gooi en Omstreken. Voor de Stichting Eemland Wonen bedraagt dit naar verwachting € 3 miljoen. De leningen worden gegarandeerd via het WSW met achtervang van de gemeente.

Aandelen

De gemeente bezit aandelen in bedrijven die werkzaam zijn in de publieke sector.

Hoeveelheid	Soort	Bedrijf	Nominale waarde	
16.219	Aandelen	Vitens	€	16.219,00
117	Aandelen	Amfors Holding <u>BV</u>	€	5.265,00
205	Aandelen	<u>NV</u> Rova Holding	€	313.640,00
Totaal aandelenbezit			€	335.124,00

Relatiebeheer

De huisbankier van de gemeente Bunschoten is de Rabobank. De Rabobank heeft de volgende ratings:

Rating bureau	Rating
Moody's	Aa2
Standard & Poor's Global	A+
Fitch	A+
DBRS	AA

Daarnaast is er een rekening-courantverhouding met de Bank Nederlandse Gemeente. Dit is verplicht in verband met de te verrekenen rijksbijdragen. Bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeente zijn ook rekening-couranten die betrekking hebben op de volkshuisvestingsaangelegenheden (startersregeling, funderingsherstelregeling, duurzaamheidsregeling en stimuleringsregeling).

Berekening EMU-saldo

	2022	2023	2024
Omschrijving	x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2022 aangevuld met raming resterende periode	x € 1000,- Volgens begroting 2023	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2023
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV , artikel 17c)	1.740	4.051	4.553
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	7.303	5.809	4.792
3. Mutatie voorzieningen	427	487	410
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	2.514	7.249	6.964
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-7.650	-8.520	-6.793
Berekend EMU-saldo begroting 2022	-7.295	-6.657	
Vershil 2023 - 2022	-355	-1.863	

Ruimte voor toelichting

Ten opzichte van de begroting 2022 zijn de geraamde lasten op de investeringen voor 2022 bijgesteld (circa € 750 ongunstiger saldo), tevens zijn er per saldo hogere mutaties in voorzieningen (circa € 250 gunstiger saldo).

Daarnaast zijn de grondexploitaties voor 2022 en volgende jaren bijgesteld. Voor 2022 betekent dit een gunstiger saldo van € 150. Diverse bijstellingen (investeringen, grondexploitatie) voor 2023 hebben geleid tot een verhoging van het negatieve saldo met € 1.900.

Algemeen:

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Een tekort bij de lokale overheden draagt bij aan een tekort van de gehele overheid (Rijk, lokale overheden en sociale fondsen). Volgens het verdrag van Maastricht mag het tekort maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP) bedragen. Bij een dreigende overschrijding - voorzover veroorzaakt door lokale overheden – kan ingegrepen worden op basis van de wet HOF (wet Houdbare OverheidsFinanciën).

Om dit te monitoren moet een raming worden opgenomen bij de begroting en wordt per kwartaal gerapporteerd aan het CBS. Een overschrijding van onze gemeente hoeft dus nog niet te leiden tot een overschrijding op landelijke niveau.

In de Wet Hof is sprake van een macronorm die niet onderverdeeld wordt in een (micro)norm per individuele overheid. Deze EMU-tekortnorm decentrale overheden bedraagt voor 2019 tot en met 2023 0,4% (aandeel gemeenten 0,27%). Wel publiceert het ministerie van BZK in lijn met de wet HOF individuele EMU-referentiewaarden per gemeente. Dit is echter geen norm, maar een indicatie.

3.5 Bedrijfsvoering

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf bedrijfsvoering is opgenomen in artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf bedrijfsvoering geeft tenminste inzicht in de stand van zaken en de realisatie van beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Organisatieontwikkeling

Het komende jaar gaat de gemeente aan de slag met de ontwikkelpunten, zoals die uit het evaluatieonderzoek zijn gekomen. Dit betekent dat er wordt gewerkt aan versterking van de capaciteit en de kwaliteit, versterking van de samenwerking tussen bestuur en organisatie en de samenwerking binnen en tussen teams.

Er worden gerichte thema-sessies en trainingen georganiseerd om verbinding, samenwerking en reflectie te stimuleren. Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de talenten en kwaliteiten in de organisatie en de medewerkers wordt aangeboden deze te ontwikkelen. Er vindt doorontwikkeling plaats van het strategisch team, om het strategisch advies aan het bestuur te versterken. Sturing op maat wordt vormgegeven.

De maatschappelijke vraagstukken waar de gemeente voor staat vragen creativiteit en samenwerking, omdat een oplossing niet zomaar voor handen is. Inwoners, maatschappelijke partners en andere gemeenten en overheden zijn betrokken. Dit vraagt van de medewerkers dat zij netwerken en samenwerken op verschillende niveaus, op locatie maar ook digitaal. Daarbij hoort een werkomgeving die samenwerking en creativiteit, zowel op locatie als digitaal stimuleert. Er wordt onderzocht welke mogelijkheden er liggen voor de aanpassing van het gebouw met renovatie of nieuwbouw.

De samenwerking vraagt ook flexibiliteit en aandacht voor de verhouding van de organisatie ten opzichte van de ontwikkeling van verschillende samenwerkingsverbanden, zoals bijvoorbeeld de regio Amersfoort, BLNP en BBS.

In de huidige arbeidsmarkt wordt het een uitdaging om medewerkers te werven en te behouden. Er wordt uitgewerkt hoe de gemeente Bunschoten het beste kan laten zien waarom het interessant en leuk is om voor gemeente Bunschoten te werken. Daarbij gaat het aan de ene kant om het unieke karakter van het dorp en aan de andere kant om een aantrekkelijke organisatie.

Het is van belang de positieve punten van de organisatie te behouden. Medewerkers vinden het fijn om hier te werken vanwege de betrokkenheid en de goede sfeer. Vanwege de korte lijnen en de prestatiegerichtheid en dat men daar waar het kan de verantwoordelijkheid en de vrijheid krijgt om het werk zo goed mogelijk uit te voeren.

Daarnaast is duurzame inzetbaarheid van de medewerkers een belangrijk thema, om te voorkomen dat in bepaalde levensfasen of gebeurtenissen het werk niet dusdanig belastend wordt dat uitval dreigt.

Communicatie

In het communicatiebeleidsplan zijn verschillende nieuwe ontwikkelingen opgenomen en staan de uitgangspunten van het communicatiebeleid duidelijk vermeld. Met als doel de gemeentelijke communicatie te blijven optimaliseren waar nodig en mogelijk en daarbij in blijven zetten op een combinatie van online en offlinecommunicatie om een zo groot mogelijke doelgroep te bereiken.

Steeds belangrijker wordt het onderdeel participatie. Op het moment van schrijven wordt er een participatieplan opgesteld, dat uiteraard grote raakvlakken heeft met communicatie. Zorgen voor directe betrokkenheid van inwoners, bedrijven en belanghebbenden bij beleid en de uitvoering daarvan. Om te participeren zijn verschillende vormen van communicatie mogelijk, afhankelijk van het niveau.

In het jaar 2023 zal ook opnieuw onderzoek worden gedaan naar de website www.bunschoten.nl om te kijken naar de digitale toegankelijkheid daarvan. Het is van belang om hier blijvend aandacht voor te hebben. De ontwikkelingen op dit gebied worden goed gemonitord.

In 2023 wordt de Wep van kracht. Dit houdt in dat alle officiële (uitgebreide) bekendmakingen ook digitaal ter inzage moeten worden gelegd. Dit gebeurt op het moment van schrijven enkel fysiek in het gemeentehuis. De gemeente is al een eind op weg, maar in 2023 (en de jaren die volgen) worden deze stukken zowel fysiek als digitaal ter inzage gelegd.

Ook interne communicatie is van belang. In 2022 heeft er een upgrade van het intranet plaatsgevonden. Door onder meer een nieuw uiterlijk en het verwijderen van oude documenten, is dit een positieve verandering binnen de organisatie. Hoewel het intranet volop gebruikt wordt, is het nog niet helemaal af. Er kan namelijk nog meer uitgehaald worden, en dat staat op de planning voor de komende tijd.

Samenwerking bedrijfsvoering BLNP

De gemeenten Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten werken samen op het gebied van bedrijfsvoering. De samenwerking is aangegaan, omdat er voordelen en resultaten kunnen worden behaald op de zogenaamde 4K's:

- een betere **k**waliteit van dienstverlening;
- een minder **k**wetsbare positie bij een toenemend takenpakket en de eisen die daaraan gesteld worden;
- een **k**ostenbesparing door gezamenlijke inkoop, standaardisatie en harmonisatie van werkzaamheden;
- een grotere **k**ans voor het personeel in (door-) ontwikkeling en breedte en diepte in het takenpakket.

In 2021/2022 is de BLNP op onderdelen van de samenwerking tegen de begrenzing van de mogelijkheden aangelopen gelet op de AVG en de Regeling Zonder Meer. De Regeling Zonder Meer (die er eerder was dan de AVG) biedt onvoldoende grond om uitwisseling van persoonsgegevens mogelijk te maken. Inmiddels is een traject gestart om te komen tot een oplossing voor de korte termijn. Ook is een extern bureau gestart met een verkenning naar een duurzame oplossing voor de langere termijn.

Financiën

In 2023 gaat het taakveld Financiën verder met het harmoniseren van processen waarbij de prioriteit met name ligt bij de basis op orde. Bij het harmoniseren van processen wordt ook gekeken naar verbetering van processen waarbij ook bevindingen van de accountant waar mogelijk worden opgevolgd. Door processen te harmoniseren is onderlinge vervanging tussen de vier gemeenten mogelijk en wordt gezorgd voor vermindering van de kwetsbaarheid.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording (door het college) is binnen BLNP gezamenlijk opgepakt. De wet is inmiddels door het Parlement aangenomen, maar de invoering is met een jaar uitgesteld. Dit betekent dat de wijzigingen voor het verslagjaar 2023 van kracht zijn. Het voornemen is om het verslagjaar 2022 als pilot te gaan gebruiken. Het opgestelde gezamenlijke beleidskader zal in het najaar aan de begeleidingscommissie accountant worden aangeboden.

ICT

In 2023 wil het taakveld ICT verder doorgroeien op de afgesproken onderdelen zoals:

- Gezamenlijke beleidsontwikkeling en uitwerking van een I-visie voor de vier gemeenten.
- De technische implementatie van WOO.
- De steeds toenemende cybercriminaliteit spoort aan om zeer attent te blijven op de digitale weerbaarheid van de omgevingen. Dat vergt meer aandacht en ontwikkeling van kennis en bewustwording op het onderdeel veiligheid.
- Het beheer en gebruik van de data wordt steeds belangrijker. Dat vraagt meer aandacht voor het respecteren van de persoonsgegevens als onderdeel van de data die we beheren in het kader van de AVG en de ethische aspecten die daarbij een rol spelen.
- In het technisch beheer wordt doorgegaan met het verder afstemmen van de technische keuzen en het toegroeien naar een uniforme architectuur. De basis moet op orde blijven ook al zijn er nieuwe technische ontwikkelingen.
- De werkplek wordt hybride (op meerdere plekken moet kunnen worden gewerkt). De eisen nemen toe, dat vraagt meer ondersteuning die geboden moet worden.

De focus zal de komende jaren blijven liggen op:

- de uitbouw van de BLNP-office 365 omgeving: De samenwerkingsomgeving wordt de centrale kolom in de samenwerking. Successievelijk worden daarbij nieuwe diensten aangeboden zoals, telefonie, andere communicatiemiddelen, meer uniformiteit van opslag van bestanden, samenwerking aan bestanden en archiefmogelijkheden naar zaaksystemen.
- de technische ontwikkelingen die steeds sneller gaan en daarop blijven anticiperen.
- De beleidskeuze 'Cloud tenzij': De applicaties komen meer op afstand en dat betekent een afbouw van de eigen omgevingen. Naast de applicaties worden ook desktops en storage mogelijkheden vanuit de Cloud aangeboden. Dat gaat leiden tot een geleidelijke afbouw van de eigen (on premise) serverparken.

HRM

Ook het jaar 2023 staat in het teken van harmoniseren, zowel binnen de Personeels- en Salarisadministratie als binnen het team HR-Beleid en Advies. Een continu proces, waarbij net als in de afgelopen periode sprake is van doorontwikkeling van het e-HRM systeem dat door de vier gemeenten gebruikt wordt. De implementatie van modern HR-beleid, - instrumenten en processen heeft impact op de hele organisatie en vraagt om zorgvuldige afstemming en fasering. Dit is terug te zien in bijvoorbeeld het harmoniseren van de arbeidsvoorwaarden van de vier gemeenten dat eind 2022/begin 2023 geëffectueerd dient te worden.

Investeringen in modern en professioneel HRM wordt gezien als een noodzaak én een kans om te zorgen voor een goede en concurrerende arbeidsmarktpositie en behoud van gemotiveerd personeel. Zo vraagt de huidige krapte op de arbeidsmarkt om een doelgroepgerichte en onderscheidende arbeidsmarktcommunicatie. Het verder implementeren van aanbevelingen uit een afstudeeronderzoek in 2022 op dit onderwerp is een van de prioriteiten. Verder wordt er gewerkt aan versterking van de verzuimaanpak met de gemeenschappelijke arbodienst en vernieuwing van de gesprekscyclus tussen medewerkers en management. Zo zijn en blijven we als vier gemeenten een aantrekkelijke werkgever!

Juridisch

In 2023 zal Juridische Zaken BLNP zich inspannen om te komen tot een BLNP-brede uitvoering van de juridische dienstverlening in de vier gemeenten, zoals dat is vastgelegd in het jaarplan. Voor het komende jaar is daarbij o.a. de focus op de volgende onderwerpen:

- De standaard borging van privacyaspecten bij de start van projecten;
- In 2023 een volgende stap zetten met een verdere borging/inbedding van de WOO binnen de vier organisaties;
- Blijven toewerken naar (verdere) uniformering en integraal gebruik van zaaksystemen;
- Teamontwikkeling Juridische Zaken BLNP;
- Een goede balans behouden tussen enerzijds ad-hoc crisisinzet en anderzijds inzet van mensen en middelen op reguliere werkzaamheden en ontwikkelopgaven.

Informatieveiligheid

Afgelopen jaar was te zien hoe groot de impact van een kwetsbaarheid als Log4j kan zijn in verschillende gemeentelijke informatiesystemen. Ook zijn er afgelopen jaar meer gerichte phishing aanvallen geweest dan de voorgaande jaren. Hoe gaat de gemeente om met deze dreigingen?

De acties en ontwikkelingen die worden uitgevoerd om maatregelen te nemen tegen dergelijke dreigingen zijn gebaseerd op de verplichte overheidsnorm voor informatieveiligheid, de BIO. Op basis van de BIO wordt periodiek een risicoanalyse gemaakt, op grond daarvan maakt de gemeente keuzes voor het implementeren van maatregelen. Met behulp van een actieplan en het uitvoeren van interne audits, zoals de ENSIA, wordt de voortgang in de gaten gehouden. Door het voldoen aan de BIO-normen zal de weerbaarheid verder toenemen.

De komende tijd wordt extra ingezet op bewustwording door middel van nieuwe e-learning modules met aansprekende praktijkvoorbeelden. Er wordt verder gegaan met het vastleggen van BIO-verplichtingen in beleid en het professionaliseren van processen. In verband met het vastlopen van de gezamenlijke aanbesteding met de VNG over het aanschaffen van een netwerkmonitoring systeem (een onderdeel van GGI-Veilig), wordt er het komende jaar in de BLNP-samenwerking onderzoek gedaan naar een nieuwe oplossing. Deze SIEM/SOC oplossing helpt digitale dreigingen te herkennen en zo te voorkomen.

Een aandachtspunt komend jaar is het implementeren en uitvoeren van het loggingbeleid. Dit loggingbeleid beschrijft de uitgangspunten van en kaders voor logging in de BLNP-samenwerking. Daarmee wordt aangegeven hoe bepaalde maatregelen van het BIO-beleid per gemeente worden ingevuld.

Planning en control

De planning en control cyclus begint met het opstellen van de kadernota voor het komende jaar, daar vloeit de programmabegroting uit voort. Er zijn twee tussentijdse bestuursrapportages over het lopende jaar. Eén in het voorjaar, de andere is in het najaar. Het laatste document in de cyclus is de programmarekening, dat is de verantwoording van het afgelopen jaar. Deze cyclus is onderdeel van de BLNP samenwerking. Er wordt voornamelijk ingezet op een uniforme werkwijze bij het opstellen van de begroting en jaarrekening.

3.6 Verbonden partijen

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf verbonden partijen is opgenomen in artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf verbonden partijen bevat tenminste de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting. Daarnaast de beleidsvoornemens omtrent de verbonden partijen en een lijst van de verbonden partijen.

De paragraaf verbonden partijen gaat in op de doelstellingen, activiteiten en de mate van financiële betrokkenheid van de samenwerkingsverbanden, waarin onze gemeente participeert en tevens een bepaalde bestuurlijke invloed kan uitoefenen.

Inleiding

Aan de hand van de begroting, jaarrekening en via de diverse bestuurlijke overleggen kan de gemeente haar bestuurlijke invloed gestalte geven bij de verbonden partijen. Voor het instellen, dan wel beëindigen van nieuwe verbonden partijen worden voorstellen aan de raad gedaan waarbij naast de beleidsinhoudelijke aspecten ook de financiële consequenties inzichtelijk worden gemaakt.

De verbonden partijen zijn al bij de verschillende programma's genoemd. In deze paragraaf gaat het vooral om het financiële aspect van de verbonden partij.

Verbonden partijen

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus - Tricijn (GBLT)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in gemeentebegroting:	Programma <u>Bestuur en ondersteuning</u>
Belang van deelname in de verbonden partij: 	Juiste en klantgerichte uitvoering van gemeentelijke belastingverordening en kwijtscheldingsregels en waardering onroerende zaken.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	De grondslagen voor de gemeentelijke bijdrage zijn ontleend aan de Basisregistratie Personen en de <u>WOZ</u> -basisregistratie (aantallen inwoners en <u>WOZ</u> -objecten).
Bijdrage Bunschoten:	€ 332.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 2.035.000,- (2021)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 2.295.000,- (ultimo 2021, inclusief resultaat)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 5.527.000,- (ultimo 2021)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	<u>GBLT</u> beschikt in principe niet over eigen (weerstand)vermogen; financiële resultaten worden verrekend met de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2021

Bureau regio Amersfoort

Juridische rechtsvorm:	Samenwerking
Programma in begroting:	Programma <u>Bestuur en ondersteuning</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Op een duurzame en effectieve manier strategisch samen werken aan oplossingen voor regionale vraagstukken.
Wijze bestuurlijk belang:	Bij elk onderwerp is een wethouder vertegenwoordigd.
Bijdrage Bunschoten	€ 55.000,-

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Veiligheid</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Adequate brandweerbijstand, rampen- en crisisbestrijding
Wijze bestuurlijk belang:	De burgemeester is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	Jaarlijkse inwonersbijdrage op basis van verhoudingen van budgetten binnen het gemeentefonds, de zogenoemde 'ijkpuntsscores'.
Bijdrage Bunschoten	€ 1.181.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 3.102.000,- (2021)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 23.237.000,- (ultimo 2021, inclusief resultaat)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 62.708.000,- (ultimo 2021)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Openbaar meldsysteem, Wet banenafpraak, Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren, Derde jaar WW-uitkering en exploitatierisico's.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2021

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.

Juridische rechtsvorm:	Coöperatie
Programma in begroting:	Programma <u>Sport, cultuur en recreatie</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Behartigen van bovengemeentelijke belangen van de recreatie en de natuur.
Wijze bestuurlijk belang:	Vier stemmen in de algemene ledenvergadering
Wijze financieel belang:	Ledenrekening B € 20.000,-
Bijdrage Bunschoten:	€ 57.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 152.988,- resultaat voor bestemming 2021

* Gebaseerd op de concept jaarrekening 2021

Samenwerkingsverband sociale zaken Baarn, Bunschoten en Soest (BBS)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Sociaal domein</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Naast het uitvoeren van werkzaamheden op het gebied van Werk en Inkomen voert de organisatie de zorgadministratie uit van de gemeenten en is <u>BBS</u> werkgever van medewerkers van de sociaal teams, die ondersteuning leveren dicht bij de inwoners van de drie gemeenten.
	
Wijze bestuurlijk belang:	Een wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	Jaarlijkse bijdrage in de uitvoeringskosten.
Bijdrage Bunschoten:	Bijdrage in de uitvoering € 2.283.000,-. Hier is inbegrepen een bedrag van € 1.163.000,- voor het sociaal team. De stijging sociaal team is mede effect meer inzet op zelfbegeleiding
Meest recente financieel resultaat:	€ 0,- (2021)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 0,- (2021)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 0,- (2021)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Negatieve financiële effecten hebben een directe invloed op de doorbelasting van kosten naar de gemeenten.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2021

Amfors Holding B.V. / RWA

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Sociaal domein</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Het voorkomen van structurele uitsluiting van bepaalde groepen kansarme werklozen.
Wijze bestuurlijk belang:	Elke deelnemende gemeente is in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Sociaal Domein
Wijze financieel belang:	De gemeente stelt de ontvangen rijksbijdrage Wsw volledig ter beschikking aan RWA. Daarnaast draagt elke gemeente naar rato bij in een eventueel negatief exploitatiesaldo.
Bijdrage Bunschoten:	€ 1.143.000,- (waarvan € 106.000,- bijdrage gemeente Bunschoten). Basis vastgestelde begroting <u>RWA 2023</u>
Meest recente financieel resultaat:	Exploitatietekort over 2021 was € 3,8 miljoen. Dit is aangezuiverd door Amfors met € 2,0 miljoen en door gemeenten met € 1,6 miljoen (waarvan Bunschoten € 65.000,-).
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 1,5 miljoen (ultimo 2021)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 11,2 miljoen (ultimo 2021)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Het aantal <u>SW</u> -ers binnen <u>RWA</u> neemt jaarlijks met zo'n 4% af. In combinatie met een afnemende rijksbijdrage moeten de toenemende kosten worden opgevangen door een hoger nettoresultaat van Amfors. Zie hieronder bij Amfors Holding.

Juridische rechtsvorm:	Besloten Vennootschap (met gemeentelijke deelneming)
Programma in begroting:	Programma <u>Sociaal domein</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 Het in het kader van de bevordering van de arbeidsintegratie van gehandicapten en niet-gehandicapten in de regio Amersfoort, het oprichten van, deelnemen in, samenwerken met, beheren, besturen, exploiteren en financieren van andere vennootschappen en ondernemingen.
Wijze bestuurlijk belang:	De deelnemende gemeenten zijn aandeelhouder van Amfors Holding. Zij controleren begroting, jaarrekening en beleidsplannen. Daarnaast is er een Raad van Commissarissen bestaande uit personen zonder bestuurlijke binding met de gemeenten.
Wijze financieel belang:	De gemeente Bunschoten bezit 117 aandelen Amfors.
Bijdrage Bunschoten:	7%
Meest recente financieel resultaat:	Over 2021: € 0,- (betreft resultaat na aanzuivering tekort aan <u>RWA</u> van € 2,0 miljoen)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 2.500.000,- (ultimo 2021)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 13.768.088,- (ultimo 2021)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Door het dalende aantal <u>SW</u> -ers bij <u>RWA</u> en een afnemende rijksbijdrage moeten de toenemende kosten bij <u>RWA</u> worden opgevangen door een hoger netto resultaat van Amfors. De gemeente is erg afhankelijk van het behalen van de operationele resultaten van Amfors, die ter aanvulling van het negatief subsidieresultaat <u>RWA</u> nodig is om zodoende de gemeente niet meer te laten bijdragen.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2021

Regionale uitvoeringsdienst Utrecht (RUD)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 Het behartigen van de belangen van de deelnemers tezamen en van iedere deelnemer afzonderlijk op het gebied van de fysieke leefomgeving. Het zorgdragen van een goede, klantvriendelijke en efficiënte uitvoering van de opgedragen milieutaken, natuurbehoud en een veilige leefomgeving.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Bijdrage Bunschoten:	€ 555.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 837.000,- (2021)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 2.227.000,- (ultimo 2021, inclusief resultaat)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 5.325.000,- (ultimo 2021)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Outputfinanciering (productie, achterblijvende vraag, onvoldoende productiviteit en kengetallen), ziekteverzuim, wet- en regelgeving.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2021

Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht (GGDrU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke Regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Invulling geven aan de wettelijke rol bij crises en rampen. Bevorderen van een goede basisgezondheid en gelijke kansen op gezondheid voor de inwoners, onder meer door preventie.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	De kosten van de wettelijke basistaken worden bij alle deelnemers in rekening gebracht; keuzetaken/maatwerk alleen bij de gemeenten waarvoor de taken zijn uitgevoerd.
Bijdrage Bunschoten:	€ 917.205,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 564.585,- (2021)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 4.112.693,- (ultimo 2021, inclusief resultaat)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 9.107.722,- (ultimo 2021)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	De verhouding tussen de vaste (inwoner)bijdrage en de maatwerk opbrengsten moet zodanig zijn, dat de GGDrU in de financieringsstructuur een eventuele daling van maatwerkinkomsten zelf kan opvangen.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2021

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Zorgen voor goede, reguliere en milieu verantwoord transport, overslag, be- en verwerking van huishoudelijk afval uit de deelnemende gemeenten. Tevens kennisuitwisseling en vergroting op het gebied van efficiënte afvalinzameling en verwerking.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	Baten en lasten worden 100% aan de deelnemers doorberekend. De GR heeft een minderheidsbelang in de NV ROVA Holding (€ 4.538,-) en een 50%-belang in de BV Afvaloverslag (€ 9.000,-).
Bijdrage Bunschoten:	€ 822.555,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 125.529,- (2021)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 820.092,- (ultimo 2021)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 21.640.292,- (ultimo 2021)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Normale bedrijfsrisico's zoals rente-, krediet-, debiteuren- en investeringsrisico's

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2021

N.V. ROVA Holding

Juridische rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Dienstverleningsovereenkomst voor de inzameling en verwerking van afvalstoffen en grondstoffen. Ook het beheer van de inzamelmiddelen valt hieronder. De bestaande inzamelmiddelen zijn tegen boekwaarde overgedragen aan <u>ROVA Activa Beheer B.V.</u>
Wijze bestuurlijk belang:	Aandeelhouder (circa 2% van de uitstaande aandelen A, B en C)
Wijze financieel belang:	205 aandelen B (gewaardeerd tegen € 313.640,-)
Bijdrage Bunschoten:	€ 1.049.345,- (taken conform dienstverleningsovereenkomst)
Meest recente financieel resultaat:	€ 5.133.000,- (2021)*. Een deel van het resultaat wordt als dividend uitgekeerd. Voor 2021 was dat € 78.344,-.
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 40.320.000,- (ultimo 2021)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 58.840.000,- (ultimo 2021)*, inclusief achtergestelde lening van € 9.590.000,-.
Risico's voor financiële positie gemeente:	De financiële risico's zijn beperkt.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2021

Vitens NV

Juridische rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf in Nederland en verzorgt de drinkwatervoorziening in de gemeente Bunschoten. Vitens is in 2006 ontstaan uit fusies van lokale en regionale drinkwaterbedrijven.
Wijze bestuurlijk belang:	0,281% van het totaal aantal aandelen
Wijze financieel belang:	16.219 aandelen (gewaardeerd tegen € 16.219,-)
Meest recente financieel resultaat:	€ 19,4 miljoen (2021)* De verwachting is dat de komende jaren geen dividend wordt uitgekeerd.
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 600,3 miljoen (ultimo 2021)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 1.387,8 miljoen (ultimo 2021)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	De financiële risico's zijn zeer beperkt. Er is geen verplichte afdekking van een eventueel tekort; aandeelhouders van een NV zijn niet aansprakelijk voor de schulden van een NV.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2021

Stichting MooiSticht

Juridische rechtsvorm:	Stichting
Programma in begroting:	Programma <u>Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Goede en onafhankelijke ruimtelijke advisering bij ruimtelijke plannen.
Wijze bestuurlijk belang:	De burgemeester is vertegenwoordigd in het algemeen én dagelijks bestuur.
Wijze financieel belang:	Facturering van de uitgebrachte welstandsadviezen.
Bijdrage Bunschoten:	Ongeveer € 42.000,-

3.7 Grondbeleid

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf grondbeleid is opgenomen in artikel 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf grondbeleid geeft tenminste:

- Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;*
- Een aanduiding van de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk gemeente het grondbeleid uitvoert;*
- Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;*
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming;*
- De beleidsuitgangspunten omtrent reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.*

Na een onzekere periode van ruim 2,5 jaar met COVID en nu ook de oorlog in de Oekraïne staat de economie niet stil. Na extreme hoogconjunctuur, wordt nu gemerkt dat dit afvlakt. Dit is nog niet te merken in deze geactualiseerde grondexploitatie, maar kan zeker van invloed worden op de volgende actualisatie. Als er verandering in dit positieve beeld komt, dan zal dit tussentijds, dan wel met het MPG 2022, worden aangegeven.

Sinds de vorige programmabegroting zijn er geen nieuwe grondexploitaties bijgekomen. Wel is de verwachting dat bij de behandeling van de volgende programmabegroting (2024-2027) de grondexploitatie voor Zuidelijke Hoven (Eiland 5 Rengerswetering) is herzien. Voor elke nieuwe ontwikkeling wordt gekeken welk gemeentelijk grondbeleid wordt gevolgd. Dit kan actief of facilitair grondbeleid zijn, dit staat beschreven in de nota Grondbeleid.

Het MPG 2021 is op basis van de rekeningcijfers 2021 vastgesteld in de raad op 19 mei 2022. De gegevens die in het MPG 2021 zijn opgenomen zijn nog steeds relevant. De meeste eindresultaten zijn nagenoeg gelijk aan de resultaten die in het vastgestelde MPG 2021 zijn genoemd.

Per complex worden de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van het MPG 2021 genoemd. De wijzigingen ten opzichte van het vastgestelde MPG zijn doorgevoerd in een nieuw totaaloverzicht 'gronden in exploitatie'. Dit overzicht en het overzicht 'totale cumulatieve kasstroom' worden in deze paragraaf opgenomen.

Het MPG wordt begin 2023 geactualiseerd op basis van de jaarcijfers van 2022. Het MPG 2022 wordt ter vaststelling aan de raad aangeboden in het tweede kwartaal van 2023.

Afwijkingen

Diverse grondexploitaties wijzigen niet/nauwelijks ten opzichte van het laatst vastgestelde MPG. Deze worden dan ook niet verder genoemd in onderstaande toelichting.

Grondexploitatie bedrijventerrein De Kronkels-Zuid

Deze grondexploitatie zit nog aan het begin van het hele proces. Er zijn nog veel aspecten onzeker. Het streven blijft om de grondexploitatie budgetneutraal te laten verlopen. Wel kan gezegd worden dat de aankomende jaren, jaarlijks een herziening van de grondexploitatie zal komen op basis van een bijgesteld exploitatieplan. Dit omdat wettelijk gezien het exploitatieplan regelmatig moet worden herzien. Hier zal in het MPG 2022 wederom aandacht aan worden besteed. Met de huidige informatie blijft het verwacht resultaat € 12.666,- positief.

Grondexploitatie Eemlandia

De grondexploitatie Eemlandia loopt al jaren en zal naar verwachting in 2022 worden afgesloten. De oude zuivelfabriek is opgeknapt en er zijn 15 woningen gerealiseerd. Het te verwachten eindresultaat is € 42.225,- negatief. Met het verwachte negatief resultaat is rekening gehouden bij de voorziening verlieslatende complexen.

Grondexploitatie Noordelijke Kampen (eiland 3)

De grondexploitatie Noordelijke Kampen zal naar alle waarschijnlijk in 2022 worden afgesloten. Het huidige verwachte resultaat is nu € 195.606,- positief. De verwachting is wel dat dit positieve resultaat nog positiever kan worden, want er zit nog een risicoreservering van € 1.000.000,- in deze grondexploitatie. Dit is een voorzichtige aanname. In het MPG 2022 zal duidelijk worden wat het resultaat zal zijn.

Grondexploitatie Zuiderland (eiland 4)

Deze grondexploitatie is in volle gang. De eerste woningen zijn door één van de projectontwikkelaars opgeleverd en met het woonrijp maken is gestart. Het huidige verwachte resultaat is op het moment van schrijven € 1.426.687,- positief. Waarbij gezegd moet worden dat in het MPG 2020 en 2021 al in totaal € 847.934,- aan tussentijdse winst is genomen.

Totaaloverzicht gronden in exploitatie 2022 tot en met 2024

In dit overzicht staan alle projecten voor de komende jaren.

Complexen	B/ E	Saldo Boekwaarde per 31-12-2021	Prognose Uitgaven 2022	Prognose Inkomsten 2022	Saldo Boekwaarde per 31-12-2022	Prognose Uitgaven 2023	Prognose Inkomsten 2023	Prognose Boekwaarde per 31-12-2023	Prognose Uitgaven 2024	Prognose Inkomsten 2024	Prognose Boekwaarde per 31-12-2024
0 Algemeen beheer	B	-			-			-			-
4 De Kronkels-Zuid	B	-1.561.392	1.399.270	-	-2.960.661	5.577.207		-8.537.868	6.394.170	-	-14.932.038
4 Afwikkeling (positief) resultaat	B										
21 Eemlandia	E	92.815	145.040	10.000	-						
21 Afwikkeling (negatief) resultaat	E			42.225							
41 Noordelijke Karpen	E	2.256.045	2.060.440	-	-						
41 Afwikkeling (positief) resultaat	E		195.606								
45 Zuiderland	E	1.311.624	3.234.204	5.719.793	3.797.213	3.033.576	1.531.810	2.295.446	438.025	127.185	1.984.605
45 Afwikkeling (positief) resultaat	E										
46 Zuidelijke Hoven	E	-7.335.745	156.857	-	-7.492.603	93.426	-	-7.586.029	93.860	-	-7.679.889
46 Afwikkeling (positief) resultaat	E										
47 Eiland 6	E	-4.751.418	1.242.323	-	-5.993.741	76.503	-	-6.070.244	165.051	-	-6.235.295
47 Afwikkeling (positief) resultaat	E										
TOTAAL COMPLEXEN		-9.988.070	8.433.740	5.772.018	-12.649.792	8.780.712	1.531.810	-19.898.695	7.091.107	127.185	-26.862.617
AF: voorziening verlieslatend		4.005.937	42.225		3.963.712			3.963.712			3.963.712
Balanswaarde:		-5.982.133			-8.686.080			-15.934.983			-22.898.905
Algemeen beheer											
Bedrijventerreinen	B	-1.561.392	1.399.270	-	-2.960.661	5.577.207	-	-8.537.868	6.394.170	-	-14.932.038
Gronden in exploitatie	E	-8.426.679	7.034.470	5.772.018	-9.689.131	3.203.505	1.531.810	-11.360.827	696.937	127.185	-11.930.579
		-9.988.070	8.433.740	5.772.018	-12.649.792	8.780.712	1.531.810	-19.898.695	7.091.107	127.185	-26.862.617

Totaaloverzicht gronden in exploitatie 2025, 2026 en na 2026

Prognose uitgaven, inkomsten en boekwaarde na 2026 is een optelling van de jaren die nog volgen na het boekjaar 2026.

Complexen	B/ E	Prognose Boekwaarde per 31-12-2024	Prognose Uitgaven 2025	Prognose Inkomsten 2025	Prognose Boekwaarde per 31-12-2025	Prognose Uitgaven 2026	Prognose Inkomsten 2026	Prognose Boekwaarde per 31-12-2026	Prognose Uitgaven na 2026	Prognose Inkomsten na 2026	Prognose Boekwaarde na 31-12-2026
0 Algemeen beheer	B	-			-			-			-
4 De Kronkels-Zuid	B	-14.932.038	3.549.654	3.245.688	-15.236.003	785.232	5.490.622	-10.530.613	2.982.848	13.526.127	-
4 Afwikkeling (positief) resultaat	B								12.666		-
21 Eemland	E										
21 Afwikkeling (negatief) resultaat	E										
41 Noordelijke Kampen	E										
41 Afwikkeling (positief) resultaat	E				1.831.412	531.910	127.185	-			
45 Zuiderland	E	1.984.605	280.378	127.185		1.426.687					
45 Afwikkeling (positief) resultaat	E				-						
46 Zuidelijke Hoven	E	-7.679.889	76.799	7.763.712							
46 Afwikkeling (positief) resultaat	E		7.024								
47 Eiland 6	E	-6.235.295	3.931.123	-	-10.166.418	612.830	5.422.836	-5.356.412	5.570.290	11.049.876	-
47 Afwikkeling (positief) resultaat	E								123.173		
TOTAAL COMPLEXEN		-26.862.617	7.844.977	11.136.585	-23.571.010	3.356.659	11.040.643	-15.887.025	8.688.977	24.576.003	-
AF: voorziening verlieslatend		3.963.712	3.963.712		-			-			-
Balanswaarde:		-22.898.905			-23.571.010			-15.887.025			-
Algemeen beheer	B	-14.932.038	3.549.654	3.245.688	-15.236.003	785.232	5.490.622	-10.530.613	2.995.514	13.526.127	-
Bedrijventerreinen	E	-11.930.579	4.295.324	7.890.897	-8.335.006	2.571.427	5.550.021	-5.356.412	5.693.463	11.049.876	-
Gronden in exploitatie	E	-26.862.617	7.844.977	11.136.585	-23.571.010	3.356.659	11.040.643	-15.887.025	8.688.977	24.576.003	-

Kasstroom

Onderstaande tabel geeft de cumulatieve kasstroom voor de komende jaren weer. Hierin staan de financiële stromen die nodig zijn voor de grondexploitatie. Daarnaast staan ook de inkomsten. In deze kasstroom zijn alleen de projecten opgenomen die ook in het totaaloverzicht grondexploitatie 2022 tot en met na 2026 zijn genoemd.

Omschrijving	Tot en met 31-12-2021	Boeking t/m 30-06-2022	Verwachte mutaties na 30-06-2022	Mutaties 2022	Tot en met 31-12-2022	Planjaar 2023	Planjaar 2024	Planjaar 2025	Planjaar 2026	Planjaren na 2026	Totaal
Uitgaven											
Grondverwerving	18.643.716	1.178.568	935.463	2.114.030	20.757.746	4.908.574	2.065.891	10.923	10.923	-	27.754.057
Bouw en woonrijp maken	3.542.894	236.276	4.105.715	4.341.991	7.884.885	3.006.803	4.033.902	6.776.863	499.323	5.721.910	27.923.685
Overige kosten	285.248	309	48.491	48.800	334.048	23.800	8.075	2.538	2.538	-	370.998
Totale uitgaven	22.471.858	1.415.153	5.089.668	6.504.821	28.976.679	7.939.177	6.107.867	6.790.323	512.783	5.721.910	56.048.740
Inkomsten											
Bijdragen van derden	2.983.886	-	131.810	131.810	3.115.696	131.810	127.185	127.185	127.185	-	3.629.060
Verkoopen	21.522.211	3.811.005	1.776.978	5.587.983	27.110.195	1.400.000	-	7.045.688	10.913.458	24.576.003	71.045.344
Totale inkomsten	24.506.098	3.811.005	1.908.788	5.719.793	30.225.891	1.531.810	127.185	7.172.873	11.040.643	24.576.003	74.674.403
Saldo inkomsten -/- uitgaven	2.034.240	2.395.852	-3.180.880	-785.028	1.249.211	-6.407.367	-5.980.682	382.550	10.527.859	18.854.093	18.625.663

4. BIJLAGEN

4.1 Overhead

Wat is overhead?

Het BBV geeft de volgende definitie van overhead: *‘alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces’*. Door deze definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden.

Uitsplitsing taakveld 0.4 Overhead

De overhead wordt begroot (en verantwoord) op taakveld 0.4. Onderstaande verdeling geeft het saldo weer van de begrote inkomsten en uitgaven op het taakveld. Voor diverse onderdelen is een uitzondering gemaakt. Dit geldt voor de reiniging, riolering, begraven, marktgelden en leges. Ook bij de grondexploitatie en investeringen mag de overhead doorberekend worden. De doorberekening staat apart vermeld.

	Begroot 2023
Salaris overhead, inclusief inhuur	€ 3.691.306
Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie	€ 15.313
Personeel en organisatie	€ 349.449
Interne en externe communicatie	€ 65.628
Juridische zaken	€ 46.506
Informatievoorziening en automatisering	€ 1.215.818
Facilitaire zaken en huisvesting	€ 1.116.502
Archief en postzaken	€ 34.535
BLNP samenwerking	€ 204.264
Doorberekening naar taakvelden	€ - 714.652
Doorberekening naar investeringen en/of grondexploitatie	€ - 406.686
	€ 5.617.983

Deze kosten worden verantwoord op het taakveld overhead. De kosten van personeel in het primaire proces wordt aan de hand van een percentage rechtstreeks doorberekend aan de betreffende taakvelden.

In het programma Bestuur en ondersteuning is bij de verplichte indicatoren (blz. 26) het percentage opgenomen dat wordt gehanteerd voor de opslag op totale lasten. Dit is berekend op afgerond 10% (totale overhead gedeeld door de totale lasten inclusief grondexploitatie).

4.2 Kerngegevens

Algemene uitgangspunten	2023	2024	2025	2026
Inflatiecorrectie budgetten (meerjaren constante prijzen)	7,9%	0%	0%	0%
Sociale structuur				
Aantal inwoners	22.550	22.675	22.795	22.915
<i>waarvan</i>				
< 18 jaar	5.638	5.669	5.699	5.729
18 t/m 64 jaar	13.271	13.226	13.204	13.181
65 t/m 74 jaar	2.143	2.200	2.250	2.300
75 t/m 84 jaar	1.193	1.250	1.300	1.350
> 85 jaar	306	330	342	355
Fysieke structuur				
Oppervlakte gemeente	3.039 ha	3.039 ha	3.039 ha	3.039 ha
Binnenwater	442 ha	442 ha	442 ha	442 ha
Aantal woonruimten	9.000	9.150	9.300	9.450
Financiële structuur				
Uitgedrukt in bedragen per inwoner (x € 1,-)				
Gewone uitgaven (excl. grondexploitatie)	2.398,80	2.413,30	2.327,26	2.235,01
Opbrengst belastingen, incl. leges en andere rechten	466,54	468,38	465,91	463,47
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	1.466,65	1.505,48	1.503,64	1.060,73
Vaste schuld	1.231,04	1.371,70	1.245,01	863,19
Standen per 1 januari				
Reserves van de algemene dienst	845,80	1.024,42	1.222,72	1.364,53
Voorzieningen van de algemene dienst	286,62	306,51	322,86	343,53
Reserves grondexploitatie	211,68	205,88	200,85	195,87
Voorzieningen grondexploitatie	175,77	174,81	173,89	172,97
<i>Weerstandsvermogen</i>				
reserve algemene dienst; reserve grondexploitatie en voorziening grondexploitatie en precario kabels/leidingen	1.051,71	1.238,10	1.364,82	1.371,33

4.3 Overzicht directe en indirecte subsidies

In onderstaand overzicht zijn de subsidieplafonds opgenomen. Deze verdeling is te vinden in het jaarprogramma subsidies. De ramingen zijn gebaseerd op de cijfers van 2022 en aangepast met het inflatiepercentage. Op basis van het subsidieplan 2023 (begin 2023) kan het zijn dat er nog een onderlinge verschuiving plaatsvindt.

Programma (bedragen afgerond op € 1.000,-)	2022	2023
Jeugd	231.000	249.000
Zorg	641.000	692.000
Cultuur	654.000	706.000
Leefbaarheid en sociale samenhang	239.000	258.000
<i>Overige subsidies:</i>		
Kindercentra	114.000	101.000
Historisch aanzien Museumhaven	67.000	72.000
Toerisme	47.000	51.000
Citymarketing	28.000	28.000
Collectieve preventie en preventieve verslavingszorg	32.000	34.000
Burgerparticipatie Sociaal domein	5.000	5.000
Maatschappelijke begeleiding statushouders	44.000	47.000
Preventie schuldhulpverlening	3.000	3.000
Muziek	15.000	16.000
Eenmalige subsidies	20.000	20.000
Totaal	2.140.000	2.268.000

Bij de bespreking van het onderwerp indirecte subsidies is toegezegd dat globaal zou worden bekeken wat de risico's zijn die de gemeente loopt bij het verstrekken van de leningen aan verenigingen en instellingen. Er wordt gesproken over de verenigingen die rente en aflossingsverplichtingen kennen of die huur moeten betalen. Deze risico's zijn verwaarloosbaar klein. Er wordt voldaan aan de aflossings- en huurverplichtingen. Er is geen reden om hier aanvullende maatregelen te nemen.

Op de volgende pagina is een overzicht gegeven van de indirecte subsidies per 2023. In het kader hieronder een toelichting op de tabel.

De lasten zijn in de volgende categorieën onderverdeeld:

Kapitaallasten → De lasten van de investeringen/subsidies/geldleningen op basis van onder andere de nota Stimulus en de voorlopers daarvan, voor zover deze nog in de administratie zijn opgenomen. Deze lasten nemen in de loop van de tijd af en zijn niet beïnvloedbaar. De lasten zijn lager, omdat met een lager rentepercentage is gerekend.

Derden → Het gaat hier om het dagelijks onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen en sportvelden. Dit onderhoud is noodzakelijk om de voorzieningen in stand te houden. Ook de verzekeringspremies en overige zakelijke lasten zijn hierbij inbegrepen.

Reserveringen → Onder deze post worden de jaarlijkse stortingen in de voorziening onderhoud gebouwen/sportvelden weergegeven. Deze stortingen zijn bedoeld om op enig moment het groot onderhoud te kunnen uitvoeren en zo de gebouwen/sportvelden in stand te houden. Hier liggen de diverse onderhoudsplannen aan ten grondslag. Ook hier geldt dat deze lasten in principe als vast moeten worden beschouwd.

Totale lasten → Het totaal van de lasten. Gelet op de aard en beïnvloedbaarheid van de lasten zijn hier nagenoeg geen besparingen te realiseren.

Inkomsten → Hier zijn de bedragen geraamd die bij de verenigingen in rekening worden gebracht, voornamelijk op basis van het geldende tarievenbeleid.

Saldo → Het saldo van lasten en inkomsten is het bedrag van de indirecte subsidies.

Jaar	Oorspr. Bedrag kapitaal uitgaven	Percentage / maatschappij	Totaal van de afschr. - afdrijving begin dienstjaar	(Extra) afschrijvingen	(Extra) aflossingen	Boekwaarde begin 2023	Boekwaarde eind 2023	Toege-rekende rentelasten 1.0%	Totaal kapitaal-lasten	Derden onderhoud	Voorziening groot onderhoud verving	Totaal Baten	Saldo
2007	Geldlening realisering Korengedouw	50 jr. ann				181.512,09	181.512,09	1.815,12	1.800,00			1.800,00	-1.800,00
	Aankoop scheepswerf	40 jr.	327.132,63			55.246,29	49.431,19	552,46	6.400,00			6.400,00	-6.400,00
	Aankoop grond Havenstraat		234.000,00		5.815,10	234.000,00	234.000,00	2.300,00	2.300,00			2.300,00	-2.300,00
	1997 Bijdrage St. Boterwerf Spakenburg	40 jr.	47.733,00	1.871,88		27.140,74	25.268,86	271,41	2.100,00			2.100,00	-2.100,00
	Totaal Boterwerf		374.865,63	7.688,98		316.387,03	308.700,05	3.163,97	10.800,00			10.800,00	-10.800,00
2007	Uitbreiding museum Spakenburg, 1e fase	40 jr. ann	155.733,06			417.385,88	404.775,32	8.633,64	21.200,00			21.200,00	-21.200,00
	2007 Uitbreiding museum Spakenburg, 2e fase	25 jr. ann	106.110,14		12.610,56	49.441,22	45.463,22	988,80	5.000,00			5.000,00	-5.000,00
	2007 Aankoop grond museum Spakenburg		282.000,00		3.978,00	282.000,00	282.000,00	2.820,00	2.800,00			2.800,00	-2.800,00
	Totaal Museum		212.401,98	16.588,56		748.827,10	732.238,54	12.442,44	29.000,00	11.200,00	28.000,00	68.200,00	52.950,00
	Totaal Museum		212.401,98	16.588,56		748.827,10	732.238,54	12.442,44	29.000,00	11.200,00	28.000,00	68.200,00	52.950,00
2007	Korenmoen De Hoop	40 jr. ann	64.378,52	4.688,44		252.621,48	247.932,04	2.526,21	7.200,00			7.200,00	-7.200,00
2021	Voorfinanciering Bibliotheek Eemland	15 jr.	10.000,00	10.000,00		140.250,00	130.250,00	1.402,50	11.400,00			11.400,00	-11.400,00
2007	Totaal cultureel Bunschoten		661.646,13	38.964,98		1.639.597,70	1.600.632,72	21.350,15	60.200,00	11.200,00	28.000,00	99.400,00	52.950,00
	Renovatie bijvelden w Eemdijk	15 jr.	48.916,73	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00			66.000,00	-48.000,00
	Subsidie was-/kleedruimte w Eemdijk	15 jr.	22.236,95	1.732,75		3.754,10	2.021,35	37,54	1.800,00			1.800,00	-1.800,00
	Geldlening was-/kleedruimte w Eemdijk	50 jr.	20.792,88		1.732,74	5.198,17	3.465,43	51,98	100,00			100,00	-100,00
	Subsidie was-/kleedruimte w Eemdijk	15 jr.	43.196,48	3.365,96		7.292,94	3.926,98	72,93	3.400,00			3.400,00	-3.400,00
2007	Geldlening was-/kleedruimte w Eemdijk	50 jr.	40.391,52		3.365,96	10.097,90	6.731,94	100,98	100,00			100,00	-100,00
	Renovatie de Vinken: w Eemdijk	25 jr.	12.000,00	1.000,00		13.000,00	12.000,00	130,00	1.100,00			1.100,00	-1.100,00
	Totaal w Eemdijk		187.534,96	6.098,71	5.098,70	38.343,11	28.145,70	393,43	6.900,00	36.000,00	30.000,00	72.500,00	18.000,00
	Subsidie was-/kleedruimte RC Spakenburg	15 jr.	9.371,56	725,54		1.556,61	831,07	15,57	700,00			12.550,00	-9.800,00
	Geldlening was-/kleedruimte RC Spakenburg	50 jr.	8.742,50		728,55	2.185,67	1.457,12	21,86	0,00			0,00	0,00
2000	Renovatie toplaag handbalvelden, HVBS	20 jr.	30.803,16	800,00		0,00	0,00	0,00	0,00			9.100,00	-7.700,00
	Renovatie de Vinken: Handbalvelden, HVBS	25 jr.	9.600,00			10.400,00	9.600,00	104,00	900,00			900,00	-900,00
	Geldlening Ruitersportcentrum	50 jr.	73.400,00			73.400,00	73.400,00	734,00	700,00			700,00	-700,00
	Renovatie de Vinken: Paardesport	25 jr.	15.000,00	600,00		7.800,00	7.200,00	78,00	700,00			700,00	-700,00
	Geldlening stichting 4B (Boulamis)	50 jr.	63.724,50			63.724,50	63.724,50	637,25	600,00			600,00	450,00
2010	Geldlening vogelver. Vogelweugde	50 jr.	20.000,00			20.000,00	20.000,00	200,00	200,00			200,00	-200,00
2000	Renovatie de Vinken:												
	Aanleg atletiekbaan Quo Vadis	25 jr.	87.360,00	7.280,00		94.640,00	87.360,00	946,40	8.200,00			11.300,00	-7.500,00
	Overige verenigingen		153.077,22	9.405,54	728,55	273.706,78	263.572,69	2.737,07	12.000,00			36.050,00	-27.050,00
	Totaal sportpark de Vinken		340.611,78	15.504,25	5.827,25	313.049,89	291.718,39	3.130,50	18.500,00	55.700,00	34.350,00	108.550,00	27.000,00
	Geldlening kleedkamers IJsselmeervogels	20 jr.	128.117,13			0,00	0,00	0,00	0,00			147.500,00	-91.500,00
2000	Subsidie 9 kleedkamers IJsselmeervogels	15 jr.	182.163,00			0,00	0,00	0,00	0,00			0,00	0,00
	Geldlening 9 kleedkamers IJsselmeervogels	15 jr.	182.163,00			0,00	0,00	0,00	0,00			0,00	0,00
	Totaal IJsselmeervogels		492.443,13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	53.500,00	94.000,00	147.500,00	56.000,00
	Subsidie kleedkamers SV Spakenburg	20 jr.	193.090,00			0,00	0,00	0,00	0,00			147.500,00	-91.500,00
	Geldlening kleedkamers SV Spakenburg	20 jr.	193.090,00			0,14	0,14	0,00	0,00			0,00	0,00
2000	Totaal sportpark Westmaat		386.180,00	0,00	0,00	0,14	0,14	0,00	0,00	53.500,00	94.000,00	147.500,00	56.000,00
	Totaal sportpark Westmaat		386.180,00	0,00	0,00	0,14	0,14	0,00	0,00	107.000,00	188.000,00	295.000,00	-183.000,00

Jaar		Oorspr. Bedrag kapitaal uitgaven	Percentage / maaatsaf	Totaal van de afschr.- begin diensjaar	(Extra) afschrijvingen	(Extra) aflossingen	Boekwaarde begin 2023	Boekwaarde eind 2023	Toege- rente rentelasten 1,0%	Totaal kapitaal-lasten	Derden onderhoud	Voorziening groot onderhoud vervanging	Totaal Lasten	Totaal Baten	Saldo
2005	Lening T.V. De Eemslag	24.350,00	40 jr.				24.350,00	24.350,00	243,50	200,00			200,00		-200,00
2004	Gronaankoop Agilitas	34.034,00	15 jr.				34.034,00	34.034,00	340,34	300,00			300,00		-300,00
2004	Geldlening Agilitas	65.525,00	50 jr.				65.525,00	65.525,00	655,25	700,00			700,00		-700,00
2010	Geldlening Agilitas sportvloer	70.211,49	50 jr.				70.211,49	70.211,49	702,11	700,00			700,00		-700,00
2010	Geldlening Agilitas kleedkamers	39.096,07	50 jr.	28.751,78	2.606,40		10.344,29	7.737,89	103,44	100,00			100,00		-100,00
2010	subsidie Agilitas kleedkamers	39.096,07	15 jr.	31.711,33	2.606,41		7.384,74	4.778,33	73,85	2.700,00			2.700,00		-2.700,00
2003	Geldlening Denksportcentrum	88.302,00	15 jr.				88.302,00	88.302,00	883,02	900,00			900,00		-900,00
2000	Geldlening Denksportcentrum	39.705,77	50 jr.				39.705,77	39.705,77	397,06	400,00			400,00		-400,00
	Totaal sportpark Vaanweg	400.320,40		60.463,11	2.606,41		339.857,29	334.644,48	3.398,57	6.000,00			6.000,00		-6.000,00
	Totaal sportief Bunschoten	1.932.605,20		1.279.697,88	18.110,66	5.827,25	652.907,32	626.363,01	6.529,07	24.500,00	162.700,00	222.350,00	409.550,00	139.000,00	-270.550,00
	Geldlening St. Ongerweges	340.335,16	50 jr.	142.940,76		6.806,70	197.394,40	190.587,70	1.973,94	2.000,00			2.000,00		-2.000,00
2013	Geldlening kinderboerderij De Veldmuis	100.000,00	10 jr.	90.000,00		10.000,00	10.000,00	0,00	100,00	100,00			100,00		-100,00
	Herbestemming Brandaris	683.707,20	15 jr. ann	683.707,20			0,00	0,00	0,00	0,00	20.000,00		20.000,00	78.000,00	58.000,00
	Totaal zorgend Bunschoten	1.124.042,36		916.647,96	0,00	16.806,70	207.394,40	190.587,70	2.073,94	2.100,00	20.000,00	0,00	22.100,00	78.000,00	55.900,00
	Totaal Bunschoten	5.357.891,39		2.857.991,97	57.075,64	22.633,95	2.499.899,42	2.417.583,43	29.953,16	86.800,00	193.900,00	250.350,00	531.050,00	269.950,00	-261.100,00

4.4 Totaaloverzicht per taakveld 2023

Op deze pagina staan alle lasten van de programma's. Op de volgende pagina alle baten.

Bedragen x € 1.000,-		Leveringen en diensten						Overige	Totale
Taakveld	Omschrijving	Salaris	Tractie	van derden	Overdrachten	Reserveringen	Kapitaal-lasten	verrekeningen	lasten
0.1	Bestuur	973		177	113	28	8		1.299
0.2	Burgerzaken	279		68	95		1		444
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	64		13					77
0.4	Overhead	3.971		2.382	3	94	503	-1.096	5.857
0.5	Treasury			11			0	172	183
0.6	Belastingen	12		25	244				281
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds								-
0.8	Overige baten en lasten			100			-301		-201
0.10	Mutaties reserves					4.951			4.951
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten								-
	Totaal Bestuur en Ondersteuning	5.299	-	2.776	455	5.073	212	-924	12.890
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	42		71	1.181	18	60		1.372
1.2	Openbare orde en veiligheid	465		117	13		8		603
	Totaal Veiligheid	507	-	188	1.194	18	68	-	1.975
2.1	Verkeer en vervoer	608	99	970	1	938	645	191	3.452
2.2	Parkeren			165		22			187
2.3	Recreatieve havens	31		32		23	61		148
2.4	Economische havens en waterwegen			19					19
2.5	Openbaar vervoer	5		24	1	12	6		49
	Totaal Verkeer, vervoer en waterstaat	645	99	1.209	2	995	713	191	3.854
3.1	Economische ontwikkelingen	72					24		96
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	65		5483			43	-5.577	13
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	14	8	33	116	5	8	29	214
3.4	Economische promotie			88	86	6			181
	Totaal Economie	150	8	5.605	202	11	76	-5.548	504
4.1	Openbaar basisonderwijs				49				49
4.2	Onderwijshuisvesting	6		169			731		906
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	168		877	860	23	3		1.931
	Totaal Onderwijs	174	-	1.046	909	23	735	-	2.886
5.1	Sportbeleid en activering	38			216		14		268
5.2	Sportaccommodaties			202	1.137	349	88		1.778
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	38		10	85		2		135
5.4	Musea			44	183	28	25		280
5.5	Cultureel erfgoed	73		61	181	22	41		378
5.6	Media	11			426		11		448
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	617	154	947	90	125	75	194	2.201
	Totaal Sport, cultuur en recreatie	777	154	1.265	2.319	524	257	194	5.488
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	744		204	1.169		2		2.120
6.2	Wijkteams			37	1.266			60	1.363
6.3	Inkomensregelingen				4.086				4.086
6.4	Begeleide participatie				1.143				1.143
6.5	Arbeidsparticipatie			291	253				545
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)			513					513
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+			2.651	179				2.831
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-			97	5.408				5.505
6.81	Geëscaleerde zorg 18+				3				3
	Totaal Sociaal domein	744	-	3.795	13.508	-	2	60	18.109
7.1	Volksgesondheid	53		122	838				1.012
7.2	Riolering	156	27,5	372	75	153	524	335	1.643
7.3	Afval	225	14	2.269		1	51	423	2.984
7.4	Milieubeheer	216		115	555		33		919
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	68	32,2	143		9	89	92	433
	Totaal Volksgesondheid en milieu	718	73	3.021	1.468	163	698	850	6.990
8.1	Ruimtelijke ordening	274		74					348
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	190		2.917			97	-1.672	1.532
8.3	Wonen en bouwen	826		64	42	8	117		1.057
	Totaal Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	1.289	-	3.055	42	8	214	-1.672	2.937
	Totaal programma's	10.303	334	21.959	20.098	6.815	2.974	-6.849	55.633

Bedragen x € 1.000,-		Heffingen	Doel-	Reser-	Verreke-	Totale	
Taakveld	Omschrijving	en tarieven	uitkeringen	veringen	ningen	baten	Saldo
0.1	Bestuur	56			59	115	1.184
0.2	Burgerzaken	276				276	168
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	251				251	-174
0.4	Overhead	214			25	239	5.618
0.5	Treasury				777	777	-594
0.6	Belastingen	4.888				4.888	-4.607
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		33.073			33.073	-33.073
0.8	Overige baten en lasten				343	343	-545
0.10	Mutaties reserves			905		905	4.046
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten					-	-
	Totaal Bestuur en Ondersteuning	5.685	33.073	905	1.204	40.867	-27.976
1.1	Crisisbeheersing en brandweer					-	1.372
1.2	Openbare orde en veiligheid	8				8	594
	Totaal Veiligheid	8	-	-	-	8	1.966
2.1	Verkeer en vervoer	231	2		90	323	3.129
2.2	Parkeren	68				68	119
2.3	Recreatieve havens	281				281	-133
2.4	Economische havens en waterwegen					-	19
2.5	Openbaar vervoer	1	15			16	33
	Totaal Verkeer, vervoer en waterstaat	581	16	-	90	688	3.167
3.1	Economische ontwikkelingen					-	96
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur					-	13
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	98				98	116
3.4	Economische promotie	39				39	142
	Totaal Economie	137	-	-	-	137	367
4.1	Openbaar basisonderwijs					-	49
4.2	Onderwijshuisvesting					-	906
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	137	550			687	1.245
	Totaal Onderwijs	137	550	-	-	687	2.199
5.1	Sportbeleid en activering					-	268
5.2	Sportaccommodaties	521				521	1.257
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	18				18,196	117
5.4	Musea	53				53	228
5.5	Cultureel erfgoed	2				2	376
5.6	Media					-	448
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	18			35	53	2.148
	Totaal Sport, cultuur en recreatie	612	-	-	35	647	4.841
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie					-	2.120
6.2	Wijkteams					-	1.363
6.3	Inkomensregelingen		2.855			2.855	1.231
6.4	Begeleide participatie					-	1.143
6.5	Arbeidsparticipatie		226			226	319
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	25				25	488
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+					-	2.831
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-					-	5.505
6.81	Geëscaleerde zorg 18+					-	3
	Totaal Sociaal domein	25	3.081	-	-	3.106	15.003
7.1	Volksgesondheid					-	1.012
7.2	Riolering	1.663				1.663	-20
7.3	Afval	2.496	243		120	2.858	125
7.4	Milieubeheer	25				25	894
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	418				418	15
	Totaal Volksgesondheid en milieu	4.602	243	-	120	4.964	2.026
8.1	Ruimtelijke ordening	2.358				2.358	-2.010
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.532				1.532	-
8.3	Wonen en bouwen	645				645	412
	Totaal Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	4.535	-	-	-	4.535	-1.598
	Totaal programma's	16.321	36.963	905	1.449	55.638	-5

4.5 Afkortingenlijst

In deze lijst staan de betekenissen van alle afkortingen, op alfabetische volgorde, die in deze programmabegroting zijn opgenomen. De afkortingen in de tekst bevatten een hyperlink, als daar opgedrukt wordt ziet men deze afkortingen lijst.

Afkortingen

AMvB's → Algemene maatregelen van Bestuur
AOW → Algemene ouderdomswet
APV → Algemene plaatselijke verordening
AVG → Algemene verordening gegevensbescherming
AVU → Afvalverwijdering Utrecht, gemeenschappelijke regeling
AWB → Algemene Wet Bestuursrecht
AWBZ → Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BAG → Basisregistratie adressen en gebouwen
BBS → Baarn Bunschoten en Soest
BBV → Besluit begroting en verantwoording
BES → de Bilt, Eemland en Soest (onder 'Eemland' worden de gemeenten Baarn, Bunschoten en Eemnes verstaan)
BIO → Baseline Informatiebeveiliging voor de Overheid
BIZ → Bedrijven investeringszone
BLNP → Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten
BNG → Bank Nederlandse Gemeenten
BOA → Buitengewoon opsporingsambtenaar
BTW → Belasting toegevoegde waarde
BV → Besloten vennootschap
CBS → Centraal Bureau voor de Statistiek
COELO → Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
DVO → Dienstverleningsovereenkomst
ENSIA → Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EZ → Economische zaken
GBLT → Gemeenschappelijk belastingkantoor Lococensus Tricijn
GGD(rU) → Gezondheidsdienst regio Utrecht
GGZ → Geestelijke gezondheidszorg
GGI-veilig → [project om gemeenten te helpen hun digitale weerbaarheid te verhogen](#)
GR → Gemeenschappelijke regeling
GWRP → Gemeentelijk Water en Riolerings Plan
HRM → Human Resource Management
HOV → Hoogwaardig openbaar vervoer
ICT → Informatie en Communicatietechnologie
IHP → Integraal Huisvestings Plan
JOBS → Jonge ondernemers Bunschoten Spakenburg
LTA → Landelijk Transitie Arrangement
MAP → Module Arbeidsmarkt en Participatie
(V)MBO → (Voorbereidend) Middelbaar Beroepsonderwijs
MPG → Meerjaren prognose Grondexploitatie
NV → Naamloze vennootschap
NHG → Nationale hypotheek garantie
OV → Openbaar vervoer
OZB → Onroerendezaakbelasting
PFAS → Poly- en perfluoralkylstoffen, verzamelnaam polycyclische koolwaterstoffen
PIP → Plan Inburgering en Participatie
POVI → Provinciale Omgevingsvisie
RES → Regionale energie strategie
RIVM → Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu
ROVA → Afvalinzameling
RUD → Regionale Uitvoeringsdienst
RWA → Regionaal Sociaal Werkvoorzieningschap Amersfoort

SAVE → onderdeel van Samen Veilig Midden-Nederland
SBMS → Stichting behoud museumhaven Spakenburg
SBI → Sociale basisinfrastructuur
SIEM/SOC → Security Information & Event Management / Security Operations Center
SO JGGZ → Specialistische ondersteuner jeugdgezondheidszorg
SVV → Spakenburgse Vishandel Vereniging
SW → Sociale werkvoorziening, medewerkers in de sociale werkvoorziening
SZW → Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
VNG → Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO → Voortgezet onderwijs
VRU → Veiligheidsregio Utrecht
VTH → Vergunningen, toezicht en handhaving.
WABO → Wet Algemene bepalingen omgevingsrecht
Wet Fido → Wet Financiering decentrale overheden
(Wet) WOZ → Wet Waardering Onroerende Zaken
WOO → Wet Open Overheid
WEW → Waarborgfonds Eigen Woningbezit
WEB → Wet educatie en beroepsonderwijs
Wmo → Wet Maatschappelijke ondersteuning
Wep → Wet elektronische publicaties
Wpg → Wet publieke gezondheid
WSJG → Waar staat je gemeente, een site met onderzoeksresultaten van de gemeente
WSW → Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wsw → Wet sociale werkvoorzieningen
ZZP → Zelfstandige zonder personeel

Aantekeningen

Op deze bladzijde is ruimte voor aantekeningen.

BEREIKBAARHEID

Gemeente Bunschoten
Stadsspui 1
3752 CL Bunschoten-Spakenburg

 06 22 27 18 29
T 033-2991411
www.bunschoten.nl

 /gembunschoten
 @gembunschoten
 @gembunschoten